

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Kjer so mladi, je tudi
napreddek

Ceprav kmetijstvo pestijo različne
nove, so v škofjeloški kmetijski
zadrugi do avgusta odkupili devet
odstotkov več klavne govedi in šest
odstotkov več mleka kot lani v
enakem času.

stran 3

Tisoč telefonov,
kulturni dom,
kabelska televizija...

Razmišljamo, da bi na celotnem
območju uredili kabelsko televizijo.
Naredili bomo anketo med ljudmi, s
katero bomo skušali ugotoviti,
koliko ljudi bi jo želelo imeti.

stran 4

Trubarjevina je nared

Tisti, ki so doslej poznali le skromen
spomenik Primožu Trubarju na
Raščici in razpadajočo kaščo, bodo
ob v kamnu obnovljenih objektih
osupnili.

stran 5

Zvezni trener in
kapetan Hvasti odstopil

Razprtje že dolgo spremlja naš
kolesarski šport, ki je kljub temu
dosegal uspehe. Zvezni trener in
kapetan Franc Hvasti ima veliko
zaslug, vendar je moral odstopiti.

stran 20

Zpora ali zmeda

V ponedeljek naj bi bila uradno
nehala veljati prepoved vožnje skozi
stari del mesta Radovljica. Prve
ocene o poletni zapori so si
podobne: to ni bila zapora, temveč
navadna zmeda.

stran 24

V prostorih Gorenjskega sejma v Kranju bo v soboto, 20. septembra — jutri torej — srečanje gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev, ki bo posvečeno spominu na veliko tekstilno stavko pred petdesetimi leti v Kranju. Ob tej priložnosti smo tekstilcem namenili posebno pozornost: predstavljamo vam gorenjske tekstilne tovarne in delavce, današnjo tekstilno industrijo in njeno bodočnost (na straneh od 7 do 18).

Trdnejše vezi s koroškimi Slovenci — Predstavniki medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, gorenjskih podjetij in družbenopolitičnih organizacij so se včeraj v Kranju sešli z vodstvi slovenskih organizacij na Koroškem in njihovih gospodarskih ustanov ter zastopniki našega konzulata v Celovcu in celovškega zborničnega predstavnštva. Na pogovoru so zlasti ocenjevali, kaj še storiti, da bo sodelovanje boljše in da bodo uresnjeni že sprejeti dogovori. — Foto: F. Perdan

Dan miru

Organizacija združenih narodov je leta 1986 razglasila za leto miru, 16. september pa za dan miru. V torek, na praznični dan (žal samo na papirju, saj je zdaj v svetu nad deset krvavih lokalnih vojn, če ne stejemo terorističnih dejanj) se je začelo tudi zasedanje generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Našo delegacijo vodi zvezni sekretar za zunanje zadeve Raif Dizdarevič. Generalni sekretar OZN Perez de Cuellar je pozvonil z vzoncem miru, otroci so spustili balone z mirovnimi gesli, začel pa se je tudi svetovni tek miru za pomoč organizaciji UNICEF. Predsednik predsedstva SFRJ Silvan Hasani je v posebni izjavi dejal, da bo Jugoslavija še naprej v prvih vrstah boja za mir in razrožitev in da se za to zavzema v OZN, neuvrščenem gibanju, svoji zunanjim politiki in na vseh mednarodnih forumih.

-jk

Balkansko prvenstvo v
kolesarstvu

Zlato za mladince, srebro za člane

Sofija, 18. septembra—Jugoslovanski kolesarji so med mladinci in člani na letošnjem balkanskem prvenstvu dosegli imeniten uspeh. V ekipni vožnji so bili naši kolesarji veliko boljši od Grkov in Bolgarov. Manj uspeha so imeli člani. Ceprav so dobro vozili, jim je zmaga ušla nekaj kilometrov pred ciljem, ker so padli zaradi oljnega madeža in potem niso mogli ujeti vodilnih Bolgarov. Tudi drugo mesto je uspeh za našo mlado člansko kolesarsko ekipo.

Jutri sta na sporedu še posamični vožnji za člane in mladince.

-dh

Drugični otroci

Učitelj, socialni delavec, psiholog in pedagog, dostikrat še celo ravnatelj se v osnovni šoli »pobijajo s cvekarji in špricarji, zaradi njih pozirajo aspirine; glavobol mine ali pa tudi ne.

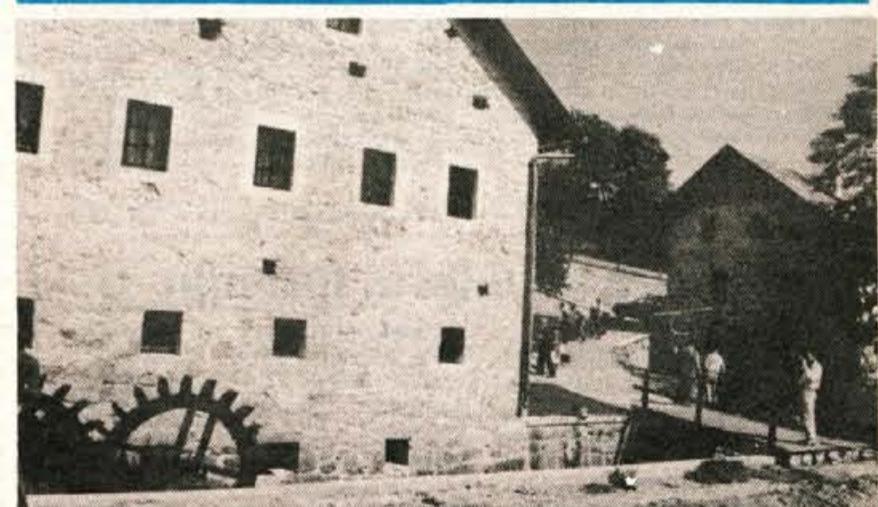
Zdi se, kot da se bojimo otrok, ki so drugični od povprečnih, da ne vemo prav, kaj in kako bi z njimi. O manj uspešnih, ki težje osvajajo učno snov, še vedno sramežljivo govorimo. Šola iz nekakšne pietete do staršev noče v javnosti razglasiti, da z njihovimi manj uspešnimi učenci dela strokovnjak, specialni pedagog, namesto da bi se s tem pohvalila. Dokler bo tako, bo trditev, da so ti otroci enako dragoceni členi verige našega življenja, zgolj licemerska.

Še bolj v zadregi smo vsi skupaj, ko je beseda o nadarjenih učencih. V kranjskih šolah, na primer, sicer ugotavljajo njihovo nadpovprečnost, jih testirajo in spremeljajo v razvoju, psihologi v mejah svojega strokovnega znanja in časa tudi skušajo čim bolj spodbujati njihovo drugičnost. A vsa ta prizadevanja so še vedno prešibka, podobna kaplji v morju.

V najnaprednejših deželah že dolgo vedo, da na nadarjenih sloni razvoj in da se zato vanje splaća vlagati. Tudi na Hrvaškem so menda dolg korak pred nami. Le Kranjci smo toliko slepi (nečimrni, ljubosumni, neumni), da varčujemo tam, kjer pametni obirajo sočne plodove.

Drugičnost je stvarna kot kos kruha: manj uspešni otroci so vedno bili in bodo, tako gotovo kot bistri. Le zakaj s tem ne zaživimo, zakaj jim ne pomagamo, da bi dali od sebe toliko kot zmorejo, zakaj ne nehamo z izgovori o socialistični enakosti? Tu zanjo ni prostora. H. Jelovčan

90 MERKUR KRAJN
let prvič ljudje na pravem mestu

Trubarjeva domačija obnovljena — Na slovesnosti v nedeljo, 21. septembra, ob 11. uri bodo odprli Trubarjevo spominsko sobo in druge objekte, ki sodijo k domačiji na Raščici pri Velikih Laščah. Obnovili so jo z denarjem, ki so ga delovne organizacije, posamezniki in institucije darovali Trubarjevu skladu. O tem pomembnem kulturnem dogodku več na 5. strani.

Danes in jutri na Bledu mednarodno FISA veslanje za veterane in veteranke

Na Bledu nekdanji veslaški asi

Bled, 19. septembra—Turistični slovenski biser, prelepljeno Blejsko jezero, že ob včeraj gosti najboljše veslače, veterane in veteranke, ki bodo svoje sposobnosti pokazali na 1000 metrov dolgi proggi danes in jutri. Za veteranske kategorije po starostnih skupinah se je prijavilo kar 1905 veslačev iz dvaindvajsetih držav. Tekmovalo bo kar 675 čolnov, med njimi 62 ženskih.

Organizatorji se bodo potrudili, saj bo leta 1989 na Bledu spet svetovno prvenstvo v veslanju. Koledar tekmova-

nja je za obo dneva natrpan. Zato bodo začeli že danes ob 15. uri, jutri pa jih bodo ljubitelji veslanja lahko gledali od 9. do 17. ure.

-dh

Odkupili pet ton gob

Škofja Loka, 16. septembra — Tudi najbolj strastni gobarji že dolgo ne pomnijo tako obilne letine kot je letošnja. Samo v škofjeloški kmetijski zadrugi so do torka odkupili prek pet ton gob, največ v Hotavljah, Poljanah, Bukovici, Češnjici in Škofji Loki. Cena je odvisna od ponudbe in povpraševanja, suče pa se okrog 1500 dinarjev za kilogram. Zadruga proda gobe Slovensijasadu, odtod pa gredo neposredno v roke italijanskim kupcem. (cz)

Posojila za plačilo v tujino

Kranj, 16. septembra—Da bi premostili težave pri plačevanju v tujino, je zvezni izvršni svet dovolil poslovnim bankama vzpostavitev tako imenovanih kratkoročnih kreditnih linij za najemanje premostitvenih posojil pri tujih bankah. Plačila do tujine po redni poti še vedno ne potekajo normalno, kar slabovpliva na naš poslovni ugled v tujini, zaradi nedobavljenih tujih materialov se pojavljajo motnje v proizvodnji, tudi upniki pa zaračunavajo našim dolžnikom zaradi zavlačevanja plačevanja dodatne obremenitve. Tudi za prihodnje redno plačevanje v tujini izgledi niso najboljši, saj je neplačanih nalogov do tujine kar precej.

V Temeljni banki Gorenjske je neplačanih nalogov za okrog 15 milijonov dolarjev. Organi banke so ukrepali hitro: že v začetku septembra je banka najela dobrih pet milijonov dolarjev posojila, v torek pa je njen kreditni odbor odobril še najem desetih milijonov dolarjev posojila. Vrniti jih je treba različno, v dveh do šestih mesecih, in so sorazmerno ugodna, saj znašajo obresti povprečno 8 odstotkov. Ker naj bi stroške posojil nosile dolžnice, organizacije združenega dela, se bo banka z vsako dogovarjalca posebej, saj bomo zdaj lahko samo na ta način plačali obveznosti do tujine. To je še vseeno boljše, pravijo, kot pa ostati dolžnik in plačevati težke penale.

-jk

PO SLOVENIJI IN JUGOSLAVIJI

Avgust nas je rešil

Poreč — Letošnja turistična sezona je bila čudna: predsezona je bila odlična in je napovedovala rekord, julij je bil porazen, avgust pa je bil spet odličen. Tudi september je turistično ugoden, saj pri nas še vedno letuje okrog 630.000 turcev. Upravičena so pričakovanja, da bomo letos s turizmom zaslužili miliardo 300 milijonov dolarjev. Obisk bo boljši kot lani, zanimanje za Jugoslavijo se povečuje in to predvsem za letovanja pozimi. To velja predvsem za Kranjsko goro, Kočevsko in Jahorino. Bojazni pa je, kako bo prihodnjo sezono. Zaradi slabega položaja turističnega gospodarstva bo vprašljiva naša konkurenčnost.

Pomen obrtnih zadrug

Celje — Drobno gospodarstvo moramo še bolj razvijati. Za to pa so potrebne trdne in močne obrtne zadruge in temeljne organizacije kooperantov, so delali na celislem

posvetovanju o obrtnih zadrugah. V Sloveniji je 8500 obrtnikov, ki so včlanjeni v 47 obrtnih zadrug. Njihove naloge so revec zožene le na prodajo in nabavo, pre malo pa jih je specializiranih in usmerjenih k načrtovanju razvoja obrtništva. Še vedno so tudi megleni odnos med drobnim gospodarstvom v zasebni lasti in delovnimi organizacijami.

Samo aktivizem ne bo pomagal

Ljubljana — Samo s političnim aktivizmom ne bomo spreminali gospodarskih razmer, so dejali na seji predsedstva republike konference SZDL. Vendar pa je pomembno, da SZDL mobilizira ljudi za reševanje gospodarskih problemov, za boljše delo in večjo delovno disciplino. Pripravlja tudi problemski konferenci o energetiki, ekologiji in varčevanju ter o gospodarski stabilizaciji. Vključili pa se bodo tudi v priprave na seji CK ZKS o drobnem gospodarstvu.

Več Iskrinih števcev na nizozemskem trgu

Iskro Kibernetiko je 17. septembra obiskala delegacijo belgijskih in nizozemskih kupcev, ki jo je vodil generalni direktor belgijske firme Sorema g. Marcel Pasteefs. Firma Sorema že 11 let skrbi za prodajo Iskrinih števcev v Belgiji, zadnjih dveh letih pa tudi na Nizozemskem. Izvoz števcev bo letos na omenjenih trgih dosegel vrednost 1 milijona dolarjev. V prihodnjem letu Iskra načrtuje tudi 25-odstotno rast prodaje števcev na Nizozemskem. Na sliki: s sprejema delegacije pri predsedniku skupščine občine Kranj Ivanu Torkarju. A. Boc — Foto: F. Perdan

Soglasje vsem

Tržič, 17. septembra — Izvršni svet skupščine občine Tržič je na današnji seji med drugim obravnaval tudi izplačevanje osebnih dohodkov tržiških delovnih organizacij v avgustu. Kar devet delovnih organizacij — BPT, Rog, tozd Cevarna Retnje, GKZ TZO Tržič, SGP, Peko, Oblačila Novost, Zlit, GG tozd Gozdarsko in TOK Tržič ter Preskrba — je predlagalo večje osebne dohodke kot meseca julija. Vseh devet prihaja pred izvršni svet s sprejemljivimi vzroki, kot je izboljšanje poslovanja, povečanje akumulacije, večji fizični obseg proizvodnje, da so bili julija nižji osebni dohodki zaradi kolektivnih dopustov in podobno.

Izvršni svet je dal soglasje za izplačilo višjih osebnih dohodkov v avgustu vsem devetim tržiškim delovnim organizacijam.

D. D.

Vila Bistrica bo odprta turizmu

Tržič, 17. septembra — Pred člani izvršnega sveta skupščine občine Tržič so na današnji seji razgrnili načrte ureditve vile nad Bistrico, pri sv. Juriju, ki jo je do sedaj upravljal republiški izvršni svet.

Vila je sicer lepo urejena, vendar je bila prirejena bolj za zasebno uporabo. Tržič bi jo rad namenil poslovemu turizmu in gostom, ki zahtevajo izredno kvalitetno, a zato tudi dragi gostinsko ponudbo. Da bi vilo priredili za odprt turizem in uredili v njej deset sob, gostinske sobe, recepcijo in podobno, bi bilo potrebnih nekaj manjših notranjih predelav, ki bi bile po prvih

D. Dolenc

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljice, Škofje Loke in Tržič.

Izjava Časopisno podjetje Glas Kranj, stavek Gorenjski tisk, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik izdajateljskega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo:
Stefan Žargi (glavni urednik in direktor)
Leopoldina Bogatij (odgovorna urednica)

Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žalar (gorenjski kraji), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Lea Mencinger (kulturna), Darinka Sedej (Jesenice), Helena Jelovčan (Škofje Loka, kronika), Jože Košček (notranja politika, Šport), Dušan Humer (šport), Danica Dolenc (za dom in družino, Tržič), Marjan Ajdovec (tehnični urednik), Franc Perdan (fotografija).

Časopis je poltednik, izhaja ob torkih in petkih.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorni uredniki 21-860 in 21-835, ekonomika propaganda 23-987, računovodstvo 28-463, mali oglasi in naravnina 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem imenuju 421-1/72.

Naravnina za II. poljetje 1986 je 2.600 slik.

Časopis je poltednik, izhaja ob torkih in petkih.

Pri usposabljanju vodilnih delavcev lovimo zaostanek

Šola na Brdu po novem programu

Nova računalniška učilnica na Brdu. — Foto: F. Perdan

Brdo, 16. septembra — Po svetu imajo razvijene oblike dopolnilnega izobraževanja poslovodnih delavcev. Samo v Zahodni Evropi deluje okrog 250 takšnih šol. Jugoslavija še vedno čaka na njimi. V drugih republikah prirejajo le občasne seminarje za poslo-

vodne in druge vodilne delavce. Slovenija pa je bila v preteklosti edina izjema. Že skoraj deset let deluje pod okriljem Gospodarske zbornice Slovenije dva izobraževalna centra: v Radencih in na Brdu pri Kranju. Za letoš-

njo izobraževalno sezono imata šoli novo sodobnejše programe.

V Centru za usposabljanje vodilnih delavcev na Brdu pri Kranju se je letos življenje izobraževalne sezone začela v torek, 16. septembra, ko je začela enotedenškim šolanjem skupina poslovodnih delavcev, predvsem direktorjev. Šola na Brdu ima pod vodstvom direktorja centra dr. Danice Purgove novo zasnovno, s pomočjo slovenskega gospodarstva pa so modernizirane tudi učilnice. Razen tega je za šolo na Brdu značilna vzpostavitev sodelovanja z nekaterimi znanimi direktorskimi in menedžerskimi šolami po Evropi. Strokovnjaki iz teh šol bodo kot gostje predavalni na Brdu, predvsem pa bo program šole sledil programom in potrebam našega združenega dela. Razen seminarjev za poslovodne delavce (direktorje) bo prirejalo center na Brdu seminarje za vodilne tehnike in tehnike ške delavce, za vodilne finančne delavce in kadrovskie delavce. Do konca leta bodo na Brdu že prvi aktualni seminarji o posameznih temah, na katere bodo sodelovali znani domači in tudi stranki. Šola na Brdu ni namenjena le sedanjam vodilnim delavcem ampak tudi kandidatom za te dolžnosti, del usposabljanja pa bo tudi preverjanje mnjen gospodarstvenikov našimi znanstvenimi delavci na univerzah.

J. Košček

Osebni dohodki rasli hitreje kot dohodki

Delitvena razmerja niso usklajena z resolucijo

Radovljica, 16. septembra — V radovljiskem gospodarstvu so bila delitvena razmerja med ustvarjenim dohodkom, osebnimi dohodki in sredstvi za širitev in krepitev materialne osnove dela ob polletju nekoliko boljša kot ob četrletju, toda še vedno niso bila usklajena z resolucijo: dohodek je od lanskega prvega polletja porasel za 121 odstotkov, osebni dohodki za 133, akumulacija le za 103 odstotke.

Akumulativno sposobnost je zmanjšalo deset delovnih organizacij. Štirih med njimi — Almire, Gorenjska, gradbenega podjetja Bohinj in Grajskega dvora — izvršni svet ni uvrstil med prekoračitelje, ker so spoštovali ostale usmeritve in resolucije. Veriga, Veze-

nine, frizerski salon Nada in Inženiring Bled bodo morali uskladiti delitvena razmerja do tricetretja. Največji razkorak med rastjo dohodka in izplačanimi osebnimi dohodki je bil v prvem polletju v Gozdnem gospodarstvu Bled in v Hotelsko turističnem podjetju Bled.

V gozdnem gospodarstvu so slabši poslovni rezultati posledica manjše in neugodne »proizvodnje« rezultati pa tudi niso primerljivi z lanskim letom, ko so bile v gozdarstvu zaradi vetroroma izjemne razmere. Če bi hoteli uskladili rast osebnih dohodkov z rastjo dohodka, bi morali delavci vrnilti 140 milijonov dinarjev.

V Hotelsko turističnem podjetju Bled so bile ob polletju izgube (558 mi-

lijonov dinarjev) bistveno večje kot v enakem lanskem obdobju, akumulativna sposobnost pa približno petkrat manjša. Dohodek je od lanskega polletja porasel le za 55 odstotkov, osebni dohodki za 138. Tako velik razkorak je posledica izpada prihodka (356 milijon dinarjev) zaradi tečajnih razlik, izvoznih spodbud in sprememb pri obračunu prometnega davka, deloma pa tudi posledica velikih vlaganj v preteklih letih. Vskladitev rasti dohodka in osebnih dohodkov bi pomenila, da bi morali poračunati 180 milijonov dinarjev, kar pa bi v času sezone in večje zaposlenosti delavcev slabo vplivalo na delovno razpoloženje v kolektivu.

(c)

Obračun ogrevanja za sezono 85/86

Nikjer niso plačali premalo

Kranj, 19. septembra — Odbor za prenovo in gospodarjenje samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kranj je v torek obravnaval stroške za ogrevanje, pripravo tople vode in vrednost zaloga goriva in sezoni od 1. julija lani do 30. junija letos. Marsikje so med letom plačali toliko, da bo novembrska akontacija za ogrevanje zaradi poračuna manjša.

Nikjer v kranjski občini, kjer stanovalci dobivajo toploplotno energijo za ogrevanje stanovanj iz osmih kotlovnic oziroma topilar, za stroške ogrevanja (in marsikje tudi dobršen del za pokritje zaloga goriva), med letom v minuli sezonu niso plačali premalo. Marsikje bodo po seji skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti, ko bo potrdila obračun stroškov ogrevanja in pripravo tople vode za minilo sezono, novembrske akontacije zaradi poračuna celo nižje.

V kotlarni na Planini so od 1. julija lani do 30. junija letos stanovalci plačali za ogrevanje stanovanj za okrog 76 dinarjev po kvadratnem metru več, pri čemer imajo plačanih tudi 1120 ton zaloga goriva. Pri pripravi tople vode pa so plačali prek 2,77 dinarja za kubični meter. Tako ena kot druga razlika bosta poračunani pri novembrski akontaciji.

Sedanje ocene glede stroškov za ogrevanje v sezoni 86/87 tudi že kažejo, da se mesečne akontacije

najbrž ne bodo spremenjale dobručar ali marca prihodnje leto. Še kaže, da bo pregledejša po periodu čnem obračunu oziroma po pregledu konca leta.

Novo v letosnjem sezoni, v sezoni 86/87, je tudi, da so za poslovne storite od 1. julija akontacije za 100 odstotkov višje od akontacij za ogrevanje stanovanj, za ustanove pa so za 100 odstotkov višje. Novost bo tudi, da bodo ob koncu sezone 86/87 za stanovanja, kjer so vgrajeni števnik, najbrž že pripravili obračun po podatkih o porabljeni energiji po stevilih, ne pa po kvadratnem metru.

A. Žalar

17. razstava NARAVA — ZDRAVJE 86

Od ikeban do gob

Letošnja razstava NARAVA — ZDRAVJE 86, ki bo od 21. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, prinaša poleg tradicionalnih predstavitev tudi vrsto novosti, kot so prikaz slovenskih turističnih miz, razstava metuljev in panjskih končnic, degustacijo sirov, gobarji pa bodo pokazali in primerjali stupene in užitne gobe, ki jih nabiralcem največkrat zamenjujejo.

Ljubljana, 16. septembra — Vsakoletna razstava Narava — zdravje zbuja pri obiskovalcih vedeti o zdravi prehrani, Zavod za šolstvo pa bo pripravil razstavo na temo Vzgoja k zdravi prehrani, s katero bi radi spodbudili učitelje gospodinjstva po vsej Sloveniji za zdravo prehrano otrok. Letos sodeluje tudi Lekarji, ki bo organiziral tudi posvetovalnico z dr. Hodalicem, kjer se bodo obiskovalci osebno lahko pogovorili o svojih težavah. Morda bo zanimivo tudi to, da bo tokrat prvič sodelovala oblačilna delovna organizacija, to bo Utok Kamnik.

hranskih delavcev Slovenije bo prikazalo vse potrebno, kar mora sodoben človek vedeti o zdravi prehrani, Zavod za šolstvo pa bo pripravil razstavo na temo Vzgoja k zdravi prehrani, s katero bi radi spodbudili učitelje gospodinjstva po vsej Sloveniji za zdravo prehrano otrok. Letos sodeluje tudi Lekarji, ki bo organiziral tudi posvetovalnico z dr. Hodalicem, kjer se bodo obiskovalci osebno lahko pogovorili o svojih težavah. Morda bo zanimivo tudi to, da bo tokrat prvič sodelovala oblačilna delovna organizacija, to bo Utok Kamnik.

Posebej pa so za svojo 25-letnico pripravili ljubljanski gobarji. Obetajo, da bodo razstavili blizu 600 vrst gob. Kar najbolj pregledno bodo razstavljene akvarijevi z živimi živalskimi in prehranljivimi živili. D. Dolenc

posebej pa so za svojo 25-letnico pripravili ljubljanski gobarji. Obetajo, da bodo razstavili blizu 600 vrst gob. Kar najbolj pregledno bodo razstavljene akvarijevi z živimi živili. D. Dolenc

V škofjeloški kmetijski zadrugi dobro uresničujejo zastavljene cilje

Kjer so mladi, je tudi napredek

Škofja Loka, 16. septembra — Čeprav pestijo kmetijstvo različne težave, od cenovnih neskladij do dragega denarja za naložbe, so v škofjeloški kmetijski zadrugi odkupili do avgusta 930 ton klavne govedi (devet odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju) in štiri milijone litrov mleka (šest odstotkov več). Priteja mleka in mesa nihata iz leta v leto, vendar, gledano dolgoročno, naraščata. Vsa zemlja v ravnini je dobro obdelana; v hribih pa je delo zastalo na tistih kmetijah, kjer domujejo osamljenost in alkohol.

Kmetijska zadruga Škofja Loka je v torek pripravila pogovor o kmetijstvu v škofjeloški občini, ki sta se ga udeležila Jože Albreht, predsednik škofjeloške občinske skupščine, in Ida Filipič-Pečelnik, predsednica izvršnega sveta. Ogledali so si tudi pretešno zadružno mlekarno v Škofji Loki, izsušene in zložene travnike in žive v Gorenji vasi ter kmetije Janka Žontarja v Sv. Duhu, Ivana Omana v Zmincu, Martina Benceta v Gorenji vasi in Franca Debeljaka v Stari Oselici. — Na slike: Ivan Oman (levo), kmet in predsednik zadružnega sveta, v pogovoru z Jožetom Albrehom.

V škofjeloški mlekarni bodo letos naredili 120 ton sira, 450 ton skute, 350 tisoč litrov sметane, razen tega bodo poslali v trgovine še 800 tisoč litrov konzumnega mleka. Ob naraščajočem odkupu mleka so postale proizvodne zmogljivosti premajhne. Presežek mleka vozijo v Ljubljansko mlekarno — poleti tri do pet tisoč litrov na dan, po zimi nekoliko manj. Mlekarna v Škofji Loki je na tesnem s prostorom, potrebuje pa bi bila tudi temeljita obnova. V izvršnem svetu so razmisljali tudi o tem, da bi vse mleko iz škofjeloške občine vozili v kranjsko mlekarno, kjer so še proste zmogljivosti, vendar so po tehtni presoji le dali zeleno luč za razkrititev in posodobitev mlekarni v Škofji Loki. Naložba bi po januarskih cehah stala 300 milijonov dinarjev. Zadružna sama ne bo zmogla tolikšnega bremena in bo zato potrebna tudi pomoč od drugod.

Ploščice hotavlje že v redni proizvodnji

Ameriški marmornati hit tudi pri nas

Hotavlje, 9. septembra — Z nove linije so začele prihajati marca, vendar pa je ta mesec začela redna proizvodnja ploščic hotavlje, ki so enako lepe tako v reprezentativnih objektih kot v domačih hodnikih in kop

Zanimivo je, kako so se v Marmorju sploh domisili tankih ploščic za oblaganje. Čeprav so zaloge hotavljenskega kamna še bogate (prav zdaj ga odkriva v novem kamnolomu), bi radi surovino, ki je precej lomljiva, čim bolje izkoristili in z zahtevnejšo obdelavo iz nje tudi več iztržiti. Razen tega so poštale bretonsko ploščo zaradi drage pošte smole predrage in zato za trg vse manj zanimive.

Tudi v razvitem zahodnem svetu še dokaj svež tehnologijo izdelave tankih ploščic so ljudej iz Marmorja prvih februarja lani v Italiji. Dejali so, da je takšna linija kot nalašč tudi za njihovo tovarno. Skrbelo jih je le, kako bodo zbrali denar za dokaj zahtevno novost, še bolj pa, kako bodo dobili dovoljenja za uvoz opreme. Vendar sta se smelost in vztrajnost obrestovali. Novembra so dobili za 1,2 milijona mark mednarodnega posojila IFC, kar je 45 odstotkov celotne, 235 milijonov dinar-

jev vredne naložbe. Denar so dobili še v naši banki, pri sovlagateljih (Lokainvest, SGP Tehnik, Inštalacije) in seveda v lastnemu hranilniku. Pred novim letom so že uvozili stroje in takoj hiteli preurejati halo, v kateri so prej nastale bretonsko plošče.

Prve tanke marmornate ploščice so prišle z nove linije marca, pred dnevi pa se je začela redna proizvodnja. Zdaj delajo ploščice samo v eni izmeni. Po novem letu bodo uvedli še drugo izmeno. Pogoj zanjo je večja zmogljivost osnovnega razreza kamna. Stroj so že kupili. Zdaj podaljšujejo halo za deset metrov. Naložba jih bo stala 45 milijonov dinarjev.

Ko bodo delali s polno paro, bo prišlo z nove linije v obeh izmenah do sto tisoč kvadratnih metrov tankih marmornatih ploščic za oblaganje. Linija omogoča različne velikosti, tja do 40 centimetrov na kvadrat.

Mijo Bošnjak, vodja škofjeloške mlekarni. Mlekarna je pretešna. Presežke mleka vozimo v Ljubljano. —

Za vse kmetije velja: kjer so mladi, je tudi napredek. Vsa zemlja v ravnini je dobro obdelana. V hribih je delo zastalo tam, kjer domujejo starejši gospodarji brez naslednikov, kjer si je osamljenost podala roko z alkoholizmom, kjer so socialni problemi... V vsakem izmed štirinajstih zadružnih okolišev je pet do deset kmetij, ki pridelujejo hrano le za preživetje družinskih članov. Zakonodaja je pretoga, da bi lahko v takšnih primerih ukrepali in dali zemljo tistim, ki bi jo bolje obdelovali.

O kmečkem turizmu v škofjeloški občini se zadnje čase resda ne sliši več toliko kot pred leti, vendar zadružni delavci zagotavljajo, da se ta dejavnost dobro razvija — kajpak v skladu z gmočnimi možnostmi našega kmetijstva. Za kmečki turizem je registriranih 24 kmetij, s trinajstimi je zadružna tudi sklenila pogodbe. Problem so posojila, predraga so, da bi si jih kmetje upali najeti. To je tudi razlog, da so na dveh kmetijah, v Davči in v Sorici, ostali na pol poti.

C. Zaplotnik

V hotaveljskem Marmorju so prvi in doslej še edini v Jugoslaviji, ki izdelujejo tanke ploščice. Tudi na Vzhodu novost še ni prodrla. Celo v Zahodni Nemčiji bodo prvo linijo dobili še letos, čeprav so v razviti Evropi in severni Ameriki sprožile pravcati boom. Zato si v Marmorju obetajo tudi izvozni izkupiček. Ne dvomijo, da ploščice, ki so v svetu približno trikrat dražje od keramičnih, pri nas pa komaj dvakrat, ne bi šle v prodajo. Njihova barvana lesitva doslej vsebuje sedem barv. Razen lepega domačega kamna, ki pa je izredno lomljiv, tako da je dobra tretjina iz njega rezanih ploščic pravvrstnih, dopolnjujejo paleta še s kamni iz Prilepa, z Brača, iz Lipice in Danilograda.

Ploščice so lepe, z zahtevnejšo obdelavo dobijo visok sijaj, dimenzijsko so natancno odmerjene, posneti gladki robovi neokrušeni. Lepilo se enako kot keramične ploščice in v prostoru iz izbrano opremo učinkujejo prav elegantno, nič hladno.

H. Jelovčan

Še tako dober program nič ne pomeni, če ostaja na papirju

Od sedem tisoč ležišč le petsto za prodajo

Bohinj, 9. septembra — Raziskave o bohinjskem turizmu, ocene stanja in programov razvoja se neprekjeno množijo. Vse po vrsti poudarjajo, kako velike razvojne možnosti ima Bohinj prav na področju turizma, premakne pa se bore malo. Nasprotno: turizem v Bohinju je v zadnjih letih in desetletjih celo nazadoval.

Dobri razvojni program veliko pomeni, še posebej, če je stvaren in so ga posamezni in organizacije pripravljeni uresničevati. Od načrtov Gornji Jadranci, ki so Bohinju obetali hiter turistični razvoj, večji dohodek in dodatno zaposlovanje, so (žal) ostale le grenačke izkušnje. Bo tako tudi z uresničevanjem programa, ki ga je na pobudo razvojnega izvršnega sveta izdelala skupina pod vodstvom Janeza Širšeta in ob organizacijski pomoči Janeza Smoleta?

Ocena stanja je pokazala, da ostaja turizem v Bohinju poleg kmetijstva in gospodarstva obetava dejavnost, vendar tokrat za njen (hitrejši) razvoj veliko več omejitve kot pred enim ali dveh desetletjema. Kanalizacija v Bohinju ni urejena, ceste počasni obnavljajo, a so se vedno slabe, premalo je telefonskih priključkov, trgovina je slabo raz-

vita, prav tako tudi obrt. Turistični objekti so starci, turizem nima razvojne strategije in politike, dobrski gostinski in turistični delavci zapuščajo to dejavnost... Iz Bohinja se vsak dan vozi na delo na Bled ali Jesenice 400 ljudi, v Bohinj jih prihaja od drugod le 50. Prebivalstvo se stara, izobrazbena raven je pod slovenskim povprečjem...

Od leta 1970 do danes se je delež Bohinja v turističnem prometu Slovenije rahlo zmanjšal, s 4 na 3,5 odstotka. Po obisku je še vedno na petem mestu med turističnimi kraji v Sloveniji, vendar se je v zadnjih petnajstih letih delež tujih prenočitev zmanjšal s 50 na 38 odstotkov. Bohinj ima sorazmerno veliko ležišč — 7871, le petsto pa je primerljivo z prodajo. Skoraj 1200 ležišč v počitniških domovih je slabše kakovost. Dve tretjini ležišč v zasebnih sobah sta na voljo le poleti. Planinske koče so

slabopremanjene in jih je težko vključiti v donosno prodajo. Zunajpenzionška ponudba je skromna, še na začetku. Anketa med angleškimi turisti je pokazala tudi na številne druge pomajkljivosti: premajhna prožnost in negostoljubje pri prihodu gostov, neznanje tujih jezikov, pomanjkljivo obveščanje, slaba povezava med različnimi turističnimi objekti...

Skupina, ki je ocenila stanje turizma v Bohinju in izdelala program razvoja, predлага, naj bi v Bohinju razvijali kakovostni (in ne množični) turizem, ki bi temeljil na veliko pestreyši zunajpenzionški ponudbi, na boljšem izkorisťanju naravnih danosti, predvsem Bohinjskega jezera in Triglavskega narodnega parka, in na prodorjevšem trženju. Prvi pogoj za razvoj turizma pa so naložbe v dograditev kanalizacije in gradnjo čistilnih naprav v Ribčevem lazu in Bohinjski Bistrici, obnova ceste Bled—Bohinj in postavitev telefonske centralne.

C. Zaplotnik

Dosedanji ukrepi zvezne vlade niso povsod zadeli žebbla na glavo

Le pik in vejic ne želimo prestavljati

Brdo, 16. septembra — »Marsikaj je gospodarstvo predlagalo za letošnjo resolucijo o razvoju države, predvsem pa ukrepe za manjšo inflacijo, ofenzivnejši izvoz in delovanje trga, vendar je doživelje prvo razočaranje, ker večina tega ni bila upoštevana. Želimo krojiti vsebinu gospodarske politike in ne prestavljati le pik in vejic ter čakati, kaj bo rekel federalni vrh,« pravi predsednik Gospodarske zbornice Marko Bule.

Rezultati letošnjega gospodarjenja kažejo, da se resolucijski ciljev ne uresničuje in da smo padli na izpitu prav na področjih, katerim bi morali dati po sodbi gospodarstvenik večjo pozornost. Inflacija je brezgledno naraščala, izvoz, predvsem konvertibilni, je nekontrolirano drsel navzdol, delitev dohodka se je deformirala, izgube in število izgubljene je naraslo. Zakonitost trga je nadomestilo administriranje. Ukrepanje vlade je bilo nujno, vendar so očinkih v Jugoslaviji mnajmanj deljena. Nekateri jim ploskajo, drugi, med katerimi je tudi slovensko gospodarstvo, pa menijo, da večina ni zadelo žebbla na glavo in da je izuzorno pričakovati takojšnje učinke, ampak še proti koncu leta in v začetku leta 1987.

Zato se neugodna gospodarska gibanja nadaljujejo. V Sloveniji prizvodenja stagnira in povečanja ni zaradi tega, ker bi morale biti prizvodenja večja predvsem zaradi večjega izvoza, a ga nismo dosegli. Analize kažejo, da je bil izvoz še najbolj spodbujan leta 1983, potem pa so spodbude padle in so bile konec lanskega leta najmanj za četrtnico nižje, negativno pa je vplival tudi nerealni tečaj dinarja v primerjavi z vrednostjo tujih valut. Konec lanskega leta je imela Slovenija 10 odstotkov višji izvoz od uvoza in 97 milijonov dolarjev deviznega presežka, ob koncu letošnjega polletja pa 82 milijonov dolarjev deviznega primanjkljaja in za štiri odstotke večji izvoz kot izvoz. Ocenjujejo, da je jugoslovansko gospodarstvo zaradi neustreznih zunanjetrgovinskih politike v letošnjem prvem polletju izgubilo okrog 1000 milijard, na račun novih ukrepov pa naj bi zaslužilo okrog 250 milijard dinarjev. 750 milijard je po tej računici za letos izgubljenih.

Na strani izvozne gospodarstva sta trenutno le dva ukrepa: ugodnejša posojila z beneficirano obrestno mero za izvozno proizvodnjo ter povečane izvozne spodbude. Tečaj dinarja pa je še vedno nerealen. Junija je bil po uskladitvi tečaja ugodnejši, sedaj pa naš izvozni tudi v primeru ugodne prodaje na tujem še vedno dobi najmanj 13 odstotkov manj, kot bi realno moral. Zdaj se še vedno najbolj splaća izvajati na Vzhod in v dežele tretjega sveta, kar ima težke posledice: izvoz na kliring se povečuje predvsem na račun konvertibilnega izvoza. Realni tečaj bo moral postati glavni element spodbujanja izvoza na konvertibilni trg. Zanimivo je, da je bil leta 1983 realno dolar več vreden kot letos.

Dva temelja gospodarjenja sta še majava. Prvi je dodatno obremenjevanje gospodarstva in delitev dohodka na račun akumulacije. Delež akumulacije v dohodku je padel s 23,5 na 19,8 odstotka, kar je za Slovenijo, ki ima povprečno 80—odstotno amortizirana sredstva, izredno nevarno. Drugi majavi temelji pa je inflacija. Slabo je, da smo se že več ali manj navadili živeti z njo, kot pravi dr. Franc Černe, in da se ne spopadamo z njo na pravem koncu: to pa je boljše in cenejše delo, zajezitev prelivanja dohodka od dobrega k slabemu in odstranitev vsega tistega, kar že leta žre velike denarje, čeprav vemo, da nima gospodarske perspektive.

J. Košnjek

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

V Mavčičah preskušajo drugi agregat

Prvi agregat vodne elektrarne v Mavčičah je od prvega zagona skupno proizvedel 3,8 gigavatne ure električne energije, največja dnevna proizvodnja pa je bila 500 megavatnih ur. Elektrarna obratuje v času konic in proizvaja dragoceno vršno energijo. Zdaj je preskušajo drugi agregat, nastavlja pač začetno in signalizacijo, montiran je tudi že v celoti. Prvo vrtenje vode je predvideno med 20. in 25. septembrom, prva sinhronizacija deset dni kasneje. Iskra pa še vedno ni dobivala naprav za vodenje elektrarne in daljinskih komunikacij, zato je v elektrarni petčlanska posadka, ki v 24-urni izmenski obratovalni službi upravlja elektrarno.

Telematika največja izvoznica na Vzhod

Po polletnih podatkih je med kranjskimi izvozniki na vzhodnoevropsko tržišče največ prodala Iskra Telematika, ki je k temu izvozu prispevala kar 70 odstotkov. Preusmerjanje izvoza na Vzhod je bila splošna značilnost letošnjega gibanja izvoza kranjskega gospodarstva. Klirinški je bil v primerjavi z enakim lanskim obdobjem kar 80 odstotkov večji, konvertibilni pa je upadel za 8 odstotkov, tako je bil skupni večji za 20 odstotkov. Izvoz na zahodna tržišča so povečali v KŽK-ju za 364 odstotkov, Ikonu za 170, Gozdnem gospodarstvu za 57, Exotermu za 24, Planiki za 18, Ibiju za 5 in Zvezdi za 3 odstotke, enako ravneni so ohranili v Iskri Ero. Nižja pa je bila v Gorenjskem tisku, in sicer za 72 odstotkov, Creini za 38, Iskri Telematiki za 29, Savi za 9, Tekstilindusu za 8 in Iskri Kibernetiki za 2 odstotka.

NOVOSTI

Poseben nož za čebeljarje — Na obrtnem sejmu v Celju je Rudi Potočnik iz Kranja dobil bronasto plaketo in priznanje za posebni grelni nož za odkrivne satje za čebeljarje, ki je pri nas novost, plod petmeseca razvojnega dela. V visokopoliranem rezilu iz volframovega jekla je nameščen grelec, ki deluje na 220-voltni električni priključek ali na 24-voltni akumulator in je zato primeren za odkrivjanje satja tudi na terenu. Rezilo je izdelano

KRATKE PO GORENJSKEM

Priprave na prireditev — Pisali smo že, da bo od 26. do 28. septembra v Tunjicah pri Kamniku zanimiva prireditev v avtokrosu. 26. in 27. sta na programu trening in finale drugega republiškega prvenstva, 28. septembra pa bo veliko mednarodno tekmovanje. Prizadevali mladi organizatorji, AMD Kamnik iz Tunjic, upajo, da se bodo s tem dvoema prireditvama uvrstili v mednarodni koledar tovrstnih prireditev in da bodo tudi organizatorji enega od evropskih prvenstev. Zato v teh dneh s prostovljenim delom urejajo 720 metrov dolgo progo za avtokros. — A. Ž.

Mesec požarne varnosti

Kranj — Gorenjski gasilci se že pripravljajo na oktober, ki je vsak leto mesec požarne varnosti. Vsa gasilska društva na Gorenjskem bodo pripravila predavanja o varstvu pred požari in o gašenju. Marsikje bodo prikazali gašenje vnetljivih tekočin s prahom in pено. Predvajali bodo tudi filme o požarih na vaseh in najpogostejših vzrokih zanj. V mesecu požarne varnosti pa bo Gasilska zveza Slovenije izdala tudi posebne letake.

I. P.

Za dve sekundi prekratki

Kokrica — Gasilsko društvo Kokrica pri Kranju je minulo nedeljo v počastitev praznika krajevne skupnosti Kokrica pripravilo gasilsko tekmovanje. Prvo mesto so osvojili gasilci iz društva Šmarje pri Jelšah, ki so že nekaj časa poznavni na tem, da so na tovrstnih tekmovanjih doma in v tujini vedno prvi. Gasilsko društvo Šmarje pri Jelšah je bilo ustanovljeno že 1880. leta. Drugi, za dve sekundi prekratki, da bi osvojili prvo mesto, so bili gasilci iz kranjske Save. Tretje mesto pa so osvojili domači gasilci s Kokrice.

I. P.

Preverjanje znanja za rezervne starešine

Kranj — Na podlagi letnega programa usposabljanja zvezze rezervnih vojaških starešin ob občinska konferenca ZRVS Kranj v nedeljo, 21. septembra, na strelšči v Struževem izvedla preverjanje znanja za rezervne vojaške starešine iz kranjske občine. Starešine bodo najprej odgovarjali na vprašanja, ki so bila objavljena v letosnji tretji številki Naše obrambe, v programu pa je tudi streljanje na 100 metrov s puško PAP. Nazadnje pa bo še tehnični zbor sredstev za protioklepni boj. Preverjanje znanja za starešine se bo začelo ob 8. uri.

A. Ž.

Spominska slovesnost na Lipniški planini

Jelovica — V počastitev spomina na 20 borcev Selške čete, ki so padli 9. septembra 1942. leta, na boje I. grupe partizanskih odredov in boje Cankarjevega bataljona ter v spomin na 45-letnico vstaje je bila v soboto, 13. septembra, na Lipniški planini na Jelovici spominska slovesnost. Zbral se je prek sto borcev iz jeseniške in radovljiske občine. O junaškem boju Selške čete in bojih v tem delu Gorenjske je govoril predsednik občinske organizacije ZZB NOV Radovljica Slavko Staroverski. V programu so nastopili kulturni delavci z Jesenice. Po proslavi je bilo v Partizanskem domu Vodiška planina tovarisko srečanje z delavci Iskre Otoče, ki so ob tej priložnosti proslavljeni dan Iskre.

JR

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

NAMESTO PO NAČRTU PO NAROČILU

V Kranju spet vidimo, kako ne bi smeli delati z družbenim de-

Če bi pesnik vedel... - Naša bralna D. iz Kranja nas je pred dnevi poklicala v uredništvo in povedala, da jo zelo moti zanemarjenost stavbe v Tomšičevi ulici v Kranju. V hiši, kjer je 18. oktobra 1869. leta umrl slovenski pesnik Simon Jenko, je nazadnje imel v pritličju prostoročje Mladi rod. Lokal je že nekaj časa zapuščen, »krasijo« pa ga razbita stekla in splošna zanemarjenost. 2. septembra letos je minilo 63 let, odkar je takratno mesto Kranj (tako je zapisano na plošči) na tej hiši ob šestdesetletnici Narodne čitalnice vzdalo spominsko ploščo slovenskemu pesniku Simunu Jenku. Morda bo do 18. oktobra letos, ko bo minilo 137 let od smrti Simona Jenka, kdo le poskrbel, manj zanemarjenega dneva v letu, da bi ta tako lepo uravnavana stavba vsej malo manj zane-

marjenega dneva v letu, da bi ta tako lepo uravnavana stavba vsej malo manj zane-

narjem. Tokrat gre za dela na obnovljeni Cesti Staneta Žagarja. Pri mostu, kjer stojita kioski in frizerski salon (pravzaprav že na Partizanski cesti), so položili beton in asfalt, kjer je bil prej glavni požiralnik na kanalu. Ker pa je zdaj drugi požiralnik višji od cestišča, se po dežju voda ne more nikam odteči. Že prej je bila pred hišo in kioskom velika luža, zdaj pa je še večja. Ko so pred dnevi merili asfaltne površine, sem jim povedal, kaj se zdaj tu dogaja. Dobil sem odgovor, da delajo po naročilu. Menim, da bi bilo bolje, če bi delali po načrtu, ne pa po naročilu. In kdo je sploh tisti, ki lahko naroči takšno cestišče, čež katerega je treba »plavati?« Le kdo je naročil, zazidavo kanala in jaška ter takšno izvedbo, da je zdaj jašek višji od cestišča? Ali naši strokovnjaki niso toliko samostojni, da se lahko vsakdo vtika vanje in povzroča škodo? Na Partizanski cesti v Kranju je to zdaj že druga velika mlaka. Prva je že skoraj dvajset let nasproti šole Simona Jenka. Težko verjamem, da bo ta napaka odpravljena, kar bodo v deževju in pozimi še posebej občutili delavci Ibita, Merkurja, Komunalne cone in krajanci Primskovega, ki morajo vrak dan po tej poti. Verjetno se tudi v Krajevni skupnosti Kranj Center ne strinjajo s takšnim delom, pa njihove priporabe tudi ne bi veliko zalede-

Praznik v Medvodah

Tisoč telefonov, kulturni dom, kabelska televizija...

Medvode, 19. septembra — Na območju Medvod, kjer je bila še pred sedimi leti ena krajevna skupnost, jih je danes pet. Drevi ob 18. uri bo na Kopališču ob Sori pod šotorom srečanje krajanov ob krajevnem prazniku. 16. septembra se namreč spominjajo partijske konference, ki je bila 1934. leta v gradu Goričane. Udeležil se je tudi tovarš Tito.

Čeprav je že šest let na območju Medvod v občini Ljubljana Šiška pet krajevnih skupnosti (Medvode, Preska, Vaše—Goričane, Senica in Sora) so Medvode še vedno glavno središče življenja in dogajanja na tem območju, kjer živi prek 7200 krajanov. Malokrat obiščemo te kraje, kjer je (mimogrede) tudi precej naročnikov Gorenjskega glasa. Tokrat, ob prazniku, smo se pogovarjali s tajnikom krajevne skupnosti Medvode Igorjem Pogačarjem. »Marsikaj zanimivega je na našem območju, smo tudi med redkimi v Sloveniji, kjer je pet krajevnih skupnosti povezanih v skupnosti krajevnih skupnosti. Vsaka krajevna skupnost ima svoje organe, vse skupaj pa še predsedstvo, ki ga sestavljajo predsedniki svetov in skupščin KS ter predsedniki krajevnih konfrenec SZDL,« je povedal.

Tovrstni poskusov za ustanavljanje skupnosti krajevnih skupnosti je bilo v Sloveniji že več, vendar so redkokje zaživeli. Medvode so gleda tega izjema. Prav s tovrstno povezavo, s tako organiziranjem jih je uspelo zgledno sodelovanje z združenim delom na tem območju. Vse delovne organizacije, v katerih je okrog 3000 zaposlenih, razen tozda Predilnica iz delovne organizacije Tekstil Ljubljana, so podpisala samoupravni sporazum s skupnostjo krajevnih skupnosti o uresničevanju programov do leta 1990. Zaposleni prispevajo vsako leto 14 odstotkov od čistega osebnega dohodka za uresničitev teh programov.

»Rezultati, ki jih dosegamo, niso majhni,« pravi Igor Pogačar. »Na ta način smo 1982. leta na celotnem območju končali velike telefonsko akcijo, tisoč telefonov. Ker pa se je izkazalo, da so potrebe večje, zdaj to akcijo nadaljujemo in spomladis pri-

Ob letosnjem prazniku krajevnih skupnosti Medvode, Preska, Vaše—Goričane, Senica in Sora je bilo v minulih dneh že več prireditev. Pripravili so športna in gasilska tekmovanja, likovni ex-tempore, razstavo ročnih del upokojencev, Donit in Aero pa sta pripravila še posebne prireditev.

Danes ob 18. uri bo pod šotorom na Kopališču ob Sori srečanje krajanov. Kulturni program bodo pripravili člani KUD Ottona Župančiča iz Sore in pihalni orkester Donita. Potem bo igral ansambel Ivana Rupe.

hodnje leto bo praktično celotno območje pokrito s telefoni. Združeno delo je za to akcijo, kjer je do zdaj vsak bodoči naročnik že prispeval prostovoljno delo in 170 tisoč dinarjev, vložilo 90 milijonov nepovratnih sredstev za nakup Iskrine telefonske centrale. Tokrat pa so se nam v telefonski akciji pridružili tudi krajanji sosednjih krajevnih skupnosti Pirnici in Zbilje.«

Drugi uspeh zglednega in zares dobrega sodelovanja z združenim delom bodo, kot kaže, na tem območju proslavili konec novembra letos. Tukrat bodo slovensko odprli obnovljeni kulturni dom DPD Svoboda v Medvodah. Tudi ta denar je na podlagi samoupravnega sporazuma zagotovilo združeno delo.

»Pripravljamo pa se tudi na tretjo skupno akcijo. Razmišljamo, da bi na celotnem območju uredili kabelsko televizijo. Prav zdaj pripravljamo anketno med krajanji, katero bomo skušali ugotoviti tovrstno zanimalje.«

A. Žalar

Središče dogovarjanja in dogajanja za vseh pet krajevnih skupnosti so se vedno Medvode.

Prva nagrada svetovnemu popotniku

Kranj, september—Jutri bo minilo štirinajst dni, od kar je 1230-članski kolektiv kranjskega Merkurja v dvorani Gorenjskega sejma slavil 90-letnico. Ob tej priložnosti je 30

delavcev iz Merkurja pripravilo tudi zanimivo razstavo o različnih dejavnostih. Posebna komisija je takrat prvo nagrado prisodila znanemu kranjskemu svetovnemu popotniku Stanetu Tavčarju, ki že 35 let dela v kranjskem Merkurju.

Povedal je, da prav v teh dneh mineva 25 let, odkar se je z mopedom podal na prvo veliko pot prek Jugoslavije, Bolgarije, Turčije, Sirije, Libanona, Jeruzalema in Jordanije do Rdečega

morja, piramide Egipta in skozi puščave Libije in Tunisa. Potoval je 90 dni. Čez nekaj let se je z mopedom spet podal v Saharo in potem na Sinaj. Del teh doživetij je zdaj zbral in predstavljal na razstavi. Zanimivo je tudi to, da je z mopedom prepotoval 66 tisoč in še prej s ko-

lesom po Evropi 22 tisoč kilometrov. O teh potovanjih pa je imel v Sloveniji in tudi v tujini kar 2212 predavanj.

Ko smo ga povprašali po načrtih, je hodnomašno odvrnili: »Pred menoj je še nadaljnih 50 let, ki jih bo treba dobr izkoristiti!«

Za rože je treba imeti roko

Angela Mežnarc

Mislila sem, da je plevel

»Na sliki semenske vrečke so izgledale zelo lepe rožice, ko sem jih posejal v vrt, so bile pa kot plevel. Ne rasti ne cveteti ni hotelo. Potem pa se je, kdovščak, zasejal po dvorišču, zdaj pa rastejo in cveto kot ponorele. Torej niso za vrt, ampak za v pesek. Potem se v neki vrtnarski reviji videla, da rastejo le na peščenem, v šodru, na slabem zemljišču, v skali. »Teph rože« jih pravim. Zdaj rastejo med ploščicami na dvorišču. Cel grmič, a ena samo korenina. Po njih lahko celo hodis, pa jih ni nič, lepo diše in čebele jih oblegajo. Pa nobene nege ne potrebujejo. Kar bog jih zaliha.«

Na sliki semenske vrečke so izgledale zelo lepe rožice, ko sem jih posejal v vrt, so bile pa kot plevel. Ne rasti ne cveteti ni hotelo. Potem pa se je, kdovščak, zasejal po dvorišču, zdaj pa rastejo in cveto kot ponorele. Torej niso za vrt, ampak za v pesek. Potem se v neki vrtnarski reviji videla, da rastejo le na peščenem, v šodru, na slabem zemljišču, v skali. »Teph rože« jih pravim. Zdaj rastejo med ploščicami na dvorišču. Cel grmič, a ena samo korenina. Po njih lahko celo hodis, pa jih ni nič, lepo diše in čebele jih oblegajo. Pa nobene nege ne potrebujejo. Kar bog jih zaliha.«

D. Dolenc

Ko je bila avgusta tista suša, jih je pa malo prebarvalo. Tako mi je o svojih rožicah, ki so vse dvorišče oblele v modro, pripravljala Angela Mežnarc, Resmanova s Sela pri Žirovnicami. Po latinščini se jim reče alyssum, po nemščino pa Königsteppich - kraljevska preproga po načini. Res se marsikje »muči« po vrtovih. Kot vidite, so namenjene skalnjakom, suhozdom. Hvalična roža, a v vrtu, na dobrni zemlji, ne uspeva.

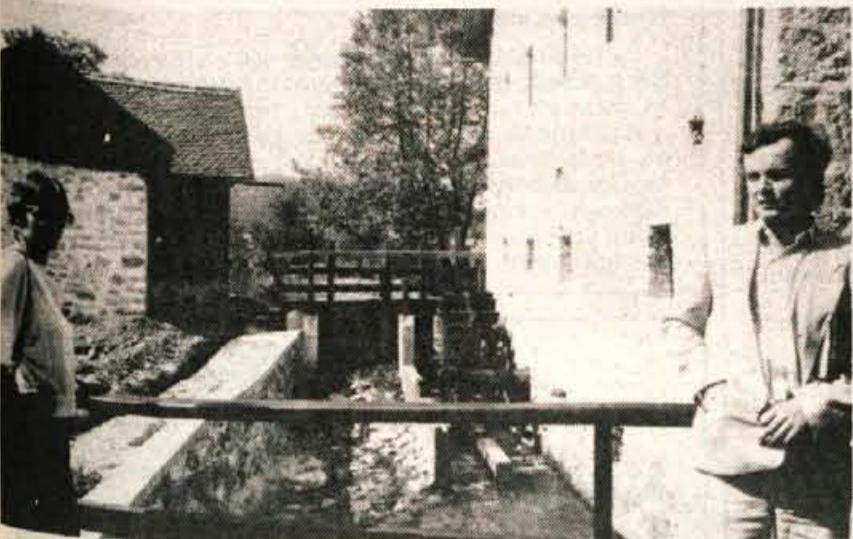
D. Dolenc

M. I.

Končana slovenska kulturna akcija

TRUBARJEVINA JE NARED

Raščica — V nedeljo bodo na slovesnosti odprli Trubarjevo spominsko hišo z drugimi ohranjenimi in obnovljenimi objekti. Enostavna, toda estetsko ugodna predstavitev hiše, kjer se je rodil Primož Trubar, je dosta oddolžitev velikemu slovenskemu znamenitežu.

Kulturna transverzala — Do zdaj sta na Trubarja na Raščici spominjala le spomenik v križišču pa razpadajoča kašča. Zdaj je obnovljeno vse — hiša z mlinom in žaga, kašča pa je preurejena v gostišče. — Foto: L. M.

Na slovesni otvoritvi, v nedeljo, 21. septembra, ob 11. uri bo govoril Josip Vidmar. Kako pomemben dogodek je otvoritev Trubarjevine ne le za Slovence, temveč tudi za širši jugoslovanski prostor, počake tudi prisotnost predsednika predsedstva SFRJ Sinana Hasanija. Slovesnost se bo začela že ob 8. uri s promenadnimi koncerti, v kulturnem programu pa nastopajo tudi APZ France Prešern iz Kranja in zbor Ema Adamiča ter igralec Polde Bibič. Vse popoldne in tudi zvečer pa se bodo tako kot ob proslavi 28. junija letos zvrstile še druge kulturne prireditve. Na predvečer slovesnosti, v soboto ob 20. uri, bo v Velikih Laščah ponovitev Javorške drame Življenja in smrt Primoža Trubarja. Na prireditvi bodo tudi delegacije jugoslovenskih narodov in narodnosti ter delegacije iz Derendinoga.

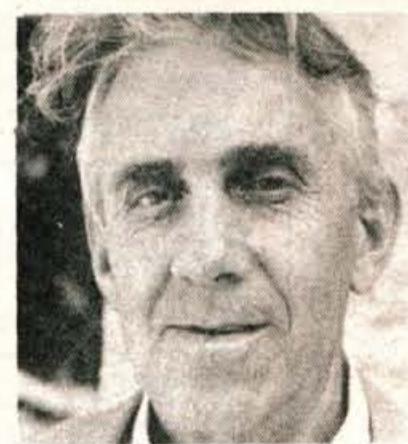
Le nekaj dni pred otvoritvijo je v Trubarjevi spominski hiši na Raščici pri Velikih Laščah še veliko delavcev, ki hite z zadnjimi deli, vendar ni dvojna, da bo do otvoritve v nedeljo, 21. septembra, vse nared. Z obnovo in pre-reditvijo Trubarjevine poravnavaamo najdaljši zgodovinski dolg velikemu reformatorju in utemeljitelju slovenske pisane besede. Zamisel, ki je pred letom nastala v Trubarjevem domačem kraju, kjer že imajo urejeni spominski sobe pomembnih slovenskih mož, Stritarja in Levstika, dobiva zdaj svojo uresničitev v podobi obnovljene hiše, žage in milina. S tem pa dobiva ta delčak Slovenije tudi novo pot kulturne dediščine, svojo transverzalo, kot jo ima Gorenjska s Prešernovo, Finžgarjevo, Čopovo... hišo.

Tisti, ki so doslej poznali le skromen spomenik Primožu Trubarju na Raščici in razpadajočo kaščo, bodo ob v kamnu obnovljenih objektih ob potoku Raščica prav gotovo osupnili - vendar ne zaradi razkošja v stavbah in opremi. Nasprotno, preprosta rustikalna domačnost gostišča pred Trubarjevo hišo ne bo le prostor za okrepčilo obiskovalcev, temveč bo ureditivo gorjih prostrov večnamenski objekt za razne prireditve, tako v krajevnem kot tudi v širšem merilu.

Trubarjevo hišo so obnovili po zamisli arhitekta Petra Loboda. Celotna notranjost okoli petsto let stare, že večkrat obnovljene hiše je spremenjena v en sam velik spominski prostor, ki oča-

Spominska soba — Načrt za ureditev notranjosti Trubarjeve hiše je naredil arhitekt Marjan Loboda, ureditev pa se odlikuje po enostavnosti in estetskih rešitvah.

Miro Samsa, predsednik gradbenega odbora: »Skrbno smo obrnili vsak dinar.«

ra s preprosto in učinkovito enostavnostjo. S temno obarvanih sten sijecitati iz Trubarjevih del. Iz temine prostora, v katerem so prav tako na enostaven način predstavljena Trubarjeva dela v treh vitrinah skupaj s Tršarjevo plastiko Trubarjeve glave, vodijo ven, v svetlobo, izjemno lepi vitraži. Svetloba namreč sije v notranjost skozi barvaste podobe Trubarjevih sodobnikov, škofa Bonoma, Lutra in drugih. Celotno razveduje - bujenja narodnostne zave-

vseslovenska in tudi širša kulturna akcija, ko so začele posiljati denar delovne organizacije in tudi posamezniki - ob prispevku ljubljanske in slovenske kulturne skupnosti seveda - se je obnova začela. Nismo hoteli razkošja, le pri vitražih, ki jih je izdelal Višnar z Blejskim srčekom 86. Mlade soliste iz vse Slovenije bo spremljal orkester pod vodstvom Mojima Sepeta ob spremljavi zborčka.

Vse skupaj je veljalo šestdeset do sedemdeset milijonov dinarjev. V denarju je bilo z akcijo Trubarjev dinar zbranih 40 milijonov dinarjev, drugo so v materialu in delu prispevale slovenske delovne organizacije. V celoti dela še niso povsem plačana, zato bo Trubarjev sklad odprt še naprej, denar, ki se bo občasno zbiral, pa bo namenjen tudi za vzdrževanje hiše. V zahvalo Slovencem in vsem drugim, ki so prispevali Trubarjev dinar, bo v spominski sobi odprt tudi knjiga darovalcev.

Brez dvoma bo poslej marsikdo romal v Raščico na Trubarjevino. Mimo gred - napisana krajevna tabla še vedno kaže, da je tu Raščica, saj krajani novega imena Raščica še niso posvojili. Vendar pa je to bolj postranska zadeva. Pomembnejša od vsega je zavest, da je kulturna akcija tako uspešno sklenjena. Če bi Slovenci hoteli in zmagli vsako leto na podoben način zbrati denar, bi na naših tleh v nekaj letih izginila še marsikatera sramotno razpadajoča kulturna dediščina. L. M.

Gledališče Toneta Čufarja Jesenice

UVOD S ČUFARJEVO DRAMO

Jesenice — Do 25. septembra v jeseniškem gledališču vpišujejo v gledališki in, po novem, tudi koncertni zbor. Za najmlajše bodo tako kot že lani pripravili vrsto matinejskih predstav, za odraslo mladino pa je dijaški abonma.

Z lutkovno igrico Karla Novaka Pravilca o Mezinčku, premiero bo 5. oktobra, se v jeseniškem gledališču Toneta Čufarja začenja letosnja gledališka sezona, ki bo letos tudi koncertna. V gledališču so se namečili, da bodo jeseničanom ponudili tudi koncertni abonma s štirimi prireditvami. Že 10. oktobra bo na Jesenicah nastopil veliki plesni orkester RTV Ljubljana z dirigentom Jožetom Privškom in solistko Dritko Haberl.

Na prvo gledališko premiero pa bo moralno gledališko občinstvo počakati do konca oktobra, ko bodo na oder postavili dramo Toneta Čufarja Ljubezen v kleti. Delo, ki posega v trideseta leta in govori o družinsko-socialni tematiki, je Čufar dvakrat predelal, za tokratno predstavitev pa so drama tudi nekako posodobili. Delo pripravljajo igralski skupini Čufarjevega gledališča.

režiral je Vera Smukavec, dramaturška obdelava je delo Bratka Škrlija.

Konec novembra bo v gledališču druga premiera - Jeanne Anouilha tragikomedija Škrjanček, ki jo režira Miran Kenda. Gre za obsežen projekt, v katerega so pritegnili okoli trideset igralcev. Igra o Devici Orleanski, ki jo je katoliška cerkev obsođila na smrt, kasneje pa razglasila za svetnico, bo vsekakor vrh gledališke sezone.

Satira iz družinskega življenja Rodil se je oče znanega židovskega pisatelja Ephraima Kishona bo tretja premiera, ki jo bodo na Jesenicah pripravili prav za dan žena in obenem za sklep gledališke sezone.

Od gostujučih gledališč je že v sredini oktobra na programu gledališča kranjskega Prešernovega gledališča z dramatizacijo Hofmanovega teksta v dramaturški obdelavi Pavla Lužana

L. M.

Noč do jutra. Delo, ki je izbrano tudi v program letošnjega Borštnikovega srečanja, bo na sporedu od 16. do 18. oktobra. Med gosti bodo letos tudi Celjani, in sicer s Feydeaujevo komedio Bolha v ušesu. Tretje gostujoče predstave še niso izbrali.

V okviru koncertnega abonmaja, ki so ga glede na to, da bo to prvi koncertni abonma na Jesenicah po dolih letih, pripravili še posebej privlačno, kajže omneni Gorenjskega slavčka A. Forsterja. Ob klavirski spremljavi bodo Jeseničanom zapeli pevci Bukovčeva, Gerlovičeva, Hočevarjeva, Rajko in Stanko Koritnik, Čuden, Kozlevčar. Opera bo na sporedu decembra. Za drugo polovico sezone pa so pripravili še nastop Koroškega akadematskega oktetja in koncert narodnozabavne glasbe.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V Prešernovi hiši je odprta razstava Kolaž v risbi akad. slikarja Franca Vozla. V Mali galeriji Mestne hiše se predstavlja Rafaela Potokar s pregledno razstavo slikarskih del, ki jih je podarila Gorenjskemu muzeju. V galeriji Mestne hiše bodo danes ob 19. uri odprti razstavi Kranj v svobodi in obnovi 1945 — 1950.

RADOVLJICA — V galeriji Šivčeve hiše razstavlja akad. slikar Polde Oblak. KRAJSKA GORA — V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava slik Franca Klečenčiča in Frana Zupana.

V galeriji Kosove graščine razstavlja ilustracije Marjan Amalietti. BLED — V Festivalni dvorani so na ogled dela članov društva Dolik Jesenice.

KRAJSKA GORA — V Liznjekovi hiši je na ogled razstava Ljudska glasbila slovenskega alpskega ozemlja.

BOH. BISTRICA — Danes ob 19. uri odprijo v Domu Joža Ažmana razstavo slik Antona Plemija.

KROPA — Jutri, v soboto, ob 20. uri prireja moški pevski zbor KUD Stane Žagar — Plamen koncert v Kropi.

KRANJ — V torek, 23. septembra, ob 19.30 nastopata v dvorani glasbene šole na Trubarjevem trgu 3 klarinetist Slavko Gorščar ob spremljavi pianistke Vlaste Doležal-Rus in pianist Hinko Haas.

ŠKOFJA LOKA — Jutri, v soboto, ob 10. uri dopoldne bodo v galeriji Loškega gradu odprti meddržavno filatelistično razstavo. Ob tej priložnosti bo izdana tudi priložnostna dopisnica Lokafila 86 z žigom. Razstava bo odprta do 27. septembra vsak dan od 9. do 18. ure, v nedeljo, 28. septembra, pa od 9. do 13. ure.

RADOVLJICA — V pasazi radovljiške graščine danes ob 18. uri odprijo razstavo umetniške fotografije Franca Kolmana, člana Fotokluba Andrej Prešern z Jesenic.

RADOVLJICA — Danes zvečer ob 20. uri bo v avli radovljoške graščine koncert komornega moškega zabora A. T. Linhart Radovljica. Vstop je prost.

FESTIVAL OTROŠKIH PESMI

BLED — V Športni dvorani bo jutri, v soboto, ob 18. uri prijetna prireditev, ki jo organizirajo RTV Ljubljana, Turistična poslovna skupnost Bled in Koncertna poslovna Alpetour. Predstavljenih bo trinajst od 56 na razpis prispevkih skladb otroških pesmi, ki se potegujejo za zlati, srebrni in bronasti Blejski srček 86. Mlade soliste iz vse Slovenije bo spremljal orkester pod vodstvom Mojima Sepeta ob spremljavi zborčka.

TEČAJ RISANJA

Kranj — Likovna šola NOVA v Delavskem domu, vhod 6, vpisuje v tečaje risanja za otroke. Vpis bo od torka, 23., do petka, 26. septembra, vsak dan od 15. ure dalje. Oktobra se bodo začeli tudi tečaji študijskega risanja, grafike in keramike za odrasle. Informativni sestanek bo 6. oktobra ob 18. uri v likovni šoli Nova, Delavski dom, vhod 6.

NOZOZEMSKI PEVCI V KRANJI

Kranj — V dneh od 19. do 26. septembra gostuje v Sloveniji nizožemski moški pevski zbor Inter nos iz Nizožemske. Med drugim bodo pevci nastopili tudi v Kranju, in sicer v torek, 23. septembra, ob 20. uri v kinu Center. Nizožemski pevci so doslej že štirikrat nastopili v Kranju, saj so doma iz vasi Schin pri Valkenburgu, iz mesta, s katerim Kranj že dlje časa prijeljuje, zato bo ob tej priložnosti prišel na obisk v Kranj tudi valkenburški župan, ki nosi Kranjčanom dario — več tisoč čebulic znatenih nizožemskih tulipanov.

Rafaela Potokar v Mestni hiši

SLIKARSTVO KOT SAMOIZPOVED

Kranj — Kje so vzroki, da naš čas tolikerim posameznikom ne gleda na njihovo nacionalno in poklicno pripadnost, ne glede na spol in izobrazbo budi neustavljivo zanimanje za likovno ustvarjalno delo?

Skoraj ne dvomimo, da se za tem skriva želja po novih spoznanjih, beg pred vsakdanjostjo, samoto in bolečino, želja po izpovedovanju, iskanju življenjskega smisla, težnja po sprostivosti ali volji, spremeniti svet in okolje, v katerem živimo, mu dati čistajočo, lepo in našim stremlenjem ustrezeno podočno. Prenašanje misli in čustev v obliki likovnih sporočil vnaša v medčloveške odnose novo življenje in jih rešuje srljive odtujenosti. Iz takih in podobnih korenin raste tudi slikarstvo Rafale Potokar.

Slikarki se je v obsežnem opusu, v barvi in obliki, posrečilo izpovedati tisto, česar z besedami ne bi mogla nikoli izreči. Slikarkino povezanost z okoljem in s sojedini nam kažejo predvsem številni portreti, ki jih je pogost slika, a hranila le zase. Predstavljal so pač del njenega življenja in srečanj s sojedini.

Krajina pomeni slikarki predvsem spomin na kraje njene mladosti ali spomin na sicer ne pogoste srečne trenutke. Zato je nemalokrat idealizirana ali poenostavljena s poudarkom na tistih sestavinah, ki so se ji najbolj zapisale v dušo. Narava s svojimi sprememljivosti spominja slikarko na neno življenje. To spoznanje želi obuditi v tihotih, v katerih odkrivamo mnogo najzadnjejših razpoloženjskih odtenkov.

Ekspresivni značaj del vodi slikarko k hotenemu poenostavljanju telesnih oblik, plastično formo zamenja ploskovito, vedno bolj se uveljavljajo lokalne barve, večje slikane ploskve razpadajo v manjše, osebe in predmeti se v slikah s širšo stranko obračajo proti gledalcu. Naštete značilnosti zanikajo racionalni pristop k slikarski tvarini. Rafaela Potokar slika tako, kot ji velevna njeni notranjosti, njen razpoloženje, zato je v njenem slikarstvu bolj pomembna vsebinata kot oblika.

Nikoli se ni potegovala za priznanje. Svoja dela je prej skrivala kot kazala drugim. Slikanje ji je pomnilo povsem osebno zadavo, samoizpoved, spoznanje, molitev, izhod iz stisk in razočaranj. Tako je slikarka svojo občutljivo naravo, tanko kot pajčevina, kot jo označuje sama, prelila v ustvarjalnost in naslikala obsežen opus del, ki jih je povečano hranila doma. Prihodnost bo še bolj kot sedanost, in povrh brez predstov, razkrila vrednost del razstavljalke, ki se skriva predvsem v iskrenosti in neposrednosti likovnega izraza, v slikarkini predanosti življenju pa tudi vrednotam, ki presegajo trenutke naših vsakdanosti.

Razstavljena dela so le izrez iz bogatega slikarkinega opusa, katerega večji del (75 slik) je avtorica podarila Gorenjskemu muzeju v hrambo in nadaljnjo obdelavo za potrebe stalnih in občasnih predstavitev.

Cene Avguštin

VEČER PODOKNIC

Škofja Loka — V vasovalskimi in snubaškimi pesmimi za moške zbole je bil pod literarno zaokroženim naslovom SEM PA V KAMRICO SEL minuli petek na dvorišču Puščalškega gradu večer z vokalnimi moškimi oktet Škofje Loke. Alenka Boles — Vrabec in Marko Črtalič, ki sta koncert na prostem vodila v imenu škofjeloške zveze kulturnih organizacij in zveze socialistične mladine, pa sta ubranemu petju šestih vokalnih ansamblov, plesu folklorne skupine Škofjeloškega Tehnika in harmonika Hinka Bevka iz Hotavelj dodala še maršikatero vročo ljubezensko besedo.

Ob petju treh boljših vokalnih moških pevskevih ansambolv (Gorenjevaški oktet, oktet Donit iz Sodažice, kot gost in Škofjeloški oktet — nekdanji Oktet Cvetko Cvetko) tudi ostali niso zaostajali tako po izboru pesmi kot po kvalitetni in uranem prepevanju. V petju so se izkazali še nonet Blegoš, sekstet Viharniki in kvartet Spev. Oktet so tok

PARADIŽNIK JE ZDRAV (2)

V svežih in konzerviranih sadežih paradižnika so v zadnjem času odkrili neko vitaminu podobno, v vodi topljivo in kristalizirajočo snov, ki je še niso imenovali, ima pa, kakor so ugotovili, izredno ugoden vpliv na sreč in obtočila. Zato paradižnik priporočajo pri motnjah v prekrvavljenosti. Razen tega paradižnikov sok znižuje krvni pritisk in zelo pospešuje izločanje trebušne slinavke. Pri pomanjkanju želodčnega soka (ahilija) in pri motnjah pri izločanju trebušne slinavke ni boljšega biološkega zdravnika, kot je paradižnik.

Paradižnikovi sadeži mehčajo blato, da potem gladko polzi, da iztrebljanje poteka brez težav. Zato ima paradižnik pomembno vlogo pri rednem iztrebljanju in zdravljenju hemoroidov.

Pri protinu, revmatičnih ter srčnih in ledvičnih bolezni je paradižnik pomemben dejavnik v dieti. Zato skoraj ni moderne dijetne kuhinje brez tega sadeža.

Torej v paradižniku ne smemo gledati samo zelenjavce, saj nas obvaruje marsikater bolezni. Z njim dosežemo tudi neposredne zdravilne učinke, tako da bi bil že davno zasluzil ime »zdravilna rastlina«, čeprav kot tak še ni priznan.

Paradižnik so uporabljali v ljudskem zdravilstvu. Ljudem je bilo nameč znano, da paradižnik krepi zdravje, da ima zdravilno moč. Zato je ljudsko zdravilstvo uporabljalo paradižnik še v razne namene.

Kopel iz paradižnikov listov priporočamo pri iščasu. Paradižnikovi sadeži, vloženi v olju in pripravljeni v obliku kaše za obkladke, so dobri proti srbečici. Svež paradižnikov sok preprečuje pri gnognih ranah nastanek rdečice, blaži vročino in vnetja okrog ran.

Zaradi velikega krepilnega učinka paradižnikovih sadežev so mu ljudje nadeli ime »ljubezensko sadje«, ker uživanje sadežev celo pri starejših ljudeh zbudi mladostne moči.

Prav je, da vemo

Piki žuželk

Če je kdo alergičen na strup os, sršenov, čebel, komarjev, bolh, bolh peščenč in mravelj, so ti piki zanj lahko nevarni. Potrebno je takojšnje zdravljenje.

Prva pomoč pri pikih žuželk:

- če je želo obtičalo, ga je treba previdno izvleči, vendar paziti, da se ne strga.
- pri hudičih bolečinah deluje blažilno ovitek z mrzlo vodo, alkoholom ali borovim mazilom.
- če koga, ki je alergičen na pik določene vrste žuželk, piči žuželka na roko ali nogo, je dobro, da ud nad pikom prevezmo, tako da se strup počasnejše prenaša v telo. Taka obveza sme stiskati okončino največ 20 minut, nato postopek po 10 minutah lahko ponovimo;
- če se je pojavila huda oteklinica, je treba obiskati zdravnika, ki bo predpisal antialergike.
- pika ne smemo spraskati, da rane ne okužimo.

So piki čebel, os, čmrljev ali sršenov lahko smrtni? Primeri smrti so zelo redki, lahko pa jo povzročijo številni piki, na primer čez 40 pikov v vratne vene in vene v sencih ali v ustah. Seveda so dojenčki in majhni otroci bolj ogroženi kot odrasli.

TA MESEC NA VRTU

Sadja, ki septembra rado odpada, ne smemo pustiti pre dolgo na tleh. Ker je že črvivo, je nevarnost, da se ličinke razlezejo in v zemlji zabubijo. To moramo preprečiti tako, da ga pobiramo vsak dan. Septembra odpadlo sadje predelamo v marmelade ali želete. Če leži predolgo na tleh, se navzame duha po zemlji, obdrži pa ga tudi izdelek.

Obrano sadje in se posebej dragoceno namizno sadje moramo iz obiralne posode sortirano naložiti v plitve zabočke in previdno prevažati. Vsako prelaganje lahko poškoduje plodove. Sorte, ki so občutljive za pritisk, prizadane že prijemjan. Če zabojev do shrambe ne nosimo, moramo uporabiti voziček z gumijastimi kolesnimi obroči ali pa takega, ki je znotraj dobro obložen.

Ce uporabljamo obiralnik, smemo v obiralno vrečko spuščati vedno le po en plod. Če jih spustimo v vrečko več, se ne smemo čuditi, da so vsi vtisnjeni. Če že vzamemo v roko obiralnik, ga uporabimo večinoma za posamezno viseče plodove, ki pa so po izkušnjah najlepše razviti. Zato bi bilo zares škoda, če bi zmanjšali njihovo trajnost zaradi nesmotrnega obiranja z obiralnikom.

Z obiranje grmičastega sadnega drevja in drugih nizkih drevesnih oblik so najprimernejše tako imenovane dvojne leste. Pri teh drevesnih oblikah se sicer običajnimi lestvami preveč rade lomijo veje.

Bolnih plodov ne pustimo na drevesu, temveč jih sproti obiramo. Na njih bi se povzročitelji bolezni spet razvijali in delali spore, ki širijo bolezen. Prav tako bi bilo narobe dajati bolne plodove v košare k zdravim. Najbolje je, da jih mečemo na tla, nato pa prej poberemo in uničimo.

Kjer raste sadno drevje na vrtni meji ali v njeni bližini, moramo vedeti najpomembnejše o posestvenih razmerah. Če stoji drevo neposredno na meji, potem pripada to drevi in sadje obema sosedoma. Vsak sme obirati svojo polovico. Drugače je pri drevju, ki stoji blizu meje. Sosed nima pravice, da bi obir plodove z veje, ki visijo nad njegovem zemljiščem. Sme pa obdržati tiste, ki sami odpadejo na njegov svet.

MODA

Na modni reviji, ki so jo za srečanje turističnih delavcev Gorenjske in šušarsko nedeljo pripravile tržiške delovne organizacije, se je s svojimi modeli predstavila tudi delovna organizacija Oblačila Novost Tržič. Priznati moramo, da so pokazali nekaj izredno lepih modelov. Kot je videti, bo moda še naprej lahketna, široka, udobna. Tudi beli ovratniki, ki poživijo obleko in ji dajejo praznični videz, bodo še naprej moderni.

— Foto: D. Dolenc

IZ ŠOLSKIH KLOPI

VABIMO K SODELOVANJU

Vemo, da pri urah slovenskega jezika in predvsem v novinarskih, dopisniških oziroma literarnih krožkih pišete o vsem mogočem. To se navsezadnje zrcali tudi v naši rubriki.

Pa vendar smo se v ureduštvu odločili, da vam namesto učiteljice enkrat za sprememboto nudimo naslov mi. Predlagamo vam, da sprostite domišljijo, zapišite sanje, pravljico; lahko tako s... in srečno živijo še danes, lahko pa tudi sodobno ali super sodobno do doživetju na Marsu, na primer.

Potrudite se, da bo zgodbica čim bolj neverjetna.

Stvaritev pričakujemo nekako so sredine oktobra, nato pa bomo eno celo rubriko namenili objavi najbolj uspehl izmišljotin. Preden boste zlepili kuverte, dopišite pod naslov spisa ali pismo še IZMISLJENA ZGODBA, da bomo takoj videli, za kaj gre. Pričakujemo velik kup pošte.

ŠE ZADNJI UTRINKI S POČITNIC

Najbolj sem bil vesel, ko smo šli na morje. Med potjo sem viden marsikaj. Ko smo prišli v Vrsar, sem zagledal gugalnice. Nato smo iskali prikolico. Naslednji dan smo se že kopali. — Jure

Med počitnicami sem bila na morju. Prišli smo počitni. Imeli smo svojo hišo. Takoj, ko smo prišli, smo si vse ogledali. Težko sem čakala jutra. Že zdaj sem se oblekla v kopalki in odšla na kopanje. Takrat je bilo najlepše. — Damjana

V petek smo šli na morje. Vozili smo se celih šest ur. Končno smo prispeli. Takoj sem šla v vodo. Plavalna sem skakala na glavo. Večkrat sem prišla premražena iz vode. Z očkom sva tudi jadrala z jadralno desko. — Jana

Med počitnicami sem se igral. Veliko sem se gugal. Igrali sem se z bratcem. Pasel pa sem tudi krave in ovčke. — Drago

Bila sem pri babici. Najlepše mi je bilo, ko sem spoznala nove prijatelje. Šli smo se med dvema ognjem. Ta dan je bil ponedeljek. Naslednji dan smo šli na stadion. Tam smo se gugali, spoznala sem še eno prijateljico. Ime ji je Snežana. — Ružica

Najlepše mi je bilo na Veliki planini, pri stricu. Prišli smo še popoldan. Videli smo ptice, ki so letale, in razne cvetice. Videli smo živino, ovce, pujejo v koze. Nabirali smo gobe in rože. Na Veliko planino pridem večkrat. — Darja

Zadnji dan šole sem prišel zgodaj doprov. Bil sem vesel, ker se je končal pouk. Prišel je dan, ko smo šli na morje. Na morju sem se učil plavati in potapljal. Spoznal sem prijatelja Darka iz Ljubljane. Drugi del počitnic sem bil v Srbiji. Tam živi moj ded. Imajo lepega psa Lajka. Imel sem ga zelo rad. Imajo tudi velik vrt, ki je poln sadja. Deda in očka so kosili travo. Zvečer smo pospravili seno in hlev. — Dejan

Učenci 2. a r. OŠ Simona Jenka Kranj, DE Center

POBIRALI SMO KROMPIR

V šolskem letu moramo opraviti devet delovnih ur. Tovarišica se je odločila, da pomagamo starejšim ljudem.

Pobirali smo krompir na veliki njivi. Z veseljem smo ga pobirali v košarice. Iz košaric smo ga stresali v gajbjice. Od dela smo bili zelo utrujeni. Kmetica nam je prinesla pijačo in napolitanke. Zadovoljni smo se poslovili od kmetov. Tudi sam sem odšel vesel, ker sem lahko nekomu pomagal.

Zeljam si še veliko takoj prijetnih delovnih ur.

Domen Žepič, 2. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Nadvse prijetno je bilo v soboto na otroški veselici Živ-žav pod Šmarjetno goro. Nekateri so kegljali, drugi lovili »ribice«, tretji nastopali na odru sramežljivih, četrti so se gugali in drsalni po toboganu, nekateri pa so bili tudi tako korajžni, da so nastopili kar na velikem odru, kjer so jih lahko vši videli in slišali. — Foto: F. Perdan

MALO DRUGAČNA SOLATA

Solata z dišavno omako

Potrebujemo 2 mehki glavnati solati, 2 jajci, olje, kis, drobnjak, in pehtran.

Solato očistimo, operemo in zabelimo z jajčno omako. Premešamo in nato še okisamo.

Omaka: trdo kuhanim jajcem izluščimo rumenjak, ga pretlačimo in zmešamo s primerno količino olja. Dodamo sesekljjan pehtran in drobno nastrižen drobnjak ter sol in paper.

Kraljevska solata

Potrebujemo 400 g krompirja, 400 g stročjega fižola, 200 g jabolk (po možnosti renetk), majonezo, limono, za okras pa mehke solatne liste in trdo kuhanja jajca.

Krompir skuhamo v oblicah, ga olupimo in narežemo na kolesca. Strožji fižol skuhamo in narežemo na koščke. Zabelimo z majonezo, ki smo jo razredili z limoninim sokom. Solato damo v široko nizko skledo s kraljijo trdo kuhanimi jajci, z opranimi solatnimi listi in s kakšnim celim strožjim fižolom.

NEGA MLADO-STNIKO-VEGA OBRAZA

BLIZU 2000

Vidiš sled kamna na ravnom obrazu, steklene oči, ki prebadajo mimo, dve kepi betona

Imeti.
Imeti še več.
Samo to si je iz njih.
Veliko cestišče nas je, a kje so obrazy ...
Ali si človek ali robot?

Moja Pavlič, OŠ

PRIJATELJ, PODAJ MI ROKO

Moja mi je vedno pomagala, ni sebična in lahko ji vse zaupam. — Tjaša Golmajer

Z Urško se poznavata dve leti. Nikoli me še ni razočarala; vselej mi je pripravljena pomagati. — Petra Lombard

Alja je le moja »pisemska« prijateljica. V pismih si vse zaupava. — Sonja Lombard

Ceprav se z Bogdano včasih spreva, sva dobrí prijateljici.

— Simona Valter

Prijatelj je tisti, ki ne pojde sam čokolade, ampak jo razdeli drugim. — Janez Arh

Ko pri nemščini nisem pisal, se je zame potegnil Jure in tako sem za las učel kazni. Spoznal sem prijatelja. — David Šumi

Nekega dne sem padel v gnojno jamo in kmalu bi utonil, ker mi je gnojnice segala do vrata. Sestra se mi je le smejava, Peter pa je vrgel vrv, za katero sem se prijel in zlezel iz gnojnice. — Miran Jagodic

Z Ireno sva se sprehajali in zamikala so naju jabolka na sosedovem vrtu. Komaj sem eno odtrgal, že naju je zalotil sosed. »Katera je vzel jabolko?« je bil neizprosen. »Obe,« je hitro odgovorila Irena. To je prava prijateljica. — Simona Roblek

Prijatelj je tisti, ki mi pomaga pri pisani domači nalogi. — Marko Cvetk

Prijatelj naj bo čim bolj odkrit in preprost. — Jure Urbanc

Vedno mi pomaga Monika in me nikoli ne pusti na cedilu. — Nada Begelj

Tisti, ki te potrebujejo le v stiski, niso resnični prijatelji. Ko jih rabiš ti, pa nimajo nič časa. — Magda Markič

Moji najboljši prijatelji sta mamica in sošolica Bogdana. Ne zapustita me v nesreči in sta ni vselej pripravljeni pomagati. — Minka MarkunZL. Imam prijateljico, ki ima mehko srce, dobro dušo, le včasih se pregrobo izraža. A tu za lež oster pogled in vse je v redu. — Alenka Brun

Ko smo imeli športni dan, se je moj nahrbnik kotalil po hribu navzdol. Brez omahovanja, ne glede na možne posledice, sta Alenka in Petra stekli po hribu navzdol in ga tik pred prepadom ujeli. — Bogdana Roblek

Če sem žalostna, si želim klepetata s prijateljico. — Irena Gašperlin

Slavko me nikoli ne tepe in se ne jezi nad meno. — Aleš Kepic

Marko me obiše vselej, ko sem bolan. — Borut Bukovnik

Z Nado hodiva skupaj v šolo in nazaj domov; tudi v šoli me je že večkrat rešila iz težav. — Monika Trobec

**Srečanje gorenjskih tekstilnih
delavcev in upokojencev**

Tekstilni delavci Gorenjske 1936-86

Zastarela NE, sodobna DA

Za tekstilce je značilna navezanost na tovarno. Žal vse bolj usiha, v Kranju kot tekstilnem središču se je pravzaprav ohranila le v IBI—ju. Domača mladina se izogiba tekstilnih tovarn, oblikovanje in kemijska tehnologija jih zanimata, predenje in tkanje pa ne več. Doma jim starši pripovedujejo o garaniji na odpisanih strojih, o nizki placi in pokojnjini, ki potrebuje varstveni dodatek. Svojim otrokom žele lepše delo. Z juga zato prihajajo mlada dekleta, še dvajset jih nimajo, ko stopijo za stroj po štirinajstih dneh uvajanja. S sabo prinesejo kup problemov, nimajo stanovanja, vživeti se morajo v novo okolje.

Tekstilna industrija je bila pri nas pred leti tako rekoč odpisana, razpravljali so, ali sodi k nam ali ne. Tekstilci so vztrajno dokazovali, da razgreti načrtovalci nimajo prav, in so v svojih naporih ostali sami. Drugod so ravnali drugače: tovarne so posodobili, in zahodne tekstilne tovarne so elektroniko že preživele, na njihova vrata trka robotizacija. V razviti Zahodni Nemčiji je tekstil ostal, celo veliko ga naredi. Če boste vprašali podjetnika, kako mu je to uspelo, bo njegov odgovor zelo preprost. Vsako leto grem na sejem, bo odvrnil, če najdem hitrejši stroj, ga kupim in starega vržem ven, pri tem pa pazim, da novi zavzame manj prostora in porabi manj energije.

Zastarela, kakor je, tekstilna industrija seveda ne sodi k nam, njena bodočnost pa je v posodobitvi, ne v zapiranju tekstilnih tovarn. Posodobitve ne narekuje le boljši zaslužek, temveč tudi humanizacija dela. Sodobna tehnologija zahteva le nadzor strokovnjaka, ki se spozna na elektroniko, ne več garanja priučenih tkalk in predic. Takšen posel pa je seveda za domačo mladež spet zanimiv.

Tudi v naše tekstilne tovarne prihaja zlasti v zadnjih letih vse več novih strojev, čeprav še marsikje ropotajo petdeset- in stoletniki. Vse bolj se spreminja razmerje med strojem in človekom, vse manj je živega dela. Sodobna švicarska statev, nameščena v našo tovarno, stane, denimo, 60 milijonov dinarjev, tkalka pa streže štirinajstim.

Tekstilna industrija v svoji vztrajnosti ni zaspala. Izdelke danes prodaja najbolj izbirčnim zahodnim kupcem, našim oblekam in tkaninam ni treba zardevati v zadregi pred drugimi. Ve, kaj je moda, kaj so novi materiali. Navsezadnje pa seveda tudi doma kroji kulturo oblačenja. Tekstilci niso zaspali, kakor naši izdelovalci pohištva, ki že predolgo sede na iverki in jo drago prodajajo doma, drugod pa je že utonila v pozabo in jo tam lahko prodajajo le na kilograme.

Po zgled, kako je moč s kakovostjo izdelkov in spoštovanjem dobavnih rokov stvarno ceno dosegati tudi na tujem, gremo lahko v marsikatero našo tekstilno tovarno. Prav na vrhu lestvice je kranjski IBI, ki v ostri konkurenči tudi na tujem prodaja po svoji ceni. V letošnjem prvem polletju so izvozili kar za 5.862 dolarjev na delavca, ob koncu leta bo število podvojeno. Če bi bile tako izkoriščene vse naše tekstilne tovarne, ne bi bilo težko odplačevati tujih dolgov.

MAJDA MEGLIČ, strojna šivilja iz Žiganje vasi: Sem izučena šivilja in v Oblačilih Novost delam že deset let. Sedaj sestavljam obleke, drugače pa šivam.

bolj zahtevne stvari, kot so ovratniki in podobno. Osebne dohodka dobim zdaj 9 starih milijonov in tudi kakšen stotak več. Delavke smo nagrajene glede na preseganje norme in doseganje kvalitete. Normo presegam za okrog 30 odstotkov, 10 odstotkov pa lahko dobim na račun kvalitete; lahko jih pa tudi prav toliko izgubim. Mlajše delavke, ki so manj verzirane, dostikrat ne dosegajo norme, naredi se kakšno napako in nezadovoljstvo je tu. Res pa je, da delamo majhne serije, skoraj vsak dan pride na šivalne stroje nov artikel, temu pa smo kos le izurjene šivilje. Stroje imamo dobre. Prav ta teden sem po desetih letih dobila nov šivalni stroj in zelo sem ga vesela. Z njim naredim veliko več, saj ni treba prijemati škarji, stroj namreč odreže sam, samo na pedal stopim. Veseli smo, da je dovolj dela. Raje delamo tudi nadure in celo kakšno prosto soboto, če je treba.«

IVAN

KONC z Visokega pri Kranju je v kranjski tekstilni tovarni Zvezda zaposlen že trideseto let. Zdaj upravlja razpenjalno-sušilni stroj, z delom pa je zadovoljen — kako bi sicer ostal

Zvezdi zvest toliko let! Pravi, da se je od njegovih začetkov do danes v Zvezdi veliko spremenovalo in prav nič čudnega ni, da hvali razmere v tovarni, saj sodi med najuspešnejše tekstilne tovarne pri nas. Ni pozabil dodati, da se je marsikaj spremenoval na bolje, odkar je v Zvezdi sedanje vodstvo, z direktorjem Jožetom Rožmanom na čelu, ki ga delavci dobro poznajo, saj pogosto pride v proizvodnjo. In kaj bi rad posebej povalil, smo bili radovedni. Hitro je odvrnil, da mu je najbolj všeč to, da lahko sam zase vsak dan izračuna, koliko je zaslužil. Z njim smo se pogovarjali pred drugo uro, ko se je delovni dan iztekal in povedal je: danes sem zaslužil 520 jurjev. Njegov zaslužek je seveda odvisen od količine in kakovosti opravljenega dela, na mesec se dobi od 120 do 140 tisočakov.

MILKA VILFAN iz Srednjih Bitenj je zaposlena v Triglav konfekciji.

»Triglav konfekciji sem zaposlena sedemnajst let, tri leta mi še manjkajo do pokojnine.

Nameravam jo počakati v tej tovarni. Pri nas je tako, kot povsod: pridejo trenutki, ko si izredno zadovoljen, pa tudi dnevi, ki ti ni vse po godu. Z vsemi sodelavci imam normalne, prijateljske odnose, če mi pa kaj ni všeč, se raje umaknem. Moja delovna naloga so šivi pri proizvodnih za izvoz. Koliko zaslužim? Moja zadnja plača je bila 11 starih milijonov.«

ALBINA PAVLIČ z Gorenje Save v Kranju je že 29 let delavka kranjskih Gorenjskih oblačil. Je poročena in mati dveh, že odrašljih otrok. Takole pravi o sebi in Gorenjskih oblačilih:

»Kar imam delovnih let, sem jih preživel v Gorenjskih oblačilih in zato želim v tem delovnem kolektivu dočakati tudi pokoj. Moje sedanje delo je ročno. Označujem ovratnike, fazoniram, pripravljam torej delo za naslednje delovne faze. Po poklicu sem krojačica. V tovarni se dobro počutiš. Kdaj pridejo trenutki, ko bi šel, pa je občutek pripadnosti tovarni, v kateri si prebil toliko let, le premočan. Moja zadnja plača je bila 12 starih milijonov, vendar sem za 35 odstotkov presegla normo in tudi dodatek na leta je precejšen.«

ANICA GOMBOC iz Radovljice je že 22 let zaposlena v Suknu v Zapužah. Sedaj je na delovnem mestu skladisnika surove preje.

»V Suknu se v redu počutiš. Tudi če bi bila mlajša, ne bi menjala delovnega mesta, čeprav je težko in zahtevno ter terja natančnost. Nekaj da praksa, vendar moram biti pozorna, da dam v proizvodnjo pravo prejo prave barve in zahtevane kakovosti. Preden sem prevzela to delo, sem bila v proizvodnji pri sukanju preje, vendar se mi zdi, da so sedanja delovna opravila težja. Navadila sem se hoditi, tekati. Težko bi se spriznala s sedečim delom. Do pokoja imam še dve leti in vse kaže, da ga bom dočakala v Suknu. Okrog 10 starih milijonov zaslužim, sodelavci se dobro razumem in v vseh letih jim nimam kaj očitati.«

MARJETA ŠTIBELJ iz Javorja se vsako jutro vozi na delo v Kroj. Že osemnajst let vstaja najkasneje ob pol petih. Dela samo dopoldne, kar je zlasti za-

urejevalka v tkalnici. Od januarja letos sem v pletilnici. Osebni dohodek se je zdaj popravil, ta mesec sem dobila okrog 95.000 dinarjev. Novi stroji so odlični in vsi pričakujemo, da bo prav nova proizvodnja pomogla k boljšim rezultatom gospodarjenja.

Težave so pri nas trenutne —

saj povsod kdaj pride do njih. Najhuje je, ker ni ljudi. V tržiski občini je to sploh največji problem. Težke delovne razmere imamo, ropot je, prah, in natančen moraš biti pri svojem delu, saj že majhna nepazljivost lahko povzroči ogromno škodo.«

TEREZIJA KUSTEC iz Stare Loke je nekvalificirana delavka, že 29 let v Seširju. »Pregledujem klobuke, preden jih dobijo v roke kupci. Končna kontrola zahteva natančnost, saj ni vseeno, kakšen klobuk gre iz tovarne. Kakovost je večinoma v redu, včasih pa je treba popraviti drobno šivilsko nepazljivo.

MILENA DEMŠAR iz Skofje Loka se je takoj po osnovni šoli zaposlila v Gorenjski predilnicu, kjer vztraja že sestajnajst let. Je delavka v trgalnici in dela v dveh izmenah. »Z besedami težko opisem postopek. Pramen preje pride s trgalnega stroja na moj stroj, ki pramen raztegne. Hrup strojev me ne moti, saj

sem se navadila. Delo pa je nekoliko težko, saj je treba prevažati lonce s prejo, težke tudi 50, 60 kilogramov. Seveda so na koleščkih. Skrbeti moram, da stroji ne ostanejo brez dela.«

Strežem štirim strojem. V oddelku je precej prahu, ki pa mi doslej še ne škoduje. Na vsaki dve leti imamo sistematske preglede. Zdi se mi, da bolj trpi hrbitenica. Plačani smo po normi. Zadnji mesec sem bila v bolniški, prejšnjega sem zaslužila 108 tisoč dinarjev.«

MARIJA ŠMIT je doma iz Radovljice in je v Almri med delavkami z najdaljšim stažem. Osemindvajset let že dela v tej delovni organizaciji in v tem ča-

lahko tudi polnilo med dvema tkaninama. Je tudi članica delavskega sveta. »Z delom sem zadovoljna, ni pretirano naporno, delovne razmere so dobre. Kolektiv je pretežno ženski, in kadar katera od delavk manjka, vskoči rezervna, ki je usposobljena za različna dela. Imamo normo, po kateri se oblikuje plača, šteje pa se tako metraža kot kvaliteta. Avgusta sem normo presegla za 24 odstotkov in sem zaslužila 122 tisoč dinarjev. Sem nekvalificirana delavka, a se nameravam izučiti. Prav zdaj imamo priložnost, ko tovarna skupaj s sosednjo Gorenjsko predilnico pripravlja prek delavske univerze izobraževanje za pridobitev kvalifikacije.«

MILENA BERAVS z Bleda ima dvainštredeset let delovne dobe, devetnajst let dela v blejskih Vezeninah, trinajst let je delala tudi v tretji, nočni izmeni. Od čolničarja je napredova-

la drugo in potem v prvo večijo. Dela v novem Vezeninem obratu, na najusodnejšem večilskem stroju. »Nad delovnimi razmerami se ne smem pritoževati, saj so kar v redu, in tudi norma ni pretirano visoka. Z vestnim delom jo je mogoče doseči in tudi preseči. Zaslužim okrog devetdeset tisoč dinarjev. Normo običajno presegam za 50 odstotkov, nekaj mi vrže minuto delo. delavke, starejše od petdeset let, dobimo še 10-odstotni dodatek. Težje je mladim, ki še začenjajo. Manj zaslužijo, potrebujejo pa več.«

JANEZ MRAVLJA iz Žirov je v Etiketi zaposlen deveto leto. Priučil se je za rolo tiskarja. Tiška različne etikete na tekstilnem traku, ki jih uporabljajo v konfekciji. »Stroj, na katerem delam, ima tribarvni tisk. Paziti moram predvsem na to, da je tisk čist, da se barve ne prekrivajo, ampak pravilno dopolnjujejo. Delo je natančno, vendar zanimivo. Ni preporno. Običajno delam v dveh izmenah,

letos, ko imamo neverjetno veliko narečil, sem pogosto delal tudi v treh izmenah in tudi nadture. Zaslužek je odvisen od norme, giblje se med 100 do 130 tisoč dinarji. Zadnji mesec, ko sem delal tudi ponoči in sem presegel normo za skoraj dvajset odstotkov, sem zaslužil dobro 130 tisoč dinarjev.«

vost ali obliko. Delam samo dopoldne. Sodelavke smo večino-

ma ista generacija in se dobro razumemo. Plača pa bi bila lahko boljša, posebno, ker se mi že steje v pokojninsko osnovo. Zadnji mesec sem zaslužila 77.000 dinarjev. Norme nimam, saj je kontroli niso mogče napraviti. Res pa je, da imamo v tovarni nekatere ugodnosti, kot na primer zelo dobro malico, ki stane piča 2.10 dinarja, kar navsezadnje tudi ni tako nepomembno.«

IDA BOŽIČ iz Škofje Loke je osmo leto zaposlena v Odeji. Dela v dveh izmenah. Upravlja večigibalni prešivalni stroj, ki šiva skupaj tkanino in polnilo.

Tudi štirim strojem. V oddelku je precej prahu, ki pa mi doslej še ne škoduje. Na vsaki dve leti imamo sistematske preglede. Zdi se mi, da bolj trpi hrbitenica. Plačani smo po normi. Zadnji mesec sem bila v bolniški, prejšnjega sem zaslužila 108 tisoč dinarjev.«

MILENA BERAVS z Bleda ima dvainštredeset let delovne dobe, devetnajst let dela v blejskih Vezeninah, trinajst let je delala tudi v tretji, nočni izmeni. Od čolničarja je napredova-

la drugo in potem v prvo večijo. Dela v novem Vezeninem obratu, na najusodnejšem večilskem stroju. »Nad delovnimi razmerami se ne smem pritoževati, saj so kar v redu, in tudi norma ni pretirano visoka. Z vestnim delom jo je mogoče doseči in tudi preseči. Zaslužim okrog devetdeset tisoč dinarjev. Normo običajno presegam za 50 odstotkov, nekaj mi vrže minuto delo. delavke, starejše od petdeset let, dobimo še 10-odstotni dodatek. Težje je mladim, ki še začenjajo. Manj zaslužijo, potrebujejo pa več.«

JANEZ MRAVLJA iz Žirov je v Etiketi zaposlen deveto leto. Priučil se je za rolo tiskarja. Tiška različne etikete na tekstilnem traku, ki jih uporabljajo v konfekciji. »Stroj, na katerem delam, ima tribarvni tisk. Paziti moram predvsem na to, da je tisk čist, da se barve ne prekrivajo, ampak pravilno dopolnjujejo. Delo je natančno, vendar zanimivo. Ni preporno. Običajno delam v dveh izmenah,

letos, ko imamo neverjetno veliko narečil, sem pogosto delal tudi v treh izmenah in tudi nadture. Zaslužek je odvisen od norme, giblje se med 100 do 130 tisoč dinarji. Zadnji mesec, ko sem delal tudi ponoči in sem presegel normo za skoraj dvajset odstotkov, sem zaslužil dobro 130 tisoč dinarjev.«

FRANC BENEDIK STAVKA
SLOVENSKIH TEKSTILCEV
1936. LETA

(ODLOMOK)

V tridesetih letih je začela svetovna gospodarska kriza počasi, a vztrajno segati s svojimi vplivi tudi po mladi slovenski industriji. Med industrijskimi panogami je bila v Dravski banovini (Sloveniji) najmočnejša tekstilna industrija, saj so predstavljali tekstilci 17 odstotkov vsega zaposlenega delavstva, med delavci v tekstilni industriji pa je bilo 68 odstotkov žensk. V Dravski banovini (Sloveniji) je bilo približno 225 tekstilnih obratov, v katerih je bilo leta 1936 zaposlenih 13.589 delavcev. Pomembnejša tekstilna podjetja so bila koncentrirana v desetih večjih krajih.

Slabe mezde, čedalje dražja hrana in slabe delovne razmere so delavce v tekstilni industriji že pred veliko tekstilno stavko 1936. leta silili v boje z delodajalcem. V tekstilnih podjetjih je bilo v letih 1934 in 1935 več stavki in mezdih gibanj. Pomemben uspeh so dosegli delavci v tekstilni tovarni Matutner v Litiji, ki so z mezdih gibanjem dosegli podpis kolektivne pogodbe — to je bila prva kolektivna pogodba v tekstilni industriji.

Tudi leta 1936 so se mezdna gibanja nadaljevala. V prvih polovici leta so stavkali v štirih tekstilnih podjetjih. Rezultat teh gibanj sta bili kolektivni pogodbi, ki sta bili podpisani v Kranju in Tržiču. Januarja 1936. leta so začeli pogajati v Kranju sestavljeni osnutek kolektivne pogodbe za tekstilno stroko v Dravski banovini (Sloveniji). Aprila 1936. leta je bil ustanovljen Centralni tarifni odbor (CTO), ki so ga sestavljali tajniki vseh strokovnih organizacij. CTO je izdelal, ob posvetovanju s krajevnimi in okrožnimi pododbormi, osnutek kolektivne pogodbe in jo 11. julija 1936. leta poslal podjetjem, banski upravi in podružnicam strokovnih organizacij v razpravo. Na banski upravi je bila razprava o kolektivni pogodbi 14. avgusta 1936. Podjetniki so zahtevali, naj se najprej sprejme zakon o minimalnih mezdah. S to zahtevo so zavlačevali podpis kolektivne pogodbe. Ker so delavci spoznali, da do podpisa kolektivne pogodbe še ne bo prišlo, so se začeli pripravljati na stavko.

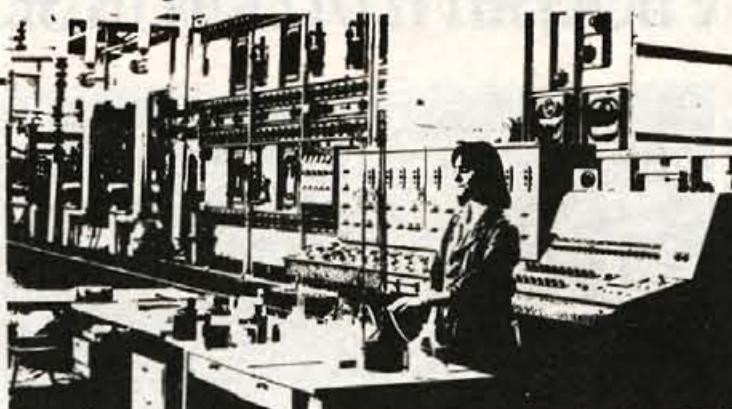

V Kranju je bilo zborovanje, 19. avgusta 1936. leta na Stari pošti. Zbranih je bilo 2500-3000 delavcev, ki so zahtevali da se morajo takoj začeti pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe, do sprejetja pogodbe pa naj se ustavi vsako nižanje mezd, ker bodo sicer delavci začeli stavkati. Po zborovanju so tekstilci komunisti in najzavednejši levousmerjeni delavski zupniki sklenili izkoristiti razpoloženje delavstva in začeti stavko že naslednji dan, 20. avgusta.

Tik pred zamenjavo dopoldanske in popoldanske izmene je 20. avgusta izbruhnila stavka najprej v Jugotečki, nato pa še v Jugoboru in Intexu, popoldne in zvečer so začeli stavkati še v drugih kranjskih tovarnah, naslednji dan pa tudi v tovarnah Prah, Božič in Tekstilindus ter v Škofji Loka. Kranjski delavci so nameravali v tržiški tovarni Glanzmann-Gassner. 21. avgusta nasilno ustavili delo, vendar jim to ni uspelo, tako da se je stavka v Tržiču začela še 26. avgusta. V pondeljek, 24. avgusta, so začeli stavkati delavci v tovarni Eifler v Ljubljani, V Stori v Gameljnah in pri Beer-Hribremcu v Tacnu. Delavci so v zasedenih tovarnah izvolili stavkovne odbore za vsako tovarno posebej, vodstvo stavke pa je prevzel medstrovski odbor, ki so ga vodili komunisti z Ivanom Tomincem. Odbor je imel svoj sedež v gostilni pri Joštarju, nato pa, zaradi varnosti, v vratarnici tovarne Jugotečka. Organizacija življivja v zasebnih tovarnah je bila v rokah izvoljenih stavkovnih odborov, ki so izdajali za delavstvo natančna navodila, kako naj se ravna v stavki. Najstrožje je bilo prepovedano uporabljati imetje podjetja ali povzročati kakršnokoli škodo, za kar so skrbele po vseh odborih postav

POGOVOR S SLAVKOM ZALOKARJEM PRED SREČANJEM GORENJSKIH TEKSTILNIH DELAVCEV IN UPOKOJENCEV

TEKSTILNI PRAZNIK JE TUDI OPOMIN

ZA KOLIKO STE LETOS PODRAŽILI IZDELKE?

»V primerjavi z lanskim letom za 50,5 odstotka, v primerjavi z lanskim prvim polletjem pa za 65,4 odstotka. Časi so takšni, da moramo imeti zelo prilagodljivo prodajno politiko, le tako je bila lahko naša skupna prodaja (izvoz in domača) v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim letom večja za 52,3 odstotka. Zaloge končnih izdelkov so bile konec junija v primerjavi s 1. januarjem manjše za 24 odstotkov. Da blago ne ostača v skladničih, mora pač iti več blaga v razprodajo -

letos je bilo razprodanega štirikrat več kot lani, na trgu dva krat več. Če upoštevamo vse popuste in rabate, podražitev ni bila tolikšna.«

Kolekcija mora seveda priti na trg ob točno določenem dnevu in temu je podrejeno vse v proizvodnji in oblikovanju ter predstavljivosti novih tkanin. Torej ne moremo čakati na potrditev cene; to čakanje nam resnično povzroča veliko preglavice. Zato smo zaprosili za skrajšanje roka na dva meseca.«

UDARJENI STE TOREJ ZARADI SPLOŠNIH JUGOSLOVANSKIH RAZMER, NA KAR STE TEKSTILCI TAKO ALI TAKO NAVAJENI

»Ob naši tržni in izvozni usmerjenosti, izrazito konvertibilni, nas toliko bolj prizadane nekaj, kar je rezultat splošnih jugoslovenskih indeksnih ugovorov. Tekstilindus je danes v zgornjem domu slovenske in jugoslovanske tekstilne industrije. Ce nam ne bo uspelo skrajšati čakalnega roka, pa se lahko zgodi, da bomo imeli v zadnjem četrletju rdeče številke. Veliko naporov vlagamo v pripravo kolekcije, kar najbolj na tekočem skušamo biti z modnimi trendi v svetu, tudi pri načinu izdelovanja tkanin, ne le pri barvah. Na koncu pa naj se zatakne, da kupcu ne moremo povedati, kakšna je cena, ker moramo čakati nanjo.«

SO NA POHODU NOVI MATERIALI?

»Bombaž ne bo izgubil pomenu, kakor je morda kdo mislil pred leti, vse bolj pa se vanjo vključujejo ali ga zamenjujejo nova vlakna. Z njimi pa so pri nas problemi: zaostajamo v razvoju, tudi njihova kakovost po-

gosto ni povsem ustrezna. Dogaja se, da je kakovost domaćih surovin, predvsem umetnih vlaken, od pošiljke do pošiljke drugačna. Ker so težave tudi z uvozom, imamo pri izpolnjevanju naročil dosti težav.«

TEKSTILNE TOVARNE SO HOTELI PRI NAS PRED LETI KAR ODPISATI, ČEŠ DA SODIJO V NERAZVITI SVET, KJER JE DELOVNA SILA POCENI. TEHNOLOŠKI RAZVOJ PA JE ODPISAL TAKŠNO MISELNOST

»To je stara pesem, ko govorimo o pomenu in družbeni vrednosti te branže. Pred petnajstimi leti smo pri nas veliko govorili o prestrukturiranju gospodarstva, o iskanju novih panog, ki bodo prinesle večji dohodek. Tekstilne tovarne naj bi opustili, ker imajo preveč živega dela, ker ne sodijo v ta prostor. Drugod po svetu pa so ravnali drugače, tehnološko so jih posodobili. Ohranila nas je vztrajnost, pridno delo, odprtost v svet. Nikakršni prednosti nismo imeli, dosledno pa smo izpolnjevali vse družbenne obveznosti. Delali smo in si izbojevali prostor na tem ekonomskem področju.«

V TEM BOJU PA STE TEHNOLOŠKO ZASTARELI

»Zdaj imamo 92—odstotno odpisanost osnovnih sredstev, in opazujemo, da dolgo časa tako ne bo šlo več. Tudi v Tekstilindusu smo imeli vrhunsko zastarelo stroje, zato je bila posodobitev nujna, brez tega ne bi bila mogoča prodaja prek kolekcij. Sprejeti program posodobitve dosledno urešnjujemo, v zadnjih štirih letih smo vanci vložili 6,8 milijarde dinarjev. To so lastna sredstva in krediti IFC,

drugi možnosti pa ni. Zato nas toliko bolj skrbijo gospodarske razmere in ekonomski odnosi s tujino. Izvozili smo že 35 odstotkov izdelkov, 90 odstotkov od tega na konvertibilno tržišče. Naš cilj je, izvoziti polovico proizvodnje, pri letošnjem izvoznem načrtu pa zaradi vseh teh problemov zaostajamo za 3 odstotke, kar nas odmika od telega cilja.«

LASTNA SREDSTVA IN KREDITI IFC. DOMA TOREJ ŠE VEDNO NI DOZORELO SPOZNANJE, DA SE SPLAČA VLAGATI V TEKSTILNO INDUSTRIJO?

»V njeno posodobitev, seveda. Razvoj v svetu je zelo hiter.«

SODOBNE TEKSTILNE TOVARNE BODO ZANIMIVE TUDI ZA MLADE, IZOBRAŽENE LJUDI

»Posodobitev nima le ekonomskih, temveč tudi humane razloge, saj prinaša humanizacijo dela. Danes pri nas mlade zanimata oblikovanje tekstilnih izdelkov, še kemijska tehnologija, predenje in tkanje pa ne, kar je tudi razumljivo. Delo je težko, osebni dohodki so drugod boljši. V Kranju kot starem tekstilnem središču se tradicija ne prenaša več iz roda v rod, kakor

se je nekdaj. Danes starši pravijo svojim otrokom, naj nikar ne gredo v predilnice in tkalnice, kjer so sami pustili zdravje in življenje. Tekstilec, bolje rečeno tekstilka, ki je delala in ustvarjala za druge, ki nikoli ni ostala nič dolžna, nase pa ni gledala, ima na koncu tako nizko pokojnino, da ne more shajati brez varstvenega dodatka.«

JE ZATO V NAŠIH PREDILNICAH IN TKALNICAH VSE VEĆ DELAVK IZ DRUGIH REPUBLIK?

»To so mladi ljudje, brez industrijske tradicije, ki se morajo najprej vživeti v novo okolje. Vendar za to običajno ni časa, gredo le skozi štirinajstnevni tečaj. Zato ni čudno, da imajo pri delu dosti težav. V Tekstilindusu imamo že več kot polovico delavcev iz drugih krajev Jugoslavije in lahko si mislite, kaj to pomeni za tovarno. Ne mislim na mednacionalne odnose, temveč na reševanje njihovih stanovanjskih vprašanj. Izmed 2.300 delavcev jih danes 228 pričakuje stanovanje. Če jih rešimo deset odstotkov, ne sedem, in še iz drugih sredstev dajemo pomoc, spravimo skupaj devet stanovanj na leto. Tu ni bodočnosti, če smo dobili sovlagateljsko ponudbo v višini 500 tisoč dinarjev za kvadratni meter stanovanjske površine.«

KAKŠNA JE TOREJ VAŠA POT V BODOČNOST?

»Izkoristili bomo vse možnosti, naše delo in napore bomo vložili v tehnološki razvoj in posodobitev. Ne bomo povečevali obsega proizvodnje, temveč s tržno več vrednimi programi ustvarjali več dohodka. Ne bomo se umaknili, ampak bomo pospešeno prodajali na tuje, kamor želimo prodajati polovico proizvodnje.«

TOVARIŠ ZALOKAR, ČLAN IZVRŠNEGA ODBORA GOSPODARSKE ZBORNICE JUGOSLAVIJE STE. KAKŠNO VLOGO IMA PRI NAS GOSPODARSKA ZBORNICA? V TEH TEŽKIH ČASIH BI VSEKAKOR MORALA IMETI ZELO POMEMBNO!

»Zbornični sistem reorganiziramo, sprejet je bil tudi nov zakon, sprejeti usmeritve, kako naporaviti zbornico učinkovitejšo, prodornejšo in bolj spoštovanjo kot je zdaj. Seveda je to odvisno od mnogih okoliščin, od tega, koliko je sama operativna, in od tega, v kolikšni meri uradni kreatorji gospodarske politike upoštevajo mnenje, ki se oblikuje v gospodarstvu. Rekel bi, da se v zdajšnji praksi to mnenje često pojmuje kot obrambniška politika, ne pa kot kreacija k ukrepom. V zbornici smo, denimo, resno opozarjali, kaj se bo zgodilo na področju ekonomskih odnosov s tujino — kar se je tudi zgodilo — vendor ni bilo upoštevano.«

OB KONCU NAM ŠE POVEJTE, KAJ MENITE O SREČANJU GORENJSKIH TEKSTILNIH DELAVCEV IN UPOKOJENCEV, KI BO OBELEŽILO 50-LETNICO VELIKE TEKSTILNE STAVKE V KRANJU. NE MANJKA PRIPOMB, ZAKAJ PRAZNOVANJE V TEH TEŽKIH ČASIH, KI NOSIJO S SABO TUDI PREKINITVE DELA.

»Spočetka sem tudi sam pri sebi razmišljal, čemu praznovanje v teh razmerah. Toda, če pogledam z očmi tekstilnih delavcev, mislim, da je to primeren trenutek, da povemo, kakšen je položaj te branže in tega delavca ter kakšne so možnosti za delo in razvoj te panoge. To je tudi častna obležnica, na katere se kaže spominili. Mislim, da je to v času, ko se gospodarstvo in država vse težje sporazumeta, tudi opomin.«

Slavko Zalokar, direktor kranjskega Tekstilindusa, je dober poznavalec razmer v naši tekstilni industriji. Tekstilindus je naslednik kranjskih tekstilnih tovarn, v katerih je pred petdesetimi leti izbruhnila velika tekstilna stavka. Dva pomembna razloga torej, da smo se pred srečanjem gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev odločili za pogovor z njim. Za nas je bila naloga toliko lažja, ker je Slavko Zalokar dober in iskriv sogovornik.

ZAČNIMO PRI NAJAKTUALNEJŠIH VPRAŠANJAH: KAJ SO PRINESLI JUNIJSKI IN JULIJSKI UKREPI GOSPODARSKE POLITIKE?

»Naravnani so bili v spodbujanje izvoza in v ponovno povečanje izvoznih stimulacij s 3 na 15 odstotkov. Zvezni izvršni svet je napovedal, da bodo ukrepi uveljavljeni 1. julija. Objavljeni pa so bili s kopico pomajkljivosti, predvsem s to, da denarja zanje ni. Nekateri jih

dobivajo, drugi ne; čakamo, kdaj in koliko bo tega. Hkrati pa so bile uvedene 3—do 8—odstotne takse na uvoženo blago. Če torej se stejejo spodbude, ki jih še ni, in takse, ki so že, so učinki pomajkljivosti, predvsem s to, da denarja zanje ni. Nekateri jih

DEVIZ MANJAVA IN PRI UVODU JE VSE VEČ TEŽAV

»Vprašanje je, koliko bankam uspeva, kako lahko spremljajo naše probleme in težave, ne le v proizvodnji za tuji, temveč tudi za domači trg. Težave imamo tudi aktivni izvozniki. Banke namreč uvoženi izdelavni material in nadomestne dele plačujejo z dva—do trimesečno zamudo, včasih je še večja. Tekstilci te težave še bolj občutimo, saj izdelujemo modne izdelke. Pogosto gre tudi za majhne zneske. Zatakne se, denimo, pri dvesto markah ali pri petih milijoni lir, kolikor jih naš človek potroši, ko gre na tuje.«

KAKO REŠUJETE TE PROBLEME?

»Tudi z novo možnostjo za odpiranje kreditov, ki pa seveda niso poceni. Tekstilindus je bil dolga leta do tujih dobaviteljev soliden in resen poslovni partner, zato nam zaupajo. Vendar

pa postavljajo vse več vprašanj, saj jih s tem potiskamo v neroden položaj. Te probleme pa rešujemo tudi v zelo dobro zgrajenih medsebojnih odnosih v naši branži.«

KAJ TO POMENI?

»Sposojamo si materiale, pomagamo drug drugemu. Dobro sodelovanje smo ohranili iz preteklih let, še iz prejšnjega sistema, ko smo razpolagali s 45 odstotki zaslужenih deviz. Tekstilci smo se na jugoslovenski ravni dogovorili, sklenili smo samoupravni sporazum o odstopanju deviz in ga dosledno spoštovali. Končni cilj je bil izdelek, ki gre na trg, ne služenje z devizami. Ko je bil sprejet sedanji sistem deviznega poslovanja, smo bili tako rekoč edina branža, ki mu je celotna nasprotna, ne glede na to, od kod je kdo, iz Makedonije ali iz Slovenije. Dobro sodelovanje je omogočilo, da smo pred dvema letoma skupaj izvozili za 1,2

milijardi dolarjev. Tega zdaj govorov ne bomo ponovili.«

ZAKAJ STE SE PRAV TEKSTILCI LAHKO TAKO DOBRO DOGOVORILI IN DOGOVORILI TUDI SPOŠTOVALI?

»Tekstilci nismo bili v sili. Izvažali smo namreč tudi v najtežjih časih, ko je bil tekstil pri nas odpisan, ko smo se borili za svoj obstoj. Zunaj smo prisotni

že dolgo, zato se danes ne sprašujemo zakaj, temveč kako. Svetovni vpliv je v naši branži prisoten že od nekdaj.«

ŠE BOLJ KOT ZARADI TEH TEŽAV PA SE TEKSTILCI JEZITE ZARADI UKREPOV PRI CENAH

»Vsakomur je jasno, da je to proizvodnja, ki najbolj občuti muhavost modnih kreatorjev in zahtev kupec. Nič ne koristi, če nekdo misli, da nekaj lahko dela, prav nič, če tega ne more prodati. Večina tekstilcev dela po principu kolekcij in tudi v Tekstilindusu je pred desetimi leti padla takšna odločitev. Najprej smo imeli dve na leto, po mlinno—poletno in jesensko—zimsko. Ko so se razmere na trgu,

gu ostrile, smo uvedli še dve vmesni. Na trgu prihajamo štirikrat na leto, na trgu se nenehno preverjamo. Če dvakrat zapored zgrešiš, si pod vodo. Doma je konkurenca dovolj, saj v Jugoslaviji proizvedemo še enkrat tekstila kot ga prodamo. Zunaj nas nihče ne čaka, tam je konkurenca huda, saj je te proizvodnje veliko. Torej v nobenem primeru nismo monopolisti ali navijači cen. Preverjanje je tekoče, na trgu.

TEKSTILINDUS KRANJ

BODOČNOST JE V BOLJSIH IZDELKIH IN ŠE VEČJEM IZVOZU

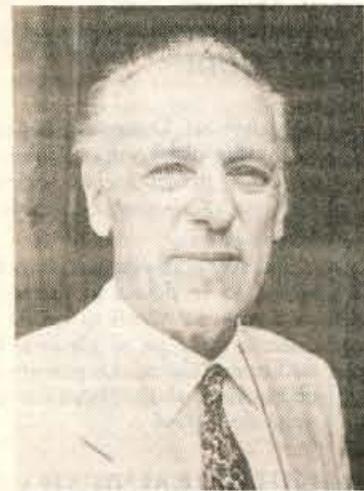
Današnji Tekstilindus je nastal z združitvijo Tiskanine in Inteks leta 1961. Njegovi prvotni predniki pa so tekstilne tovarne Inteks, Jugobruna, ki se je po osvoboditvi preimenovala v Tiskanino, in prvi kranjski Tekstilindus.

Tekstilindus je zdaj organiziran v štirih tozdih: Predilnica, Tkalnica, Plemenitilnica ter Prehrana in oddih, imajo pa tudi delovno skupnost skupnih služb. Delo poteka v dveh ločenih obratih, v bodoče pa nameravajo proizvodnjo v celoti organizirati na sedanjih lokacijah obrata I na Gorenjevski cesti. V Tekstilindusu je zaposlenih 2.293 delavcev.

Na leto proizvedejo okoli 24 milijonov metrov tkanin, od katerih jih približno 40 odstotkov prodajo na tuje. To so tkanine iz bombaže in mešanic s sintetičnimi in drugimi vlaknami, namenjene so za športna oblačila, srajce, ženske obleke in perilo. Domači pretežni del izdelkov prodaja konfekcionarjem, deloma pa tudi trgovini. Izvajajo v 13 zahodnoevropskih dežel, v štiri države Bližnjega vzhoda ter v Združene države Amerike in Sovjetsko zvezo.

Predvsem zadnja tri leta je v Tekstilindusu pospešena investicijska dejavnost, usmerjena v modernizacijo opreme in tehnologije. Do leta 2000 pa načrtujejo zamenjavo pretežnega dela sedanje opreme.

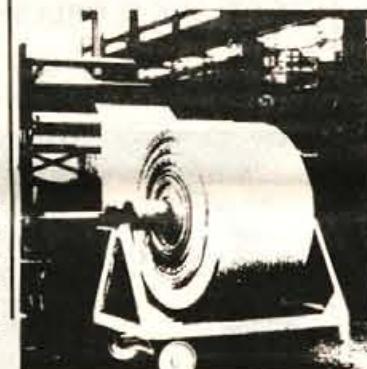
TEKSTILINDUS KRANJ

stroj, zgraditi pa nameravajo skladišča za surovine.

Tudi v dolgoročnem načrtu do leta 2000 je pozornost namenjena predvsem posodobitvi proizvodnje: do leta 2000 nameravajo zamenjati pretežni del sedanje opreme. Nova oprema bo sodobnejša, vodenja z mikroprocesorji ter z regulacijskimi in merilnimi aparati.

Tekstilindus bo tako dolgoročno ohranil sedanji obseg proizvodnje, prizadevanja pa usmeril v nadaljnje izboljšanje kakovosti izdelkov, predvsem s kvalitetnejšo obdelavo tkanin, ter v večjo tržno prilagodljivost.

»Izkoristili bomo vse možnosti ter naše delo in napore vložili v tehnološki razvoj in posodobitev tovarne. Ne bomo povzeli obsega proizvodnje, temveč s tržno več vrednimi programi ustvarjali več dohodka. Ne bomo se umaknili, ampak pospešeno prodajali na tuje, kamor želimo prodajati polovico svoje proizvodnje,« je o bodočnosti Tekstilindusa povedal DIREKTOR SLAVKO ZALOKAR.

TEKSTILINDUS KRANJ

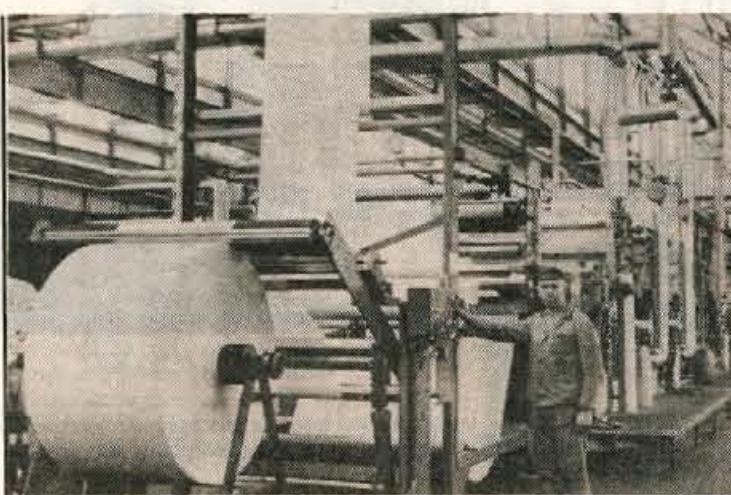
Predvsem zadnja tri leta v Tekstilindusu pospešeno investirajo, usmerjeni so v modernizacijo opreme in tehnologije. Najprej so posodobili energetske naprave s postavljivijo kotlovnice na plin, posodobili so tkalniške in plemenitilniške zmogljivosti, sedaj pa pospešeno vlagajo tudi v predilnico.

V letošnjem prvem polletju so za naložbe namenili 1,2 milijarde dinarjev, predvsem za uvoz strojne opreme z Zahoda. Sem sodijo: linija za mešanje vlaken, linija za čiščenje, zbiranje in predelavo odpadkov, visokoproduktivna raztezalka in mikralniki, aparati za kontrolno prejme, križno previjalni stroji, škrobilni stroj, kontinuirana barvalna naprava in računalniška oprema. Med drugimi naložbami pa velja omeniti: snovalni stroj, vdevalne aparate, listovke za brezčolnične statve, specjalne šivalne stroje in opreme za trafostopajo pri plemenitilnicu. Večina uvozne opreme je začela obratovati po dopustih. Do konca letosnjega leta pa bodo dobili še specialni kalander, naročili so rotacijski tiskarski

TEKSTILINDUS KRANJ

Tekstilindus sodi med tiste kranjske organizacije, ki so veliko vlagale v objekte družbenega standarda. Veliko delavcev je dobilo stanovanje ali stanovaljske kredite. Leta 1965 so za samske delavce zgradili delavski dom v Stražišču, leta 1974 so mu dodali prizidek. Zdaj je v njem 185 sob z 261 ležišči, zrazen sta še otroški vrtec in lekarne.

V obeh obratih imajo restavracije, ki pripravita 2.400 topnih obrokov na dan. Posebno skrb namenjajo letovanju delavcev: v Novigradu imajo 48 počitniških hišic, staro in novo brunarico na Krvavcu in dom v Bohinju s štirimi stanovanji. Letos so počitniške zmogljivosti povečali še za pet apartmajev v naselju Mareda pri Novigradu. Delavcem so namenili tudi dve splošni in zozdravstveni ambulanti.

V letošnjem prvem polletju so v Tekstilindusu izdelali 1.827 ton prej in 12,8 milijona tekočih metrov tkanin, s čimer je bil koloninski obseg proizvodnje na ravni zadnjih let. Tehnični in tržni izbor izdelkov sta bila zahtevnejša, vendor s kakovostjo izdelkov v širšem smislu niso povsem zadovoljni. Izboljšala se je tehnična kakovost izdelkov, še premalo pa je bilo storjenega pri hitrem in zaokroženem kolekcioniranju in spoštovanju proizvodnih rokov pri doslednem izpolnjevanju naročil. Glede na vrst izdelanih tkanin je zanimiv 14 odstotkov večji delež tiskanih, kar narekujejo modni in sezonski trendi.

Število zaposlenih se je povečalo za 30, zaposlenih je torej 2.293 ljudi, njihov povprečni osebni dohodek je bil 87.050 dinar-

jev, kar je za 121 odstotkov več kot lani v tem času in kaže, da hranejo njegovo stvarno vrednost.

Za naložbe so namenili 1,2 milijarde dinarjev, kar pomeni, da se nadaljuje živahnna investicijska dejavnost zadnjih treh let. Šestina je bila lastnih sredstev, drugo devizni kredit. Pretežni del naložb namreč predstavlja uvožena strojna oprema z Zahoda.

Oskrba z izdelavnim materialom, predvsem z uvoženim, je bila. Po novem letu so uvozili le zakasnelo blago iz lanskega leta tekoča uvozna naročila in plačila so bila v manjših zneskih, imelo so večmesečne zamude ali pa jih sploh ni bilo. Domači dohodek je bil na ravni preteklih let, vendor njihova kakovost niha. Proizvodnja torej ni bila motena zaradi boljše založenosti iz prejšnjega leta.

Prodaja na domačem trgu je bila uspešna, zato se se zaloga končnih izdelkov zmanjšala, vendor so več blaga usmerili od znanih kupcev k trgovcem, zaradi česar je dohodkovni učinek slabši. Nastope so prodali 40 odstotkov izdelkov in zaslužili 5,3 milijona dolarjev, do tega je konvertibilni izvoz znašal 4,3 milijona dolarjev.

V Tekstilindusu pravijo, da jim novi devizni zakon povzroči veliko preglavic, čeprav so jim obetali, da jih ne bo. Dogajanje prvi polovici leta je bilo dovolj povoda za živčnost negotovost in globoko zaskrbljenost v zvezi z ohranjanjem nenechte proizvodnje, vzdrževanjem povezav v reproverigi in zlasti izpolnjevanju izvoznih poslov. Ob koncu julija so značili še lastnajsti blagovni devizni krediti za vlakna, barvila in kemikalije skupaj z obrestmi približno 3 milijone dolarjev, ki jih bodo morali izvozom pokriti do konca septembra.

Celotni prihodek od prodanih 14,6 milijona metrov tkanin znašal 8 milijard 972 milijonov dinarjev in je bil za 72 odstotkov večji od lanskega v tem času. Porabljena sredstva so porasla za 58 odstotkov, doseženi dohodek pa je bil višji za 97 odstotkov. Čeprav sta poslovni rezultati in njegova delitev skromnejša od povprečnih zadnjih let, pa je to boljše kot lani v tem času. Ob upoštevanju splošnih pogojev gospodarjenja torej lahko rečemo, da je zadovoljivo.

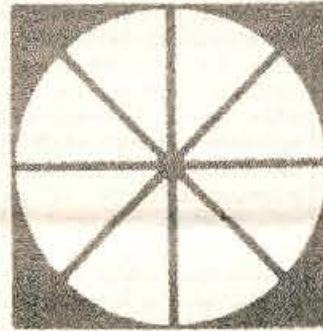
KLJUČNA PROBLEMA STA TEHNOLOŠKA ZASTARELOST IN SLABA STROKOVNA USPOSOBLJENOST DELAVEV

V Tekstilindusu so v dolgoročni načrt do leta 2000 kot najpomembnejši nalogi zapisali, da bodo odpravili tehnološko zastarelost in odpisanost osnovnih sredstev ter da bodo izboljšali zdaj slabo strokovno usposobljenost delavcev. To sta njihova ključna problema, ki sta povezana drug z drugim.

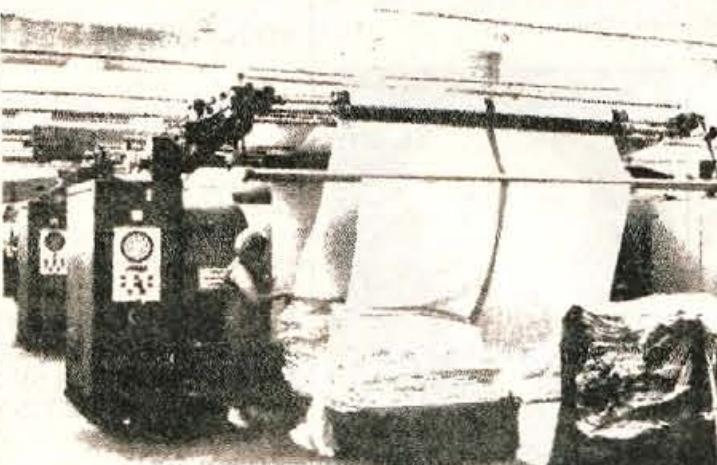
Med poglavitnimi cilji pa je seveda izvoz, saj nameravajo na tuje prodajati polovico svojih izdelkov. Na konvertibilnem tržišču je že zdaj njihov izvoz večji od uvoza, v bodoče pa naj bi bil še večji.

Za doseganje teh ciljev bodo moralni ohranjati in verjetno tudi izboljšati akumulativno in reproduksijsko sposobnost. Na razkorak med celotnim prihodom in dohodkom pa bodo vplivale stvarne cene energije, prevoza, vloženih sredstev in dela.

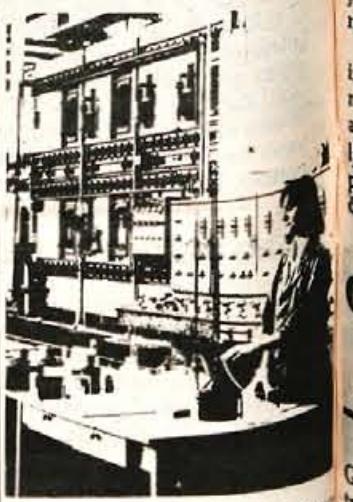
Obsega proizvodnje ne nameravajo povečati, temveč izboljšati njegovo kakovost. Ohranili naj bi torej letno proizvodnjo 24 milijonov metrov tkanin. Glede na surovinski sestav bodo zmanjšali delež tkanin iz bombažnih vlaken, povečali pa se bo delež tkanin iz mešanice bombaža in kemičnih

TEKSTILINDUS KRANJ

va druga faza, ki bo vsebovala zamenjavo in posodobitev opreme v tkalnici — nakup 60 stavev in posodobitev opreme v plemenitilnici. Za uresničitev tega projekta bodo morali zagotoviti 7,6 milijona dolarjev za uvoz opreme z Zahoda, po letu 1990 pa bodo za posodobitev opreme potrebovali še 15,5 milijona dolarjev. Seveda so te vrednosti brez dinarskega deleža sredstev.

soko stopnjo strokovne usposobljenosti. V Tekstilindusu pa imeli ob koncu dolgoročnega razdobja 3 odstotke delavcev visoko in 3 odstotke z vi-

ostalo 10 do 15 odstotkov Tekstilindusovih tkanin.

Zaradi večje kakovosti izdelkov pričakujejo, da bodo lahko cene na konvertibilnem tržišču povečali za 2 odstotka na leto, vrednost konvertibilnega izvoza pa bo tudi zaradi večje prodaje rastla od 2,5 do 3 odstotke letno.

Bombaž bodo še naprej uvajali, približno polovico s kliničskih področij. Z umetnimi vlaknimi pa se bodo skušali oskrbovati doma, če bodo ustrezne kakovosti. Pod primernimi pogoji so pripravljeni vlagati v razvoj umetnih vlaken.

Glavni energetski vir bo plin, ki bo nadomestil še preostalo porabo premoga, rezervni vir pa je mazut. Povečali pa bodo odjem električne energije.

To leta 2000 bodo s sodobnejšimi zamenjali pretežni del opreme, med večjimi gradnjami pa bo po letu 1990 gradnja prizidka ob sedanji tkalnici, zgradiли pa bodo še skladišče vlaken, skladišče tkanin in kemikalij, mehanično delavnico in upravne prostore. Prihodnje leto bo končan tekoči naložbeni program v zamenjavo in posodobitev izdelave tkanin, potem bo do konca leta 1989 tekla nje-

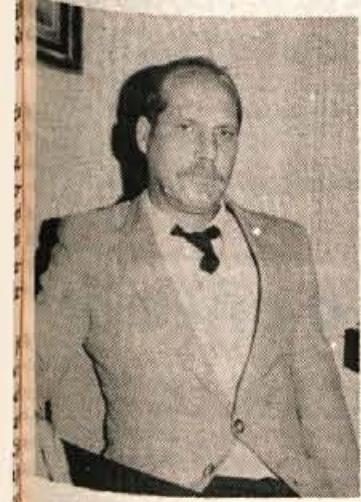

strokovno izobrazbo, delež kvalificiranih in polkvalificiranih na naj bi bil 30—odstoten. Obratovalni čas se bo po letu 1990 podaljšal za 20 do 40 odstotkov, spremenjen bo sedanji način dvoizmenskega dela. Obratovalni čas se bo po letu 1990 podaljšanem obratovalnem času bodo skrajšali delovni čas manj kot 40 ur tedensko, 40—urnega pa nameravajo uveči-

BOMBAŽNA PREDILNICA IN TKALNICA TRŽIČ NOVI STROJI, NOVE KVALITETE

bpt

Lani je Bombažna predilnica in tkalnica Tržič praznovala 100-letni obstojo. Lep jubilej in stoletje tradicije, s kakršno se pri nas lahko ponaša le malokdo. V štirih tozdih te najstarejše tržiške tovarne, v Predilnici, Tkalcu, Oplemenitlnci in Konfekciji, je zaposlenih 1186 delavcev. Vsako leto proizvedejo 2.400 ton preje, 14 milijonov m² surovih tkanin in okrog 17 milijonov m² oplemenitnih tkanin, od tega okrog 8 milijonov kvadratov konfekcionirane posteljnine in drugih izdelkov za gospodinjstvo.

jev, snutkovne pletenine, že obetajo, da bodo prav zaradi izjemnih kvalitet in možnosti za dobro prodajo dale dobre rezultate tudi v gospodarjenju.

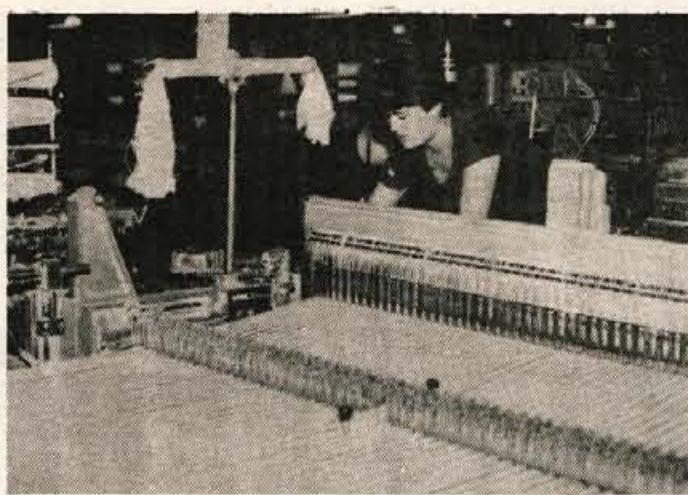
Lani, za 100-letnico, smo na redili čistilno napravo in moderno skladišče za skladanje kmetijal. Zdaj pa je naša glavna naloga montaža novih strojev in začetek redne proizvodnje na njih. To razen redne proizvodnje zahteva od delavcev dodatne velike napore.

Modernizacija proizvodnje bo še vnaprej naša prednostna naloga. Ne mislimo pa se več širiti. Ostali bomo na tej lokaciji in tu posodabljali proizvodnjo z novostmi, ki se bodo v svetu pojavile na področju teksta.

JOSIP ERŽEN, DIREKTOR BPT: »Zdaj smo v tretji fazi načrtovanih investicij v delno prestrukturiranje proizvodnih programov. To je program višje stopnje obdelave tkanin, ki bo do namenjene za oblačilno konfekcijo, program težjih tehničnih tkanin in tkanin z nanosi. Samo zadnja faza te investicije je vredna nad eno milijardo dinarjev.

Naši cilji za naprej pa so proizvodnja tehničnih tkanin iz mineralnih vlaken — steklenih in armidnih. Še vedno pa razmišljamo, da bi organizirali svojo proizvodnjo oblačil za prosti čas. Prve tkanine z novimi stroji.

POZNANI PO SVETU

Gospodinje doma in po svetu dobro poznajo nihovo prejgo in sukanice, surove, beljene, barvane in tiskane bombažne tkanine, širin od 80 do 260 cm, klasično belo posteljnino, nihove odlične damaste, sodobno enobarno posteljnino, ki je po pranju ni treba likati, najsodobnejšo tiskano posteljnino, frotir, vezeno otroško tiskano posteljnino... Zadnje meseci pa z njihovih novih uvoženih strojev prihajajo nove, ploske tekstilije in tkanine za oblačilno konfekcijo, ki so tako nove, da jih običajni kupci še ne moremo poznavati. Zdaj so v poskusni proizvodnji, konfekcionarji pa iz njih izdelujejo prve modele oblačil za prosti čas, ki bodo zaradi izredne prožnosti in kvalitet zagotovo prodrele na vse trge.

Njihova posteljnina je znana po svetu, v Italiji, Franciji, Angliji, Nemčiji, v skandinavskih državah. Do 31. avgusta letos so na konvertibilno tržišče izvo-

62 odstotkov proizvodnje vseh njihovih tkanin za široko potršnjo gre za jugoslovanski trg široke potrošnje, drugo pa zavzemata reproducija in izvoz. Trenutno imajo težave, vendar je izhod blizu. V proizvodnjo namreč uvajajo nove stroje, ko pa bodo začeli delati, bo tudi težav kmalu konec. Montaža novih strojev poteka počasneje kot so predvidevali, ker jih morajo vklapljati med stare stroje, v hale, kjer še vedno tečejo stari stroji. Proizvodnja na starih strojih ne sme zaostati niti en dan, takšne so njihove obveznosti. Obratovati bi morali tudi že novi, saj si delavci BPT le z njimi obetajo boljše gospodarske rezultate.

Težave se poznajo tudi pri rezultatih letosnjega prvega polletja. Dohodkovna rast je bila le 72-odstotna, nizek je bil dohodek na delavca, nizka so sredstva za akumulacijo. Osebni dohodek delavcev je zadnje mesece sicer porasel; avgusta je znašal povprečni osebni dohodek za samo 176 ur 95.000 dinarjev; če bi bili delalih polnih 184 ur, bi znašal 101.000 dinarjev.

Novi stroji pa niso največja težava. Primanjkuje jim tudi delavcev. Izgubili so prek 30 kvalificiranih ljudi, ki so se prej vozili v Tržič, a so se zdaj zaposlili v domačem kraju.

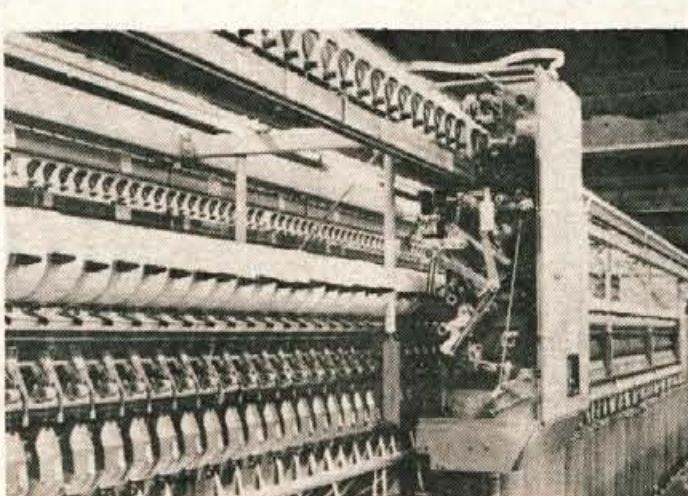

zili za 1,8 milijona dolarjev, kar poleg manjšega klirinškega izvoza pomeni 17 odstotkov celotnega prihodka. Fizičnega obseg izvoza ne mislimo povečevati, večje izkupičke bodo skušali doseči le z novimi programi

in novimi kvalitetami. Izdelan je že kompleksen program ukrepov za izboljšanje gospodarjenja, vendar je težišče prestrukturiranje proizvodnje. Ko bo to opravljeno, se bodo delavcem v BPT pisali boljši časi.

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA ZAGRETI ZA VIŠJO KAKOVOST

G

POSOJILLO ZA MANJŠO PORABO ENERGIJE

Proizvodnja v Gorenjski predilnici je deljena na pet osnovnih skupin izdelkov: na bombažno open-end in sintetično open-end preko bombažnega tipa, sintetično polčesano preko volne nega tipa in mešanice sintetike z volno, preko za ročno pletenje, teksturirani poliamidni filament in jersey.

V tem srednjoročnem obdobju bodo v Gorenjski predilnici vlagali v posodobitev strojev, ki bo omogočila dohodkovno ugodnejšo strukturo proizvodnje (stroje, kupljene z IFC kreditom, že imajo v tovari), bistveno manjšo potrošnjo energije v celoti in na enoto proizvoda, racionalnejšo organizacijo dela, boljše delovne razmere in večjo produktivnost dela.

Glavni projekt je zamenjava strojev, ki je povezana z zmanjšanjem porabe energije. V Gorenjski predilnici so namreč iz-

računali, da na enoto proizvoda porabijo še 25 odstotkov energije preveč. Gre zlasti za premajhno izkorisčenost topotne energije iz odpadnih vod in zraka. Toplotno, ki gre v nič, bodo ujeli in izkoristili, hkrati pa bodo očistili tudi izpiralne vode in jih ponovno uporabili v tehnologiji barvanja.

V Gorenjski predilnici so za zmanjšanje porabe energije na

enoto proizvoda kandidirali za mednarodno posojilo v višini 1,2 milijona dolarjev; kredit je zelo ugoden, za petnajst let, s triletnim moratorijem.

Projekte imajo v Gorenjski predilnici pripravljene. Pričakujejo, da bodo posojilo dobili in ga lahko začeli črpati v začetku prihodnjega leta. Naložba ne bo terjala dodatnih površin. Gre predvsem za dopolnitve naprav v kotlarni.

K vrednosti naložbe, ki je pri nas še vedno preredka novost, bo morala Gorenjska predilnica sama prispevati približno 30 odstotkov denarja.

V naslednjih letih se torej kolektiv ne odloča za vlaganja v večjo proizvodnjo. Svojo prihodnost vidi v višji kakovosti izdelkov ter oplemenitiju sedanje programske palete z boljšim znanjem in še sodobnejšo tehnologijo.

DIREKTOR VINKO PUNCER:

»Več zunanjih vplivov« je, ki včasih kot hladen tuš dušijo naše poskuse, da bi bili z izdelki po kakovosti in modnosti čim bliže svetovnim dosežkom. V letih nas precej »tepejo« tudi razkoraki med cenami vhodnih surovin in našimi izdelki. Cene večine surovin so se podvajale, medtem ko je del naših izdelkov pod nadzorom cen in zaoštajo za stroški. Povsem mirno ne moremo niti mimo obveznosti in dohodka, ki so v prvem letnem polletju kar za 140 odstotkov višje kot lani v enakem času.

Pri tem igra pomembno vlogo tako tehnologija kot sama kakovost surovin za predelavo. Tehnoloških ovir pri nas ni, so pa za uvoz kakovostnih surovin. Sicer pa se v naš dohodek tudi letos dokaj požrešno zajeda negativne obresti, ki so nas prvo polletje letos stale 59 odstotkov več denarja kot lani v enakem času. Negativne tečajne razlike so porasle za 45 odstotkov. Nastajajo zaradi drsenja dinara v primerjavi z drugimi

ZVEZDA KRAJN

CENTELIN JE POSTAL POJEM DOBRE MEDVLOGE

Kranjska Zvezda je majhna tekstilna tovarna, v kateri dela 157 ljudi. Bolj kot tovarna je znan njen izdelek - centelin. postal je pojem dobre medvloge, ki jo je moč najti v neštetih oblačilih in čevljih, prilepljeno na notranjo stran osnovne tkanine. Zvezda bo 50-letnico praznovala čez tri leta, njena predhodnica je predvojna Koliaševa barvarna in kemična čistilnica. Tudi po vojni so se sprva ukvarjali z beljenjem, barvanjem, tiskanjem in plemenitjenjem vseh vrst tekstilnih surovin, kasneje so bili vključeni v izobraževalne ustanove. Začetki specializacije segajo v šestdeseta leta, dokler se niso leta 1973 dokončno odločili za specializirano proizvodnjo lepljivih medvlog za konfekcijsko, obutveno in kožno industrijo.

znani: širitev tovarne zaradi prostorskih, zaposlitvenih ter seveda ekonomskih razlogov ni smiseln. Vse bolj postajata pomembni kakovost in večja uporabnost njihovih izdelkov.

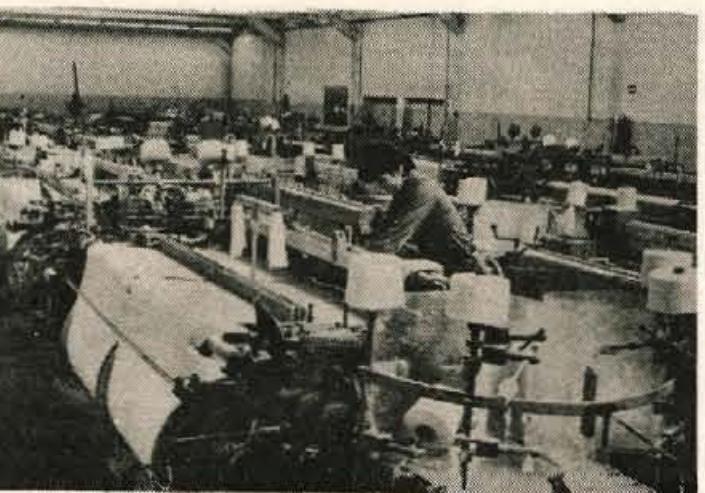
Zdaj grade nove skladiščne in poslovne prostore. Gradnja je prav zanimiva, saj novo poslopje grade nad starim, ki ga bodo kasneje podrlj. Nered bo spomladi, ko bodo preselili skladische, v starem pa lahko postavili nove stroje. Prihodnje leto namreč računajo na

1,5 milijona dolarjev posojil IFC, s čimer bodo proizvodnjo kakovostno in količinsko povečali in zato ustvarili še več dohodka.

Še večja kakovost in uporabnost centelina je Zvezdina pot v bodočnost. Lepljive medvloge izdelujejo za konfekcijsko, obutveno in kožno industrijo, kjer jih vse bolj uporabljajo. Nov je proizvodni program kaširanega centelina za obutveno industrijo, njegova značilnost je večplastnost medvloge. Nenehno prilagajanje potrebam konfekcijske, obutvene in kožne industrije zahteva vse večjo uporabnost in kakovost centelina, saj je danes za srajce že povsem drugačen kot za čevlje.

»Skrivnost našega uspeha je delo, samo z delom in dobro poslovno politiko nekaj dosežeš. Vsem tekstilcem je to dobro znano,« je dejal JOŽE ROŽMAN, DIREKTOR kranjske tekstilne tovarne Zvezda, ki jo že nekaj let zelo uspešno vodi. Povprašali smo ga o načrtih, o bodočnosti tovarne.

V srednjoročnem planu so največ pozornosti namenili posodabljanju opreme. Razlogi so

CENTELIN V NEŠTETIH OBLAČILIH IN ČEVLJIH

Centelin - izdelek kranjske tekstilne tovarne Zvezda - je tako znan, da je postal pojem dobre medvloge, prilepljene na notranjo stran osnovne tkanine, najdemo ga v neštetih oblačilih in čevljih. Prav zanimivo je, da je izdelek bolj znan kot tovarna sama. Marsikdo namreč poznava centelin, ne ve pa, kje ga izdelujejo.

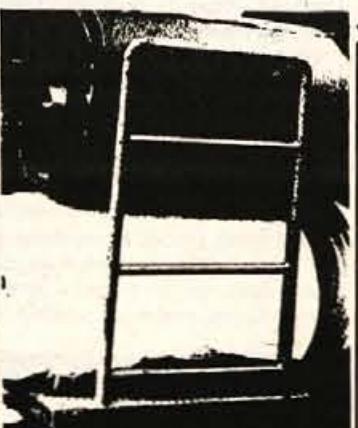
Začetki specializacije v izdelavo centelina segajo v kranjski Zvezdi dvajset in več let nazaj. Širok proizvodni program, od beljenja, barvanja, tiskanja, kemičnega čiščenja do uslužnostne dejavnosti, ni imel več bodočnosti. Počasi so se preusmerili v izdelavo centelina. Leta

1964 so ga naredili 148 tisoč metrov, nato pa je proizvodnja hitro rasla in se do današnjih dni povečala za več kot 60-krat. Hkrati pa so opustili izdelavo barvnih in tiskanih tkanin. Leta 1973 so povsem prešli na specializirano proizvodnjo in Zvezda je postala eden prvih izdelovalcev lepljivih medvlog na jugoslovanskem tržišču.

Danes izdelujejo že več kot 70 različnih vrst centelina, na osnovi tkanin, pletenin in netkanih materialov, s čimer skušajo zadovoljiti vse veje konfekcijske, obutvene in kožne industrije. Specializacija je seveda zahtevala izostren poslab za želite poslovnih partnerjev, ne le

Tekstilna tovarna Zvezda iz Kranja sodi zdaj med najuspešnejše tekstilne tovarne na Slovenskem. To povedo tudi rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju. Ustvarili so 4,8 milijona dinarjev dohodka na delavca, povprečje slovenske tekstilne industrije pa je znašalo 1,5 milijona dinarjev. V Zvezdi je bil povprečni osebni dohodek 120 tisoč dinarjev, slovensko tekstilno povprečje je bilo 76.500 dinarjev. Akumulacija pa je pri njih glede na uporabljena poslovna sredstva porasla od 15 na 15,6 odstotka. Veliko tudi izvajo na Zahod, v letošnjem prvem polletju so celo presegli načrtovane naloge, ustvarili so 5 tisoč dolarjev izvoza na delavca. Skratka, po vseh kazalcih so zelo uspešen delovni kolektiv.

Na to kaže tudi porast storilnosti v zadnjih letih. Število zaposlenih se je od leta 1963, ko jih je bilo 172, v letu 1969 pa je zvečkasneje zmanjševalo, danes jih je 157. Proizvodnja pa se je večkrat povečala. Leta 1974 so naredili 34 tisoč metrov medvlog na delavca, deset let kasneje, leta 1984, pa že 56 tisoč metrov na delavca. Storilnost se torej v tem času povečala kar za 64 odstotkov. S takšnimi rezultati lahko v zadnjem času hitreje sledi tehnološkim novostim v tekstilni industriji, kupujejo nove stroje, gradijo nove prostore. V zadnjih petih letih so za naložbe namenili 131 milijonov dinarjev, to pa je tako majhen kolektiv veliko.

centelin

večino potreb obutvene industrije po teh izdelkih.

Universalni stroj za plastificiranje obravlja slabi dve leti in daje dobre rezultate. Prinesel je veliko sprememb in večjo tržno ustreznost njihovih izdelkov. Na stroju namreč lahko plastificirajo dve 90 centimetrov široki tkanini hkrati, kakor tudi razne druge materiale (tkanine, vlaknine, pletenine itd.) do širini dveh metrov. To je posebej pomembno pri izvozu, saj zunanjim kupcim ne kupujejo več ozkih izdelkov, temveč samo še medvloge in kaširane izdelke v tako imenovani dvojni širini.

Prav novi stroj pa jih sili nadaljnje posodabljanje opreme, pri predhodni pripravi pa obdeloval materialov za plastificiranje.

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV IBI KRAJN

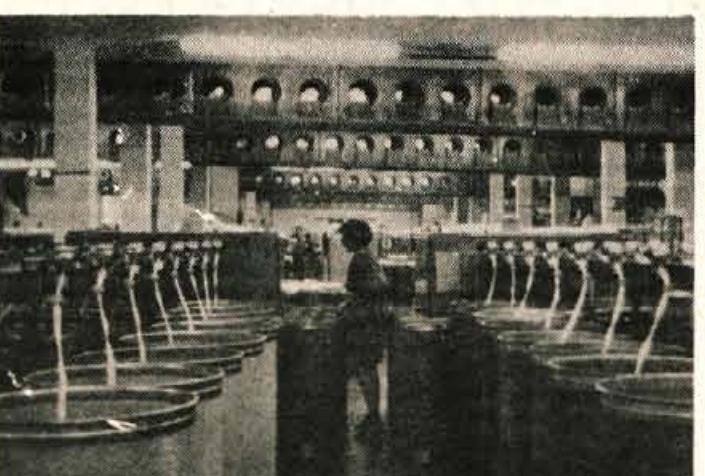
VEČ KOT POLOVICO IZDELKOV PRODAJO NA ZAHOD

Kranjska tekstilna tovarna IBI, ki zaposluje 520 ljudi, sodi v sam vrh naše tekstilne industrije. Njeni začetki segajo v leto 1929, v predvojne tekstilne delavnice. Tudi po vojni je životlina, leta 1955 je bila celo pred ukinitevijo. S prihodom direktorja Franca Omana pa so se stvari temeljito zasukale. Smelo je začrnil razvojni program in uvedel edinstven način organiziranja proizvodnje, ki ga ponokod že posnemajo. V IBI-ju so začeli šteti leta nenehnega vzpona in danes je tako rekoč edina tekstilna tovarna, v kateri so delavci ohranili prenašanje tekstilne tradicije iz roda v rod.

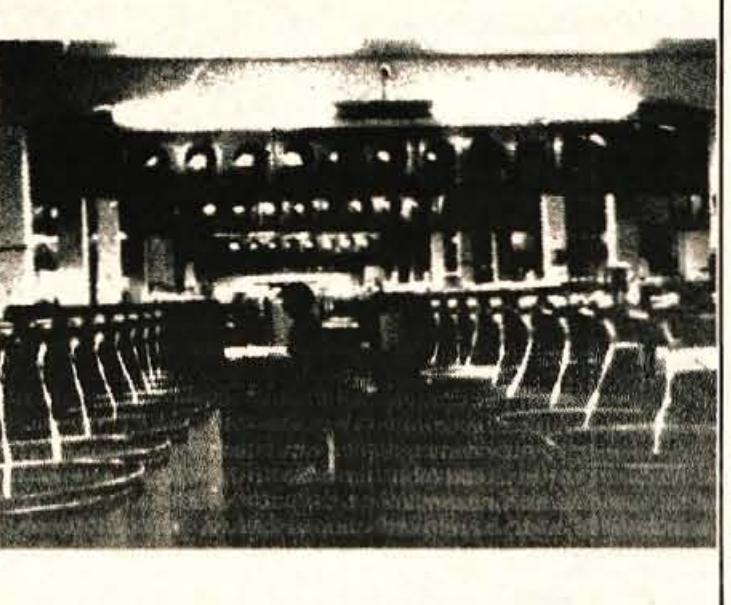
S prihodom DIREKTORJA FRANCA OMANA so se po letu 1955 stvari v IBI-ju temeljito zasukale. Začeli so šteti leta nenehnega vzpona.

IBI je zdaj v samem vrhu naše tekstilne industrije, najsi vzememo katerikoli kazalec gospodarjenja. Uvedel je edinstven sistem organizacije dela, po katerem od suroveine do končnega izdelka potrebujejo le devet delovnih dni. To je bila njegova inovacija, ki jo ponokod že posnemajo. Takšen način dela, ki je odpravil vmesna skladišča blaga, je dal mnogotore koristi, od dobrega zasluga delavcev do denarja za posodabljanje opreme. Rečemo lahko, da ima danes IBI sodobno proizvodno opremo, prav zdaj pa se odločajo za nakup novih strojev. H kraju gredo preverjanja, za katere se bodo odločili, nakar bodo kupili enotne — govore o 400 novih tekstilnih strojih.

Se nekaj velja izpostaviti, kar je danes pri nas velik problem drugih tekstilcev. V IBI-ju so že vseskozi po letu 1955 nomenjali veliko pozornosti izobraževanju delavcev. Temeljito so popravili razmere in danes ima vsak šesti delavec srednjo, višjo ali visoko izobrazbo. V tovarni imajo knjižnico s strokovno in leposlovno literaturo, strokovnjaki vsak za svoje področje skrbijo, da je knjižnica na tekočem s strokovno literaturo in s tem seveda tudi oni sami.

OD SUROVINE DO IZDELKA LE DEVET DNI

V IBI-ju so specializirani za izdelavo žakardnih tkanin za opremljanje stanovanjskih in drugih prostorov. Tovarna je kombinat, saj imajo predilnicno, tkalnico in plemenitilnico. Na leto izdelajo 2 tisoč ton preje in 13 do 14 tisoč metrov tkanin.

Njihova posebnost je nepreklenjen proizvodni proces, od suroveine do končnega izdelka, brez vmesnega zastopa oziroma medfaznega skladiščenja, kar so uveli v letih 1977 do 1978. Proizvodna pot traja le devet delovnih dni. Da vse teče nemoteno, je potreben velik red, vmesne kontrole kakovosti izdelkov in preventivno vzdrževanje strojev.

Takšen način dela, ki ga ponokod že posnemajo, omogoča veliko izkoristenost strojev, ki se pri njih suče od 96 do 97 od-

Tudi v letošnjem prvem polletju so v IBI-ju dobro poslovili. Ustvarili so 4,86 milijona dinarjev dohodka na delavca, povprečni osebni dohodek pa je znašal dobro 150 tisoč dinarjev. Po teh kazalcih so torej znatno presegli povprečje tekstilne industrije in to v bombažni branži. Še bolj pa po stopnji akumulacije, ki je znašala 25,8 odstotka, za 0,4 odstotka pa so visoko raven akumulacija v letošnjem prvem polletju celo presegli. V bombažni branži je bila stopnja akumulacije 9,3 odstotna, kar nihovo dobro delo se bodo osvetli.

IBI veliko izvaja. Na tuje prodajo več kot polovico izdelkov, največ v Italijo, na Finsko, v Anglijo, Nemčijo, Avstrijo, Dansko, Norveško in druge države, skratka na zahtevno zahodnoevropsko tržišče, kjer je konkurenca izdelovalcev žakardnih tkanin predvsem belgijska, nemška, francoska in portugalska. IBI ima radi kvalitete izdelkov, spoštanja dobavnih rokov in ustrezne vrednosti dobroih, dolgoletnih kupcev. Kako visok je njihov izvoz, pove podatki, da so v letošnjem prvem polletju imeli 2,8 milijonov dolarjev izvoza, kar pomeni, da je znašal 5.862 dolarjev na zapornega. Celotni uvoz je bil z izvozom pokrit 180-odstotno, na konvencionalnem tržišču pa 310-odstotno. Če bi vsa jugoslovanska tekstilna industrija gospodarila tako dobro kot IBI, ne bi naša država težala vrniti tujih posojil.

Domove, kjer delavci letujejo brezplačno, 78 odstotkov delavcev je prav v IBI-ju rešilo svoje stanovanjsko vprašanje — dobitili so stanovanje ali posojilo. Imajo svojo zdravstveno ambulanto in otroški vrtec. V navadni leti je, da vsakemu delavcu čestitajo ob 50-letnici, na vsakoletnem srečanju delavcev in upokojencev pa pohvalijo najbolj pridobilce in inovatorje. Kar 15 odstotkov delavcev je v šestdesetih letih šlo skozi izobraževanje in pridobilo ustrezeno izobrazbo. Izobraževanju plloh namenjajo veliko pozornosti. Ko so začeli razmišljati o novih strojih, so hkrati mislili tudi na ustrezeno strokovno usposobljene ljudi, ki bodo obvladali elektroniko.

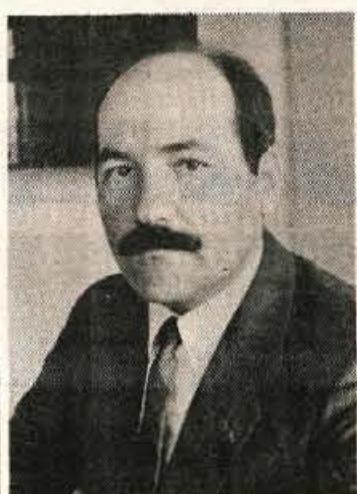
Skratka, dovolj razlogov je, da se je v tej tovarni ohranila prenašanje tekstilne tradicije iz roda v rod, da starši svojim otrokom ne odsvetujejo tekstilne stroke, kar je bila nekdanja značilnost kranjskih tekstilnih tovarn, danes pa je IBI izjemna.

Vse to se seveda pozna v delavčevi kuverti. Nobena skrivnost ni, da imajo IBI-jevi delavci dobre osebne dohodke. Venčar ne le to, tudi delavski standard je visok. Imajo počitniške

INDUSTRIJA VOLNENIH IZDELKOV SUKNO ZAPUŽE MODNOST IN KVALITETA

Prvi podatki o današnji Industriji volnenih izdelkov Sukno Zapuž segajo v leto 1872. Takrat so trije zasebniki začeli predelovati domačo volno. Po drugi svetovni vojni so v Zapužah ustanovili invalidsko podjetje, leta 1952 pa je bila ustanovljena sedanja tovarna. Podjetje je rastlo iz skromnih začetkov v sodobno tovarno, vendar je vsa leta ostajalo zvesto osnovni usmeritvi, predelavi volne. Zdaj ima Sukno iz Zapuž povprečno 440 zaposlenih in sodi med srednje velike tekstilne tovarne. Ima dve proizvodni temeljni organizaciji združenega dela: temeljno organizacijo Tekstilna tovarna v Zapužu in temeljno organizacijo Tekstilna tovarna Jurjevica v občini Ribnica. Razen tega ima še delovno skupnost skupnih služb.

INŽENIR ALOJZ FERBERAŽ, direktor Sukna iz Zapuža, pravi o trenutnem položaju tovarne in o njenih načrtih takole: »Naša želja je, še zožiti program in tako še bolj poudariti modnost in kakovost. Naša osnovna usmeritev ostaja voljeni izdelki, čeprav v Jurjevici dopolnjujemo proizvodni program s tehničnimi tkaninami, ki imajo obetavno prihodnost. Ker smo zelo odvisni od uvoza, želimo še povečati izvoz. Z večjo modernizacijo se bo število zaposlenih zmanjševalo. Največji problem za normalno poslovanje, predvsem za zunanjetrgovinske posle, je izredno hitro spreminjač predpisov. Komaj se na enega navadiš in se s partnerji dogovoriš, kako boš ravnal, že pride sprememb. Problem je v tem, da kljub izvozu ne veš, ali bo banka plačala tvoj račun v tujini ali ne. Stari sistem nam je včasih celo bolj odgovarjal. Sam si lahko kupil devize, jih plačal in poravnal račune v tujini. Pri sedanjem položaju pa večkrat ne vemo, ali bomo zaradi nerednega plačevanja v tujino dobili material, ali bo proizvodnja lahko sploh normalno potekala, ali bomo naredili tisto, kar smo se obvezali in spoštovali dogovorjene roke. Izvozni kom bo moral dati zunanjetrgo-

IZ SLABE VOLNE NI DOBREGA IZDELKA

Tako so prepričani v Suknu v Zapužah in to bo tudi vodilo njihovega prihodnjega dela. Volna je njihova osnovna surovina. Najboljšo morajo uvažati, saj domača ne dosega zahtevane kvalitete za izdelke, kakršni prihajajo iz Zapuža. Osnova za proizvodnjo v Zapužu je predelava volne. Iz nje izdelujejo volnene tkanine za ženske oblike, kostime in plašče. Volno predelujejo v izredno modne tkanine z modnimi barvami. Njihov zaščitni znak je v bistvu 100—odstotno čista runska volna in zaradi tega slovijo ne le v Jugoslaviji, ampak tudi na tujem. Del proizvodnje pa v Zapužu namenjajo tudi izdelavi volnenih odev in mikanju ter če-

Letošnji polletni rezultati poslovanja so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zadovoljivi. Celotni prihodek je v letošnjem prvem polletju znašal milijardo 845 milijonov dinarjev, dohodek 481 milijonov dinarjev, ostanek čistega dohodka 61 milijonov dinarjev, izvoz pa je bil v prvem polletju vreden 500.000 ameriških dolarjev. Vse torej kaže, da bo letošnje poslovanje boljše kot lansko, ko se je zapuža tovarna opela s precejnimi težavami. Proizvodnja je ob manjšem številu zaposlenih večja za povprečno 20 odstotkov, zaloge gotovih izdelkov so minimalne, proizvodni program je za letos razprodan in izpopolnjen, izvoz pa je prav tako bistveno večji kot lani. V tovarni ocenjujejo, da mora normalna situacija na osnovi sedanjih kazalcev zdržati do konca leta, če seveda ne bo nepričakovanih pretresov, čeprav stroški skokovito naraščajo. Sukno iz Zapuža je tako tekstilna tovarna, ki je v veliki meri odvisna od uvoženih surovin, v zapuškem primeru od uvožene volne. Uporabljajo sicer tudi domačo, vendar izdelavi kakovostnih in modnih izdelkov za tujege kupce ne ustreza. Kakršnegakoli nihanju pri kakovosti izdelkov pa si ne smejo dovoliti. V Jurjevici so letos spremenili proizvodni program. Začeli so izdelovati tehnične tkanine, ki se lahko uporabljajo za različne izdelke, za avtomobilске cerade in podobno. Prihodnje leto bo polovica v Jurjevici narejenih tehničnih tkanin že prodana v izvoz.

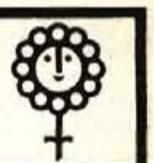
Povprečni mesečni osebni dohodek tovarne v prvem polletju je bil 72.000 dinarjev, že junija pa je dosegel 94.000 dinarjev.

SUKNO

najprej specializirana za izdelovanje volnenih tkanin. Sukno iz Zapuža ima v razvojnem programu zapisano, da bosta vodila njenega dela modnost in kakovost. Načrtujejo, da se bo število zaposlenih s sedanjimi 440 še zmanjševalo, da pa bo sodobnejša tehnologija terjala ljudi z višjim strokovnim znanjem. Števila proizvodov ne namenjava povečevati, ampak ga zmanjševati, vendar pri tistih, ki jih bodo še obdržali, doseči kar najvišjo možno stopnjo kakovosti. Tega ne terja le tuje tržišče, ampak tudi domače, zato se z ugledom ne kaže igrati. Težko ga je dobiti, zato se ga splaća obdržati. Tovarna se je organizacijsko in proizvodno utrdila, zato so njeni načrti uresničljivi.

TOVARNA ČIPK IN VEZENIN BLED V KORAK S SVETOM

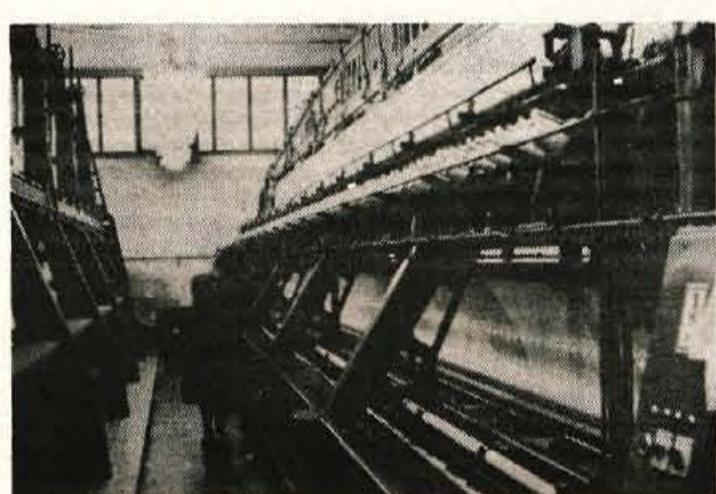

Izdelovanje čipk in vezenin ima na Bledu dolgoletno tradicijo. Že leta 1924 je bila ustanovljena predhodnica današnjih Vezenin, neuradno pa so s klekljanimi čipkami začeli že leto prej. Današnja tovarna čipk in vezenin na Bledu zaposluje 750 delavcev. Ima pet temeljnih organizacij, od teh dve na Bledu in po eno v Kočevju, Vičavi in Ilirske Bistrici. Izdelujejo ženske oblike za slovenske priložnosti, ženske bluze, otroško konfekcijo, prte in zavesne ter različne vezenne. Veliko izvažajo; letos bodo polovico prihodka ustvarili s prodajo na Vzhod in Zahod. Julija so odprli nov obrat, s katerim so za dve petini povečali proizvodne zmogljivosti v vezilnici.

spodbudnije nagrajevanje delavcev. Le s skrajnimi naporji smo zadržali storilnost na lanski ravni.

Z novim obratom, v katerem delamo z najmodnejšimi vezilskimi stroji, samo zadnji trenutek ujeli korak z razvitim svetom. Za dve petini smo povečali proizvodne zmogljivosti, izboljšali kakovost izdelkov in dosegli, da se bomo lažje in hitreje prilagajali modnim novostim na tem področju. Posodabljanje proizvodnje bo imelo prednost pri naložbah tudi v vseh naslednjih letih. V tem srednjeročnem obdobju načrtujemo še posodobitev proizvodnje konfekcije, o čemer se že dogovarjamo z izdelovalci najmodnejših šivalnih strojev na svetu, načrtujemo še nabavo procesnega računalnika, ki nam bo veliko koristil pri krojenju, posodobitev oblemenitilnice v tozdu Pozamentereja in posodobitev obrata klekljanih čipk. Zelo pomembna za naš nadaljnji razvoj, predvsem za poslovno ravnanje in odločanje, je uvedba notranjega, računalniško podprtoga informacijskega sistema. Sprva smo razmišljali o nabavi lastnega računalnika, zdaj pa se dogovarjamamo z bližnjim LIP-om, da bi uporabljali proste zmogljivosti njihovega računalnika.

V naših, nenehno spremenjajočih se gospodarskih razmerah je težko karkoli načrtovati za naprej. Ne vemo, kako se bo v prihodnosti spremenjala vrednost dolarja; ne vemo, kako bo izvoz na Zahod spodbujali novi ukrepi zvezne vlade. Prvi »paket« ukrepov nam ni veliko prinesel. Onemogočil nam je

OBLEKE ZA POSEBNE PRILOŽNOSTI, PRTI, ZAVESE, ČIPKE...

V blejski tovarni čipk in vezenin so razvili dve dejavnosti. Prva je vezilstvo. Druga, ki posluje več delavcev kot prva in ustvarja polovico dohodka, je konfekcija. 30 do 40 odstotkov vezenin že v Vezninah vključijo v končne izdelke, drugo prodajo konfekcijskim tovarnam, manjši del pa gre neposredno v trgovine. Vezenne imajo svoje prodajalne v Radovljici, na Bledu, v Ljubljani in v hotelskem naselju Bělardin v Portorožu.

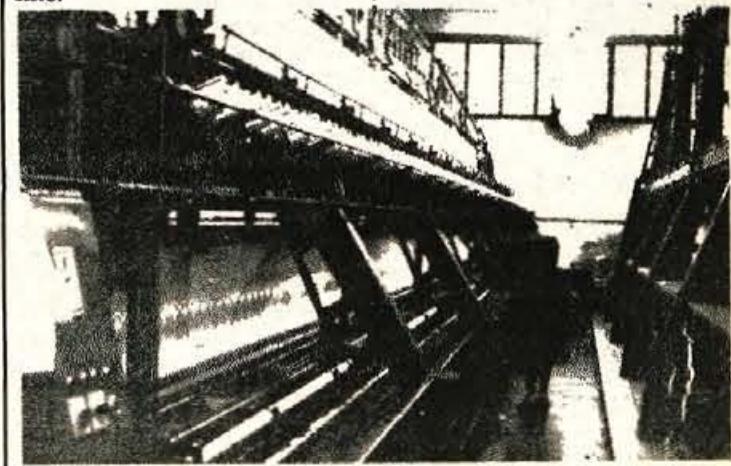
Izdelke blejske Vezenine lahko razdelimo v tri skupine. V prvo sodi konfekcija — oblike za posebne priložnosti (za poroke, obisk gledališča in opere, za

koktale...) vezene ženske bluze, vezena otroška (dekliska) konfekcija... Drugo skupino sestavljajo dekorativni izdelki, med katerimi prevladujejo prti in zaves... V tretjo spadajo vezenne za različno uporabo (klekljane čipke, zračne čipke in podobno).

S konfekcijo so se uveljavili predvsem v Italiji, na Nizozemskem in Švedskem, z vezeninami zlasti v Združenih državah Amerike. Stike navezujejo tudi s kupci iz Kanade, Nove Zelandije in Avstralije. Na domačem trgu je zaradi njihove izvozne usmeritve povpraševanje vedno večje od ponudbe. Največ pro-

V Vezninah v letošnjem prvem polletju niso dosegli vseh zastavljenih ciljev. Naredili so sicer toliko, kot so načrtovali, vendar je bil iztržek zavoljo nespodobnega izvoza skromnejši od pričakovanih. Dohodek je bil zaradi neustrenatega tečaja dolarja in nizkih izvoznih spodbud (pri prodaji na Zahod so se od lanu do letos znižale z 21 na vsega 6 odstotkov) manjši za 87 milijonov dinarjev, vendar so kljub temu namenili za poslovni sklad 67 milijonov dinarjev, v rezervnega pa še dodatnih 32 milijonov. Polovico prihodka so ustvarili s prodajo doma, drugega z izvozom — dve tretjini na Vzhod in eno tretjino na Zahod. Do polletja so uresničili že domala tri četrtine letnega načrta izvoza na konvertibilni trg. Na Zahod so prodali dobro četrtino več kot v enakem lanskem obdobju in so ena redkih delovnih organizacij v radovljiski občini, ki je kljub nespodobnemu konvertibilnemu izvozu obseg prodaje v zahodne države še celo povečala. Uspešni so bili tudi na investicijskem področju. Obrat, ki so ga začeli graditi lanu, so letos 1. julija odprli in po kollektivnih dopustih so v njem že začeli obravnavati najmodnejši vezilski stroji. Naložba je vredna 712 milijonov dinarjev (skupaj z obratnimi sredstvi). 244 milijonov je zagotovila delovna organizacija, drugo pa kot posojilo Ljubljanske banke - Temeljna banka Gorenjske in mednarodni denarni sklad IFC.

Povprečni osebni dohodek je znašal 74.304 dinarjev in je bil za 16 tisoč dinarjev nižji od povprečja gospodarstva radovljiske občine.

dajo v Srbijo, Bosno in Hercegovino ter na Hrvaško, še najmanj pa v Sloveniji, kjer imajo vezenne krajšo tradicijo kot v drugih republikah.

V Vezninah so največji korak pri posodabljanju proizvodnje napravili letos, ko so odprli novo vezilnico z najmodnejšimi stroji; še več jih načrtujejo v naslednjih letih srednjeročnega obdobja. Že pred leti so namreč podpisali sporazum o sodelovanju s sorodno švicarsko firmo, z namenom, da bodo lahko najnovejše dosežke v vezilstvu kar najhitreje prenesli v proizvodnjo.

ALMIRA RADOVLJICA

ZNANI DOMA, NA VZHODU IN ZAHODU

Radovljiška Almira sodi po razvrstitvi poslovne skupnosti tekstilne industrije Slovenije v skupino pletilcev. V štirih temeljnih organizacijah, od katerih sta dve v Radovljici, po ena v Bohinjski Bistrici in Novi Gorici, zaposluje 758 delavcev. 90 odstotkov vseh zaposlenih je žensk. Delajo v dveh izmenah, le ob koničah tudi v tretji, nočni. Izdelujejo pletenine za vse letne čase, za mlade in starejše, za moške in ženske. Na leto naredijo približno sedemsto tisoč kosov oblačil. Veliko izvažajo, v letošnjem prvem polletju so s prodajo na Vzhod in Zahod ustvarili 39 odstotkov celotnega prihodka. Na Zahodu je njihov največji kupec ZRN, na Vzhodu Sovjetska zvezda.

MIRO ROZMAN, DIREKTOR ALMIRE:

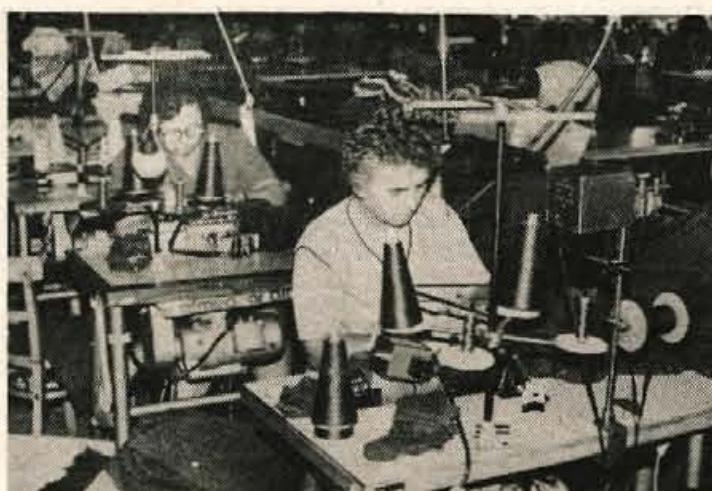
»V Jugoslaviji je 135 delovnih organizacij, ki izdelujejo pletenine. To pomeni, da je konkurenca zelo močna in da se moramo za dober poslovni rezultat ob nič kaj dohodkovno zanimivem izvozu na Zahod še posebej potruditi. Naš namen je, da v vse težjih razmerah doma in na tujem obdržimo kakovost in da z gospodarskimi rezultati dossegamo povprečje industrije.

V Almire smo izvedli modernizacijo proizvodnje, tako da smo zdaj tehnološko sodobna tovarna. V posodobitev in računalniško vodenje strojev smo vložili 1,3 milijona dolarjev. Naša želja je, da z novo strojno opremo spremenimo razmerje med strojnimi in ročnim delom v korist strojnega. V prihodnosti bomo sedanjemu opremu še dopolnjevali, glavni poudarek pa bomo dali popraviti in širiti proizvodnega programa, iskanju novih prodajnih poti in doseganju še višjih cen naših pletenin na zahodnih tujih trgih. Že zdaj imajo v naši delovni organizaciji pomembno vlogo Grimšča, v prihodnosti pa jim nameravamo dati še več veljave. Letos smo tu

prodali petkrat več kot lani in razen tega navezali še veliko koristnih stikov z našimi kupci. V delovni organizaciji bomo storili vse, da bi Grimšča razvili v močan prodajni center.

Čeprav so nekateri zatrjevali, da tekstilna industrija pri nas nima prave prihodnosti, se je izkazalo, da je to zelo živila gospodarska panoga. 15—odstotni delež tekstilne industrije v sestavi gospodarstva je nekaj povsem normalnega. Tako je v svetu, pri nas in tudi v radovljiški občini.«

S STROJI IN NA ROKE

V radovljiški Almiri izdelujejo modne pletenine za mlade in starejše, za moške in ženske, za uporabo v vseh letnih časih. Njihov proizvodni program je zelo širok, saj je v posamezni kolekciji po sto dvajset različnih oblačil. Doma in v svetu, tako na Vzhodu in Zahodu, so poznani po kakovostnih modnih pleteninah - po športnih in navadnih puloverjih, brezročnikih, ženskih oblekah, moških bluzonih... Že tako širok proizvodni program nameravajo v prihodnjih letih še razširiti, njihove želje segajo vse do pregrinjal in tapiserij, s katerimi se bodo, če bo le šlo vse po načrtih, predstavili že v naslednji sezoni. Največ pozornosti pa bodo namenjali kakovosti in privlačnosti pletenin, za kar imajo z novimi sodobnimi stroji

tudi vse možnosti. V tem srednjeročnem obdobju bodo novo opremo le še dopolnjevali, sicer pa je njihov glavni cilj plačati posojila, povečati izvoz in dvigniti kakovost pletenin. Nekateri stroji v tovarni so sicer še vedno starvi dvajset let, vendar od njih kakovost izdelkov ni toliko odvisna.

V centru za razvoj domače in umetne obrti, v obnovljeni vili v Grimščah, ročno delajo pletenine, po katerih je med kupci zelo veliko povpraševanje. Prevladujejo puloverji ter dodatki: rokavice, nogavice, kape in šali. Ročno izdelane pletenine predstavljajo v Almirinem proizvodnem programu približno pol odstotka vseh izdelkov. Z ročnim pletenjem se ukvarja okrog dvestot žensk, predvsem gospodinj iz okoliških krajev.

Poletni razultati gospodarjenja so zadovoljivi, vendar bi bili še nekoliko boljši, če bi bili v delovni organizaciji ves čas dobro oskrbljeni s surovinami, predvsem z volneno prejo. Količinsko so izpolnili načrt, saj so naredili prek tristo tisoč pletenin; denarni izkušček pa je bil za domala tretjino manjši od pričakovanega. Pri normalnem dohodku od prodaje na tuje bi bila akumulacija še enkrat večja.

V Almire načrtujejo, da bodo letos izvozili za 580 milijonov dinarjev pletenin, od tega za 263 milijonov na Zahod. Do polletja so načrt konvertibilnega izvoza izpolnili 51—odstotno, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa so prodali za 56 odstotkov več. Pri travovanju s tujimi kupci je zlasti pomembno to, da je Almira podrazila pletenine za 30 odstotkov in da je v nasprotju s številnimi drugimi delovnimi organizacijami hitreje povečevala izvoz na Zahod kot na Vzhod.

V slovenski skupini pletilcev, kjer je dvanašt delovnih organizacij, je med najuspešnejšimi, saj je prav po vseh kazalnikih (dohodek na delavca, delež z izvozom ustvarjenega prihodka, sredstva za širitev in krepitev materialne osnove dela...) nad povprečjem skupine, tudi pri osebnih dohodkih, katerih povečanje je v letošnjem prvem polletju 70 tisoč dinarjev.

ženskimi jopicami, puloverji, s kostimi, z 'jaknami', nekaj pa imajo tudi zimskega pletenja. Od moških pletenin imajo jopice, puloverje raznih modelov in za različne namene, brezročnik, razen tega pa tudi ročno pletene izdelke, predvsem puloverje in nekatere dodatke.

KROJ ŠKOFJA LOKA

ZA DOBER PLAŠČ NUJNA DOBRA TKANINA

V začetku novembra bodo v Kroju skromno počastili 40 let dela. Začeli so takoj po vojni s petimi ljudmi in šivalnimi strojema, ki ju je v Jugoslavijo poslala mednarodna organizacija UNRA. Razvoj tovarne, v kateri danes dela 416 ljudi, je bil cvetoč. Nekako pred tremi desetletji je podjetje začelo serijsko izdelovati konfekcijo. Prvi Krojevi kupec je bila ljubljanska Nama. Letos pričakujejo približno 700 milijonov dinarjev konvertibilnega izvoza, kar predstavlja skoraj četrtnino celotnega prihodka. Razen matične tovarne na Trati, ki so jo delavci zgradili z lastnim denarjem 1970. leta, so pred osmimi leti prevzeli v vasi Krka na Dolenjskem še 114 delavcev nekdanjega podjetja Krim Ljubljana, ki je šlo v stečaj.

ke oziroma naj vsaj ne podpira nekaterih panog, ki se monopolno obnašajo.

Kraj ima 20 odstotkov pravic pri uvozu. Vendar pa so te pravice bolj na papirju kot zares, saj zelo togo odrejejo, koliko bombaž lahko uvozimo, koliko svile, volne, modnih dodatkov. To, da zdaj rabimo svilo in ne bombaž, nam ne pomaga preseči uvoznega administriranja.

Drug velik problem je tečaj dolarja, ki stoji že mesec dni. Če bo domača inflacija prehitela rast vrednosti tujih valut, ki je v primerjavi z dinarjem že tako podcenjena, potem to pomeni, da bomo izvozniki spet na slabšem.

Ugotovitev pravijo, da Jugoslovani kupujejo že za približno četrtnino manj konfekcije. Tovarne na jugu zato delajo celo »lon« za Vzhod, kar je katastrofa. Mi, ki imamo majhne in kvalitetne serije, k sreči padca kupne moči ne čutimo. Dogaja se celo nasprotno. Pogodbje za prihodnje leto, ki jih sklepamo, so že zdaj za najmanj 20 odstotkov bogatejše od letošnjih. To pomeni, da je tudi doma še dovolj kupcev, ki se želijo lepo obleči in so za dober izdelek pripravljeni tudi primerno plačati. Pri tem pa se, kot že rečeno, ubadamo z vprašanjem, kako in kje dobiti kakovostne tkanine.

Klub težavam bomo letos izvoz povečati za dvajset odstotkov v primerjavi z lanskim.«

SKUPEN GORENJSKI ELEKTRONSKI STROJ ZA KROJENJE

DIREKTOR JANEZ ZIHERL:

»Kakovost je v minulih štirih desetletjih postala Krojeva zaščitna znamka. Želimo jo ohraniti, a vedno težje dobimo zares kvalitetne tkanine. Domače postajajo slabše in so razen tega še enkrat draže od kvalitetnih tujih, po katerih pa, žal, ne smemo imeti pretiranih apetitov.

Pri uvozu opažamo dve skrajnosti. Na eni strani zvezna vlada dovoljuje intervencijski uvoz dragih televizorjev, pralnih strojev in vrste drugih bolj ali manj nujnih izdelkov, mi pa ne smemo uvoziti niti metra kvalitetne svile, ki jo nujno rabimo in jo že lep čas zaman isčemo po vsej Jugoslaviji. Če že obstaja intervencijski uvoz, potem naj ne velja samo za izjemne izdel-

V Kroju so pred tremi desetletji začeli razmišljati o specializaciji. Danes so eni pomembnejših izdelovalcev ženskih plaščev, kostimov in jop v Jugoslaviji. Ta oblačila predstavljajo devet deset prihodnjih let, saj je za moški program.

Tak program bodo v Kroju obdržali, njihov glavni cilj pa je, da obdržijo vrhunsko kakovost, pod katero razumejo majhne serije kvalitetne uporabno moderno konfekcije. Ne glede na spremembe, ki jih prinaša življenje, novi zakoni, nove vlade, se trudijo obdržati vedno korekten odnos do poslovnega partnerja. Njihove želje se ne ustavijo pri preživetju, hočejo več, hočejo napredovati, hočejo

V prvem polletju so v Kroju povečali obseg proizvodnje, pravljeno s prvim polletjem lani, kar za 16,4 odstotka. Tako povečanje so dosegli predvsem z večjo proizvodnjo pri kooperantih na Hrvaškem in v Bosni, ki šivajo za Kroj, medtem ko v Kroju opravijo večino zahtevnejšega dela: oblikujejo, krojijo in nato sešite dele kompletirajo. Pomeni, da so morali več delati tudi v loški tovarni.

Celotni prihodek je v prvem polletju znašal 865 milijonov dinarjev ali 135 odstotkov več kot lani, občutno rast pa pričakujejo v običajno močnejših zadnjih mesecih. Rezultat je na domačem trgu plod 90—odstotnih višjih cen Krojeve konfekcije ter 6000 več prodanih plaščev in kostimov. Tudi na tuje so poslali 3000 oblačil več odstotkov.

Povprečni mesečni osebni dohodek je bil v polletju 83.576 dinarjev, kar je od lani 123—odstotna rast.

spet prodajati plašče v Švici in Franciji pod Krojevo firmo, kot so jih že pred leti.

Precej strojev so v zadnjih treh letih že obnovili, prihodnje leto bodo dobili trideset novih šivalnih strojev; menijo, da bodo obnoviti sklenili v dveh, treh letih.

Trenutno skušajo spraviti v življenje idejo o pripravi za elektronsko krojenje, za kar je potreben procesni računalnik za pripravo krojev in krojnih slik. Nakup takega sistema, ki ga je pripravljena podpreti tudi Ljubljanska banka, bi bil upravljen, če bi denar združila šesterica gorenjskih konfekcij: razen Kroja še Gorenjska oblačila in Triglav konfekcija iz Kranja, Novost in Trio iz Tržiča ter Velenje Bled. Sistem stane okrog 210.000 dinarjev. Bistvo skupnega nakupa je na eni strani delitev stroškov, na drugi strani pa čim večji izkoristek stroja, ki ga v eni sami tovarni ne bi mogli polno zaposlit.

V Kroju so prepričani, da tudi v konfekciji brez sodelovanja znanosti ne bo pravega napredka, saj le sodobnejša tehnologija (ne robotizacija) lahko pomaga ljudem več narediti.

Zal o nujnosti takšnega posobljanja v vseh tovarnah še niso povsem prepričani oziroma imajo ponekod proizvodni procese še premalo dodelan. Kljub temu v Kroju upajo, da se bodo gorenjski konfekcionarji uspeli sporazumi in da bodo že letos dobili stroj, s katerim bi si olajšali krojenje. Najprimernejše mesto za stroj bi bilo v tekstilni srednji šoli v Kranju, kjer bi ga lahko vključili tudi v izobraževalni proces.

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ

CENJENI DOMA IN V TUJINI

Gorenjska oblačila Kranj imajo zanimivo zgodovino. Rojstvo tega delovnega kolektiva sega v leto 1947. Iz preprostih in slabo opremljenih šivilskih in krojaških delavnic je zraslo podjetje, ki je že leta v vrhu slovenske tekstilne konfekcije. Leta 1969 si je tovarna nadela sedanje ime, v šestdeseta leta pa sodijo tudi zmetki sedanje organizacije podjetja. V letih 1974 in 1976 sta zrasli v Kranju in na Jesenicah povsem novi tovarni, ki še danes zbujata pozornost. V Gorenjskih oblačilih je zaposlenih 420 ljudi. Delajo v kranjski in jeseniški temeljni organizaciji, v Kranju, na Cesti JLA, pa je tudi sedež delovne skupnosti skupnih služb. V Gorenjskih oblačilih je proizvodnja povsem automatizirana.

Proizvodne zmogljivosti so že vsa leta večje od števila zaposlenih. Zaradi nizkih osebnih dohodkov v tekstilni industriji in s tem tudi v Gorenjskih oblačilih mladi v letih, ko se opredeljujejo za poklice, na naši panogi ne vidijo prihodnosti, niti ni zanje pravega zajimanja. Tako bi lahko zaposlili 50 šivil. Da pa je problem še večji, nekatere druge tovarne prepeljajo najboljše delavce, kar marsikoga zmami. Svoje mreže prodajal nimamo, ker se nam to ne spleča, zato za te namene združujemo denar s prometnimi delovnimi organizacijami oziroma s trgovino. Vendar tudi tu ne gre brez problemov, saj so pritiski na proizvajalce večji, vendar pa tako kot oni nimamo dovolj akumulacije. Na tuja tržišča prihajamo na račun kooperacij oziroma dodelavnih poslov. Ocenjujemo, da je takšno sodelovanje za nas donosno, da nam bo letos prineslo prek 2 milijona zahodnonemških mark, da pa tudi na ta način lahko sledimo zahtevam in normam, ki veljajo v deželah z razvito tekstilno konfekcijo in tehnologijo na najvišji ravni. Veliko pove tudi podatek, da polovica naših proizvodnih zmogljivosti dela samo za tujega kupca in le polovica za domači trg.

O sedanjem položaju Gorenjskih oblačil in načrtih je RAČUNOVODJA STANE OBLAK povedal: »Naš sedanj položaj je dober in tako bo do konca leta. V prihodnjih letih ne nameravamo vlagati v novo gradnjo, ampak v modernizacijo, v sodobno tehnologijo proizvodnje. Le na ta način bomo lahko še naprej vzdržali v vrhu slovenskih in jugoslovenskih konfekcionarjev in bomo uspevali tudi na tujem. Nikakor ne moremo dobiti dovolj delavcev.

KONFEKCIJA PO OKUSU TRGA

Nastajanje sedanjega proizvodnega programa Gorenjskih oblačil ni bilo enostavno. Sprva so delali samo po naročilih, z leti, ko so se potrošniki vedno bolj podrejali modnim zahtevam, pa so se izdelki Gorenjskih oblačil začeli pojavljati tudi po trgovinah. Proizvodnja je bila klasična krojaka in šivilska, na strojih, ki so jih v razvitejših državah že opuščali. Storitvenih dejavnosti je bilo vedno manj, prevladujoča v proizvodnji je postajala ženska konfekcija. Pojavili so se zametki serijske proizvodnje, nörmiranega in vnaprej planiranega dela. Naročil je bilo vedno več in leta 1969 je bilo že potrebno dvoizmensko delo. Gorenjska oblačila so se v teh letih prebila v vrh jugoslovenskih konfekcionarjev. Tovarna je bila visoko akumulativna in nič čudnega ni, če so bili novi prostori in sodobna oprema za tujega kupca in le polovica za domači trg.

ma kupljeni popolnoma brez posojil. Gorenjska oblačila so uvedla tekoči transport od skladischa reproduktijskega materiala skozi proizvodnjo do skladischa končnih izdelkov. Leta 1977 je znašal izvoz prek dodelavnih poslov le 10 odstotkov proizvodnje, danes pa že polovico. Izdelavni časi so se kljub starači se opremi bližali normam

Ko so v Gorenjskih oblačilih ocenjevali polletne rezultate gospodarjenja, so menili, da dosežki sicer niso slabi, vendar pa so v primerjavi z drugo slovensko tekstilno industrijo trenutno nekoliko slabši. Celotni prihodek je znašal milijardo 159 milijonov dinarjev, dohodek 539 milijonov, čisti dohodek pa 382 milijonov dinarjev, od katerih so jih 293 namenili za osebne dohodke in v sklad skupne porabe. 90 milijonov je ostalo za akumulacijo, kar v tovarni ocenjujejo kot dobro. V prvem polletju je znašal povprečni izplačani osebni dohodek na delavca 77.998 dinarjev.

Trenutni položaj tovarne pa je zelo dober. Prodaja za jesen in zimo je uspešna in to se bo nadaljevalo tudi prihodnji mesec. Do konca leta pričakujejo zelo ugodne absolutne in relativne rezultate. Zato bodo lahko namenili več sredstev za osebno in skupno porabo v delovni organizaciji. Po sedanjih kazalcih sodeč bodo Gorenjska oblačila dosegla povprečne rezultate slovenskega gospodarstva. Značilnost za Gorenjskih oblačil je, da že vrsto let presegajo rezultate svoje konfekcionarske podskupine po dohodku na delavca, po deležu akumulacije v dohodku, dohodnosti in reproduktivni sposobnosti. V primerjavi s celotnim gospodarstvom pa Gorenjska oblačila delno zaostajo pri osebnih dohodkih in skladu skupne porabe. Gorenjska oblačila klasičnega izvoza nimajo. Gojijo predvsem dodelavne posle in kooperacijo s firmami iz Zvezne republike Nemčije, za kar bodo letos dobili prek 2 milijona zahodnonemških mark, to pa ni malo.

razvitih dežel in so jih tudi dosegli. Eden od vzrokov za doseganje tega cilja so tudi sodobni delovni prostori, kateri načrtovalec je prejel tudi Prešernovo nagrado. Proizvodnja Gorenjskih oblačil v celoti je konfekcijsko ozko specializirana, ker je le tako mogoče slediti hitro se spremenjajočim zahtevam mode. Specializirani pa sta tudi proizvodnji v temeljni organizaciji v Kranju in v temeljni organizaciji na Jesenicah. Na Jesenicah šivajo predvsem lažjo žensko konfekcijo, h kateri sodijo poročne obleke, večerne obleke in obleke za razne slovesnosti. Kranjska temeljna organizacija pa je specializirana za izdelovanje plaščev, kostimov, kril ter ženskih enodelnih in dvodelnih oblek. Ker polovica zmogljivosti dela za izvoz, si morajo Gorenjska oblačila pri proizvodnji za domači trg pomagati z domačimi kooperantmi, kot so Kreator iz Celja, Sava iz Orašja in Konfekcija iz Županje. Te tovarne delajo po tehnologiji in zamišljih Gorenjskih oblačil iz Kranja. Specializacija proizvodnje in s tem ohranitev mesta v vrhu jugoslovenskih konfekcionarjev sta tudi glavni nalogi v prihodnosti.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

KRILA, OBLEKE, ROBCI IN PRTI

Triglav konfekcija iz Kranja je prostorsko utesnjena delovna organizacija v obratu Tekstilindusa II na Savski cesti v Kranju. Zato se skoraj vsak začudi, kako more kolektiv kljub toliski prostorski dosegati tašne poslovne rezultate in takšno kakovost. V Triglav konfekciji je zaposlenih približno 220 delavcev, med katerimi prevladujejo ženske, doma iz Kranja in okolice, po poklicu kvalificirane šivilje. Rojstvo podjetja sega v leto 1962, ko so v Kranju pri Tekstilindusu osnovali invalidske delavnice. Počasi so rasle in postale samostojno podjetje, specializirano za izdelovanje oblek in kril. Značilnost Triglav konfekcije je izredno razvijena mreža sodelavcev kooperantov po različnih krajih Jugoslavije, ki delajo predvsem za potrebe domačega trga.

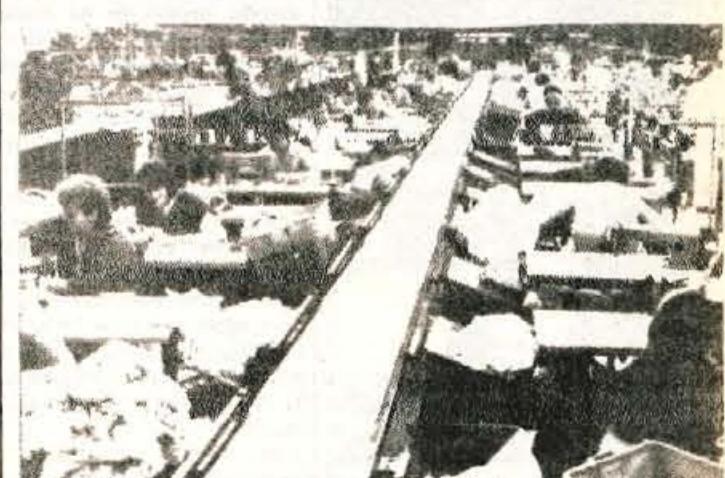
KONFEKCIJONARJI SE NE SKRIVAJO ZA SVOJIMI PLOTOMI

pomemben korak pri posodabljanju proizvodnje. V prihodnjih letih bomo namenjali še posebno pozornost izboljševanju in izpolnjevanju kadrovskih sestav zaposlenih. Sposobni, z znanjem obogateni ljudje in dobra oprema so pogoj, da bomo uspevali na tujem, predvsem konvertibilnem področju. Izvoz moramo spraviti na višjo raven, vztrajati še naprej pri dodelavnih poslih, razen tega pa iskati pot za še večji čisti izvoz. Naše upanje je prihodnost so kakovostno delo, poslovnoter sprotro prilaganje tržišču in modi. Samo to nam bo tudi v prihodnje zagotavljalo nadpovprečne rezultate. Ker ni ljudi, ki bi bili voljni delati v naši panogi, o ekstenzivnem razvoju ne moremo govoriti, ampak samo o intenzivnem. Utrjevali bomo že utečeno sodelovanje z delovnimi organizacijami zunaj Slovenije. Sami nameravamo delati le za izvoz, naše sodelavce pa usposobiti za proizvodnjo za domačega kupca. V Kranju in pri naših kooperativnih, ki jih ni malo, bomo zato rabili sposoben kader širokoga profila, ki bo usposobljen delati za najzahtevnejšega kupca po najsdobnejši tehnologiji. Sodim, da je Triglav konfekcija sposobna uresničiti te cilje, saj je to tudi prihodnost tovarne.

Za izdelovalce tekstilne konfekcije je značilno, da se ne skrivajo vsak za svojim plotom, ampak vedno bolj iščejo skupne oblike sodelovanja. Dobre so tudi vezi s konfekcionarji iz drugih republik in pokrajin, kar je sploh značilnost jugoslovenske tekstilne industrije, kamor konfekcionarji tudi sodijo. Najbolj svež primer sodelovanja gorenjskih konfekcionarjev je skupen nakup za proizvodnjo uporabne računalniške opreme za izdelovanje krojev.

Triglav konfekcija iz Kranja je specializirana tovarna za žensko konfekcijo. Glavni proizvodi so krila in obleke. Drugi program, ki so ga osvojili in po katerem še posebej slovijo doma in tudi na tujem, pa je robljenje robcev in prtv. Blago kot osnovna surovina je za kakovostnega konfekcio-

Z gospodarskimi rezultati letošnjega prvega polletja so v Triglav konfekciji zadovoljni. Po kazalcih uspešnosti ostajajo v vrhu slovenskih izdelovalcev tekstilne konfekcije, predvsem pa so zadovoljni z rastjo dohodka in akumulacije, kjer so indeksi obetavni in zagotavljajo normalno poslovanje tudi do konca leta. Osebni dohodki ponavadi v prvem polletju niso najboljši, v drugem polletju pa se popravijo, ko se na trgu že pokažejo sadovi proizvodnje. V prvem polletju je bil povprečni mesečni dohodek v Triglav konfekciji okrog 80.000 dinarjev, sedaj pa je že porastel na 110.000 dinarjev. Akumulacija je še kljub temu višja od rasti kosmatih osebnih dohodkov. Med problemi v poslovanju postavlja na prvo mesto preskrbo z domačim reproduktijskim materialom. Spoštovanje dogovorjenih rokov je za marsikoga tuje. Večkrat je vprašljiva tudi kakovost. Največkrat pa se dogaja, da se od naročila do dobave reproduktijskega materiala cena krepko dvigne, konfekcionarji pa morajo cene določiti že za leto vnaprej. Zato je uganiti pravo ceno večkrat umetnost in tudi loterija. Triglav konfekcija povečuje izvoz, nekaj na račun dodelavnih poslov, nekaj pa tudi na račun čistega izvoza. Na konvertibilno področje so ga že povečali za okrog 25 odstotkov kljub težavam, uvoza pa letos še niso imeli. Ker plačila v tujino niso bila izvršena kljub toliko povečanemu izvozu, se to že utegne poznati v proizvodnji in pri posodabljanju opreme.

vredno kosa na tujem z drugimi blagi, tako po kvaliteti kot modnosti.

Ker dela kranjska tovarna predvsem za izvoz, so za domači trg nujna sodelovanja s konfekcionarji iz Slovenije in iz drugih republik ter pokrajin. Z vsem ima Triglav konfekcija dolgoročne pogodbe o proizvodninem sodelovanju. Če pogle-

damo samo kranjsko tovarno, smo res majhni, pravijo, če pa smo vsi skupaj, smo kar veliki.

Nedvomno je velika želja Triglav konfekcije čim prej priti do boljših delovnih prostorov. Sedaj so na tesnem, upajo pa, da bo prostorske stiske kmalu konec in da bodo potem lahko laže uresničevali razvojne programe.

O položaju in razvoju Triglav konfekcije je njen DIREKTOR TONE MARČUN razmisljjal takole: »V tovarni smo zadowolni s sedanjim položajem in prodajo. Ker pa smo prostorsko utesnjeni, nimamo možnosti za posodabljanje proizvodnje in izpeljavo notranjega transporta. Ker vsako leto sproti obnavljamo opremo, je sedaj dosti nove. Zato tudi nismo večjih enkratnih naložb. Prav sedaj se gorenjski konfekcionarji dogovarjam o skupnem nakupu računalniške opreme, ki bi bila za enega predraga. Novo opremo bomo uporabljali predvsem za izdelavo kroja, kar bo

OBLAČILA NOVOST TRŽIČ

V KORAK Z MODO

Kmalu bo 30 let, odkar se je tržiška konfekcijska hiša Oblačila Novost razvila iz male obrtne krojaške delavnice v Križah. Dolga leta so delali predvsem zaščitna oblačila, delovne halje, predpasnike in podobno, počasi pa so prišli na izdelovanje modne konfekcije. Zdaj prihaja iz Oblačil Novost lahka ženska konfekcija, predvsem obleke, krila, kompleti in hlače. Izdelki so od sezone do sezone zahtevnejši, serije majhne. S kvaliteto in modnostjo nezadržno prodirajo na domači in tuju trg.

PAVEL VOVK, DIREKTOR
Oblačil Novost Tržič: »Pred leti smo imeli precej težav. Čeprav smo tudi takrat dobro prodajali, smo dosegali nizke cene, zato so rezultati poslovanja ostajali nizki. Toda zdržali smo. Srečno roko smo imeli pri izbiri prave smeri naše proizvodnje. Opustili smo proizvodnjo manj zahtevnih oblačil in se lotili le lahke ženske konfekcije, ki zahteva znanje, natančnost in seveda modo. Naše serije so majhne. Izdelke prodajamo v naši trgovini na Deteljici, sicer pa le s tgovskimi potniki. Srečate jih lahko po vseh slovenskih trgovskih hišah, zadnja leta pa smo prodrali tudi v Istro in Dalmacijo.«

jo. Že vrsto let pa smo stalni gost v zagrebških modnih hišah, kjer, vsaj tako pravijo, dajo na modo več kot v Ljubljani.

Svoje delo tudi izvajamo. To je zlasti dodelava. 20 odstotkov naših zmogljivosti gre v izvoz, pretežno v Zahodno Nemčijo. Za tuje kupce bi lahko delali še več, a imamo premajhne zmogljivosti, že tako težko lovimo sezone za domače potrebe. Ko bi se dalo delo za zunanje in domače kupce lepše razporediti, bi dosegli še boljše rezultate. Naša največja težava so prostori. Z njimi se ubadamo že vrsto let. Prostori so stari in majhni, v petih nadstropijih. V njih ni mogoča proizvodnja s tekočimi trakovi. Načrtujemo gradnjo v industrijski coni v Tržiču; v to smo pravzaprav prisiljeni, čeprav je danes težko vlagati v zdove.«

VIŠJA KVALITETA – VIŠJE CENE

OBLAČILA
Novost
Tržič

Zdaj imajo šivilje Oblačil Novost na šivalnih strojih oblačila za jesen-zimo 1986–87. To so pretežno kompleti, kostimi, hlače in praznične obleke. Zanimivo je, da se njihove hlače prodajajo izredno dobro. Izgleda, da so imele kreatorke srečno roko, saj so jih kreirale tako, da jih moški radi nosijo. Pa ne samo hlače! Sploh velja, da pravi čas ujamejo prave modne trende in jih s pridom vključujejo v svoje lastne kreacije. Seveda pa morajo biti razen dobrih kreatork v tovarni tudi pridne in sposobne šivilje, ki so kos zahtevnim oblačilom, s kakršnimi se spoprijema ta mladi tržiški kolektiv.

OBLAČILA
Novost
Tržič

Ker so ujeli korak z modo, so dosegli dobre gospodarske rezultate. Takih, kot jih ta 80-članski kolektiv dosegal letos, še niso imeli. Celotni prihodek 1. polletja 1986 je v primerjavi z lanskim istim obdobjem še enkrat večji, dohodek je za 140 odstotkov višji, čeprav obnovljena sredstva. Tudi kazalci na zaposlenega so neprimerno boljši kot v preteklem obdobju: dohodek na delavca je porastel za 163 in osebni dohodek za 126 odstotkov. Povprečni osebni dohodek je bil letos za 76 odstotkov višji od lanskega v prvem polletju. Popravlja se iz meseca v mesec. Medtem ko je bil povprečni osebni dohodek za prvi 6 mesec leta 1986 77.500 dinarjev, se zadnje tri mesece suše že okrog 95.000 dinarjev.

Dobri rezultati so odraz modnosti in izredne kvalitete njihovih izdelkov, ki se dobro prodajajo.

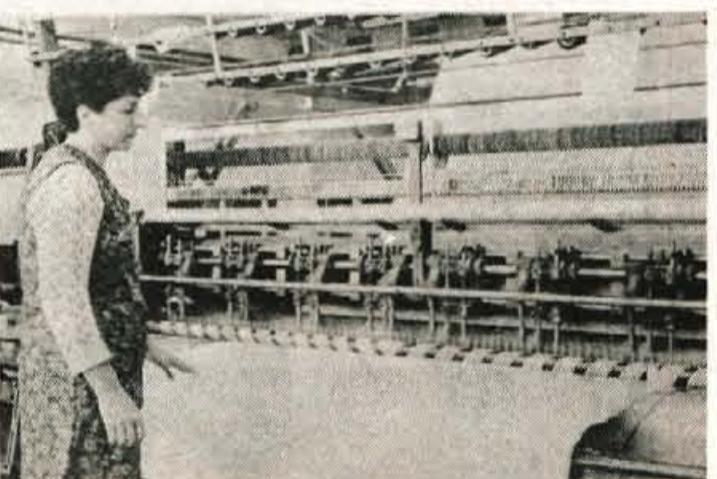
Trgovine so se zdaj že navdile, da iz Oblačil Novost prihaja več vrst oblačil, vedno bolj zahtevnih, vedno več vrednih. Tisti, ki so bili vajeni od njih kupovati poceni izdelke, so počasi odpadli. Sprejem pa jih zahtevni trg, ki daje poudarek predvsem modi in kvaliteti. Tu pa se dosegajo tudi višje cene. Večina šivilj je kvalificirana, v zadnjih letih so obnovili ves

strojni park. Vse devize, ki jih uporabljajo za nakup strojev, pridobijo z izvozom. Včasih so težave z materiali. Njihove serije so majhne in včasih prav začeli odpadati. Sprejem pa jih zahtevni trg, ki daje poudarek predvsem modi in kvaliteti. Tu pa se dosegajo tudi višje cene. Večina šivilj je kvalificirana, v zadnjih letih so obnovili ves

ODEJA ŠKOFJA LOKA

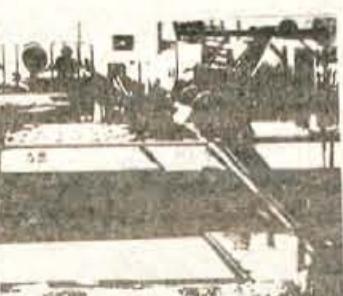
POGLED, KI SEŽE DLJE OD POSTELJE

TUDI NAPREJ SAMO PREŠITO BLAGO

Osnovni proizvodni program Odeje so prešite odeje, nadvožki, posteljna pregrinjala in vzglavniki. V dopolnilni program sodijo spalne vreče, toaletne torbice, etuiji in podobni izdelki, medtem ko je v otroškem programu vse, kar je potrebno v otroški postelji pa še kaj več: od spalne vreče do ščitnika za posteljo, podlage za previjanje, vreče za voziček, povijalne torbe, podlage za stajico do drobnarji. Dopolnilni program, ki so ga začeli razvijati, so ugotovili vrzel teh izdelkov na trgu, zavzema v proizvodnji že približno 30 odstotkov. Razvijati ga namenljajo še naprej ter dopolnjevati tako po vrsti izdelkov kot po kakovosti, obliki in izgledu.

V Odeji uporabljajo samo prešito blago. Tudi naprej bo ta

možnosti so še neizčrpne, ko vidijo, kako široka paleta izdelkov iz prešitega blaga se ponuja v razvitem svetu.

V osnovnem programu so v minulih letih izredno raztegnili spisek izdelkov, predvsem odej. Trudijo se, da so pralne, iz kakovostnega bombaža, da so vzorci novi, kolikor je mogoče modni, da se vsako leto pojavi-

Zaradi boljše organizacije je letos delo v proizvodnji bistveno boljše in tudi rezultati so ugodnejši. Proizvodnja se je v prvem polletju v primerjavi z enakim časom lani povečala za 20 odstotkov (osmih mesecih za 18 odstotkov), produktivnost, v kateri je vsebuje tudi režija, je bila večja za 11 odstotkov. Kljub boljši organizaciji Odeje tako dobrih rezultatov, h katerim so pomagali še novi programi in boljša izraba delovnega časa, niso pričakovali. Obseg proizvodnje se je povečal za 17 odstotkov, medtem ko je bil v denarju za 147 odstotkov bogatejši kot lani.

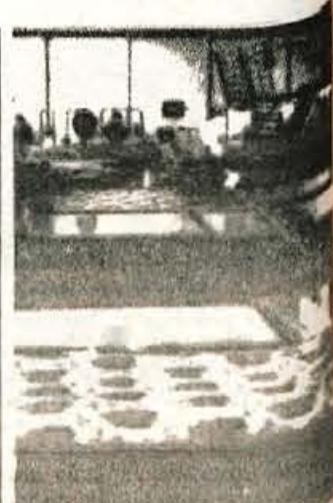
V prvem polletju so v Odeji ustvarili okrog 1,1 milijarde dinarjev celotnega prihodka, dohodek je znašal okrog 305 milijonov dinarjev, kar je 158 odstotkov več kot lani v enakem času. Zelo hitro pa so naraščali prispevki in davki iz dohodka, ki so bili za 21 odstotkov večji. Čisti dohodek je dosegel 238 milijonov dinarjev ali 145 odstotkov več, za osebne dohodke so porabili 118 milijonov dinarjev ali 158 odstotkov več, povprečni osebni dohodek na delavca pa je znašal 92.831 dinarjev ali 140 odstotkov več kot v prvem polletju lani. Za reprodukcijo je bilo 149.4 milijona dinarjev, republikska sredstva na poslovna sredstva pa so se z lanskimi 10.8 letos povzpela na 14.89. Delež denarja za osebne dohodke in skupno porabo se je v dohodku zmanjšal za dva odstotka.

jo z novo kolekcijo. Odeje niso več samo klasične spalne, ampak tudi za poletje, za kampiranje, za otroke.

Prednost Odeje, ki pa je vsi kupci najbrž še ne poznavajo, je vzorčna šivalnica, v kateri šivajo razne unikatne izdelke po naročilu, torej za znanega kupca, ki lahko prinese tudi svoje blago. V Odeji mu dodajo polnilo, obliko in šive. Na tem področju veliko in uspešno sodelujejo z Eksperimentalno tkalnicijo v Kamniku.

Na tehnično-tehnološkem področju sledijo razvoju, kolikor jim to dovoljuje ostanek dohodka, ki ga namenjajo za vlaganja. Prav te dni pričakujejo nov poljski stroj za formiranje voluminoznih snovi iz sekundarnih surovin. Zaposlenim bo prinesel boljše delovne razmere, z njim se bo izboljšala tudi kakovost izdelkov, medtem ko količina ne bo večja.

Lani so v Odeji kupili dva nova avtomata za izdelavo odej, sedanja dva, že iztrošena. Dopolnilni program pa vsakokrat kupijo nekaj specjalnih strojev.

kot 60 odstotkov osnovnih strojev za izdelavo odej avtomatskih.

DIREKTORICA ANKA SKRUMNY: Čeprav smo z dodatnim programom ublažili velike padce prodaje v poletnih mesecih, se prodajna sezona za nas začne in bo trajala do konca leta. Najhujša sovražnica naše proizvodnje je nereditna in nepravocasna dobava materialov, zaradi česar se moramo stalno prilagati tistim, ki jih pa imamo, in iskati nadomestila, namesto da bi se tačas ukvarjali s kakšnim pametnejšim delom.

Za pomembnejše osvajanje zunanjega trga nismo ravno najbolj prikladni. Vzrok so ne-

ŠEŠIR ŠKOFJA LOKA

NI VPRAŠANJA, ALI IZVAŽATI ALI NE

Šešir je zaposlenih 205 delavcev. Pred 65 leti, ko je nastal zametek sedanje tovarne, je bila le peščica klobučarjev. Izreden razvoj je podjetje doživljalo po vojni. Ljudje, ki so tedaj prestopali tovarniški prag, zdaj počasi odhajajo. Menjava generacij ni tako preprosta. Samo v naslednjih dveh letih je napovedalo odhod v pokoj 28 prekaljenih klobučarjev, ki jih mladi ne bodo mogli tako hitro nadomestiti. Šešir je v Škofji Loki zadržal stare prostore ob Sori na Spodnjem trgu, medtem ko ima na Trati lepo novo tovarno. Njegova sta tudi dva obrata, in sicer v Gorenji vasi ter v precej oddaljeni Stari vasi v brežiški občini.

DIREKTOR MIRO PINTERIČ: »Šešir je vedno izvažal, ne glede na to, ali je bil izvoz v posamezni obdobju bolj donesen ali manj. Del proizvodnih zmogljivosti smo pač namenili tujim kupcem.

Tudi zdaj, ko preživljamo eno manj ugodnih obdobjij za izvoznike, niti ne pomislimo, da bi zapuščali trge s trdnim valuto, saj bi jih kasneje zelo težko spet osvojili. Menimo, da Jugoslavija mora vrniti dolbove. Zato za izvoznika nikoli ne bo takoj slabo, da bi padel v izgubo samo zato, ker izvaža.

Res pa je, da bi moral izvoznik dobiti plačano razliko, ki nastaja kot posledica izvoza zaradi večjih stroškov poslovanja. Plaćati bi jo morali tudi tisti, ki ne izvažajo in imajo zaradi tega morda celo prednost, vrh vsega pa še porabijo del deviz za izvoz, če drugega ne, energije.

Izvozne stimulacije bi morale priznati sproti, sicer jih bo inficiacija pogoljnila. Za to, da kasno tudi po pol leta, v tovarni ne najdemo opravičila, posebno, ker moramo mi uvozno carinatoj plačati.

Velike preglavice so nam letos povzročala tudi plačila v tujino. Šele septembra nam je banka plačala, kar smo uvozili januarja. Zdaj imamo vse ob-

OBNOVA ŠEŠIRJA V MESTU IN GRADNJA VODNE ELEKTRARNEKE

veznosti do tujih dobaviteljev poravnane. Zamuda pri plačevanju nam je škodila tako pri nakupih surovin, saj na »lepe oči« nihče ne prodaja, kot nato pri prodaji pokrival. Dobavitelji surovin so namreč hkrati tudi naši kupci.

Še nečesa nikakor ne morem razumeti in sprejeti. Šešir, ki je v prvem polletju z izvozom ustvaril četrino celotnega prihodka, konec leta pa ga bo najmanj 40 odstotkov, mora zdaj prositi izvršni svet, naj mu dovoli izplačati že tako vse prej kot blešeče osebne dohodke.«

V Šeširju imajo dve vrsti proizvodnje pokrival, in sicer konfekcijo ter polst (filc). Konfekcija je v celoti zaposlena z izvozom naročili, medtem ko so pri polsti v prvem polletju delali precej na zalogu, saj bo zaradi naložbe, ki je pred vrat, motenja proizvodnja tulcev.

Polne roke dela imajo tudi zaradi dodatnega posla za ameriški trg. Kupec jim je že potrdil kvaliteto in dobavne roke, le čene se niso uspeli doreči. Šeširju se odpira možnost za prodajo 80 do 100 tisoč pokrival na leto v Ameriko.

Na domačem trgu je kupna moč slabša in zaradi tega je nekoliko manjše povpraševanje

po njihovih pokrivalih. To pa jih ne skrbi, saj bodo višek zmogljivosti lahko usmerili v izvoz. Opažajo tudi, da sredina kvaliteta ne gre več, ampak da bodo lahko ugodili zahtevam tujih in domačih kupcev le z visokokakovostnimi pokrivali. Tehnologijo imajo, le miselnost, da je vse dobro, kar naredijo, bo pri nekaterih delavcih treba še spremeniti. Menijo še, da bo treba v tovarno vrniti nekaj starega klobučarskega znanja in ročne spretnosti.

Loški klobučarji so si zadali cilj, da morajo polovico proizvodnje izvoziti in z izvozom ustvariti vsaj 40 odstotkov celotnega prihodka. Povsem re-

V polletju je bil v Šeširju obseg proizvodnje za približno desetino manjši kot lani v enakem času. Niso manj delali, ampak je razlog drugačen, zahtevnejša struktura proizvodnje, v pokrivalih, ki so terjala veliko več dela. Pravijo pa, da bodo do konca leta osvojili tudi količinski plan proizvodnje.

Celotni prihodek je bil v polletju 303,5 milijona dinarjev ali 58 odstotkov več kot lani, dohodek 190,3 milijona ali 108 odstotkov več, čisti dohodek 153 milijonov ali 99 odstotkov več, medtem ko je delež izvoza v celotnem prihodku dosegel četrtino. Šešir izvaža samo na Zahod. V prvem polletju je bil izvoz vreden 272.000 dolarjev, medtem ko so za uvoz porabili 105.000 dolarjev.

Zaloge so v primerjavi z lanskimi porasle skoraj za polovico, za približno polovico so večji tudi krediti. Šešir posluje s 94 odstotki lastnega denarja, le šest odstotkov ima posojil, ki jih redno plačuje.

Povprečna čista mesečna plača je znašala 70.000 dinarjev ali 105 odstotkov več kot lansko prvo polletje. Šešir že vseskozi znatne dvigne zasluge pred koncem leta. Razen tega imajo delavci vrsto prednosti iz tako imenovanega družbenega standarda, ki so druge redke: prevozi na delo in z dela so brezplačni, malica je tako rekoč zastonj, regres za letni dopust je bil najvišji možen, dopustovanje v tovarniških počitniških prostorih izjemno poceni. Tudi to je osebni dohodek.

Stroške poslovanja razen energije, ki je še preveč porabilo na enoto proizvoda, imajo v oblasti. Iz njihovega vpliva pa so izvzeti davki in prispevki iz dohodka, ki so v primerjavi z lanskim polletjem narasli za 158 odstotkov.

Sesir

Druga naložba je gradnja male vodne elektrarne na jezu ob Spodnjem trgu, v kateri bosta dva agregata z 90 kilovati dajala na leto približno milijon kilovatnih ur električne energije. Sami je bodo rabili 300 tisoč kilovatnih ur, drugo bodo oddali v omrežje. Gradnja je ocenjena na 490 milijonov dinarjev.

ETIKETA ŽIRI

SAMORASTNIŠKO KLENI

ODLIKA: HITRO IN DOBRO

V Etiketi izdelujejo etikete vseh vrst: na tekstu, papirju, samolepilnem papirju, umetnih usnjih in na preslikačih, ki jih prenašajo s pomočjo toplove. Uporabljajo tri načine tiskanja: sitotisk, grafični ali knjigotisk in valjčni ali rolo tisk. Proizvodnjo v teh treh tiskarskih programih nameravajo obdržati tudi naprej, jo razvijati in posodabljati.

Lani, ko so začeli izvažati etikete na preslikačih, bolj za počutino pa tudi všivne etikete in razne okrasne trakove, so dobili 300.000 dolarjev mednarodnega posojila IFC za uvoz strojev za izdelovanje etiket. Stroje zdaj montirajo. Menijo, da bo do konca oktobra stekla poskusna proizvodnja, prihodnje leto pa redna. Z novimi stroji bodo lahko še izboljšali kakovost etiket, produktivnost pa bo zrasla za 15 do 20 odstotkov.

Seveda ne nameravajo ostati samo pri tej posodobitvi. Veliko pričakujejo tudi od štiribarvega grafičnega stroja za izdelavo samolepilnih in kartonskih eti-

V prvem letosnjem polletju so v Etiketi v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za celih sedem odstotkov povečali proizvodnjo. Tak uspeh jim je prineslo predvsem obojestransko tiskanje etiket, zlasti tekstilnih, medtem ko so prej te vrste etikete potiskali samo po eni strani in jih nato peganili. S tiskom na obeh straneh so razpolovili porabo materiala oziroma podvajili število etiket. Razen tega so povečali proizvodnjo etiket na preslikačih in sami izdelali pet strojev za prenos preslikačev za čevljarsko industrijo.

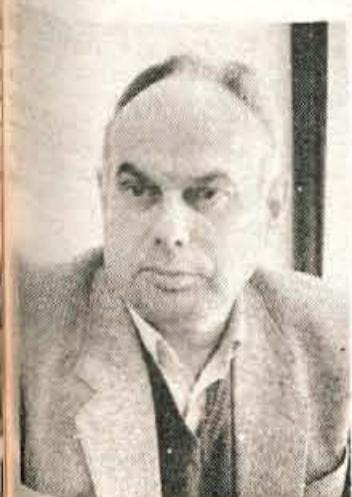
Njihov celotni prihodek je znašal 824,6 milijona dinarjev, kar pomeni, da je za 107 odstotkov bogatejši kot v lanskem prvem polletju, porabljenih sredstev je bilo 410,7 milijona ali 113 odstotkov več, dohodek 413,8 milijona dinarjev ali 102 odstotka več, za osebne dohodke pa so porabili 164,1 milijona dinarjev ali 96 odstotkov več kot lani.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodek delavca Etikete je bil prvo letosnje polletje 90.531 dinarjev, kar predstavlja v primerjavi z enakim časom lani 98—odstotno rast.

avtomatizacija oziroma posodobitev opreme.

Premišljeno so se odločili, da se bodo v prihodnje v izdelavi etiket čim bolj specializirali, da bodo kolikor mogoče standardizirali izdelke. Program bodo zato predvidoma nekoliko zožili, izdelovali bodo res samo visokozahtevne kakovostne etikete, ki bodo terjale veliko lastnega znanja in najšodnejše stroje.

DIREKTOR ANTON OBLAK:

»V Jugoslaviji imamo približno 1.000 kupcev, že dve leti pa se trudimo, da bi se čim bolj utrdili tudi na zunanjem trgu. Načrtujemo, da bomo letos izvozili približno desetino vrednosti celotnega prihodka, večinoma na zahodne trge. Odpira se nam zanimiv angleški trg, na katerega pošiljamo preslikace. Če bomo uspeli z dobavnimi roki in kakovostjo, bo treba zmogljivo celo povečati.«

O začetnih izvoznih korakih govorim zato, ker smo kljub do-

bri prodaji doma prisiljeni izvažati. Če hočemo razvijati proizvodnjo in kakovost, moramo tu di uvažati.

Domače osnovne surovine se nenehno in preveč dražijo, hitreje od naših izdelkov, za katere sicer dogovarjamо cene sproti, z vsakim naročnikom posebej. Razen tega je tudi uvoz še preveč oviran. Naši zunanjí dobavitelji materialov so se navečili obljub in ne prodajajo več na upanje. Uvažamo razne barve, kemikalije in rezervne dele za stroje, ker jih na domačem trgu ne dobimo oziroma niso kakovostni.

Za uvoz strojev imamo dokaj skromne možnosti. Zato smo bili doslej prisiljeni narediti veliko opremo v lastni orodjarni, s pomočjo kooperantov. Na ta način smo izdelali rolo stroj, s šilne kanale, prek 25 strojev za prenos preslikačev in še veliko druge opreme. Kljub temu želimo manj zadreg pri uvozu strojev, možnost, da bi lahko kupili najšodnejše, ki obstajajo v svetu, saj bomo le tako lahko držali kakovitetti korak z drugimi proizvajalcii etiket.

Menim, da moramo razvijati tehnologijo na področju etiket, ne pa v strojništvu.«

Srečanje in proslava

PRIČAKUJEJO ŠEST DO SEDEM TISOČ LJUDI

Srečanje in proslava gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev bo v soboto, 20. septembra, v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju. V gorenjskih tekstilnih tovarnah dela osem tisoč ljudi, povabljenih je tudi štiri tisoč tekstilnih upokojencev. Prireditelji pričakujejo na srečanju veliko udeležbo.

Srečanje tekstilnih delavcev in upokojencev je četrt po vrsti. Prvič so delavsko srečanje pripravili pred štirimi leti v Kranju, nato sta sledili blejsko in škofjeloško, slednje je bilo manj množično, saj so se ga udeležili le delegati vseh petnajstih gorenjskih tekstilnih tovarn. Ko so letos tehtali, kaj naj store, so se odločili za delavsko srečanje. Razlog ni le 50-letnica velike tekstilne stavke v Kranju, ki se je moramo spomniti tudi zavoljo tega, ker pomeni petdeset let trdrega in vztrajnega dela tekstilcev. Odtehtal je tudi drugi razlog, saj že tekstilci na

srečanju poudariti pomen, probleme in težave tekstilne branche, pomembne industrijske veje, ki se mora nenehno potrebiti in dokazovati upravičenost obstoja.

V gorenjskih tekstilnih tovarnah dela osem tisoč delavcev. Tovarne so vse bolj povezane, saj se medsebojno dopolnjujejo, v predilnicah spredena preja, v tkalnicah stakan tkana, v plemenitnicih dodelana greh konfekcionarjem in trikotažerjem. Že od vsega začetka zato na srečanjih priejajo modno revijo, na kateri predstavijo svoje izdelke vse gorenjske tek-

stilne tovarne. Predice in tkalke lahko vidijo, kaj iz njihove tkanine naredi šivlje, one pa, kje je narejena tkanina.

Sobotno srečanje se bo začelo ob deseti uri, vrata Gorenjskega sejma pa bodo odprtia že po deveti uri. Po udvodnih besedah predsednika organizacijskega odbora Borisa Pertota bo spregovoril Boris Bavdek, sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko. V kulturnem sporedru pa bodo nastopili: kranjski pihačni orkester, Slovenski oktet, ansambel Avseniki, recitatorji Prešernovega gledališča in plesna skupina Mak. proslavi bo sledilo družabno srečanje, za veselo razpoloženje bosta tja do večernih ur igrala ansambla Vita Muženiča in Vitamini.

Kranj v svobodi in obnovi

POZORNOST POVOJNEMU ČASU

Ob srečanju in proslavi gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev je izšla brošura Kranj v svobodi in obnovi, ki namenja pozornost povojnemu času. Mladi ga slabše poznajo, saj so bila prva povojska leta doslej v senci, o tem je bilo tudi malo napisano.

Brošura Kranj v svobodi in obnovi daje letošnjemu srečanju gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev ter proslavi 50-letnice velike tekstilne stavke v Kranju svojevrsten pečat. Pozornost namreč namenja prvim povojskim letom, ki so za zdodovino delavskega gibanja prav tako pomembna kot predvojna in vojna leta. O njih je bila doslej malo napisanega, bila so nekako v senci in mladina jih slabno pozna, starejši pa si bodo z brošuro lahko osvežili spomin.

Zamisel o takšni vsebini priložnostne brošure je nastala pri občinskem sindikalnem svetu v Kranju, natančneje v komisiji za tradicije delavskega in sindi-

kalnega gibanja. Kranjski sindikat je brošuro tudi izdal, pripravil pa jo je uredniški odbor, ki ga je vodil Anton Miklavčič, tehnično je brošuro uredil Marijan Masterl, v njem pa so bili še Franc Benedik, Danila Gril, Janez Kopač in Dolfe Sitar. V tiču izvodih so jo natisnili pri Delavski univerzi Tomo Brejc v Kranju, ovitek pa v Gorenjskem tisku.

Vsebina je deloma namenjena tudi stavki. O njej piše Franc Benedik, ki je po udvodnih besedah Miha Rauterja, predsednika kranjskih sindikatov, prispeval tudi kratek članek o Kranju ob osvoboditvi in danes. Podrobnejšemu opisu stavke sledi prispevek Janeza Kopača o upravnem

in teritorialnem razvoju Kranja od 9. maja leta 1945 do sredine leta 1950 in o prizadevanju za izpolnitve prvega petletnega plana. Ivka Križnar piše o nacionalizaciji privatnih podjetij v Kranju decembra 1945. leta. Ladka Peneš je napravila intervju z Marijo Peklenik, Franc Benedik je dodal spomine Štefke Bajec. Franc Istenič, Viktor Kompare in Mirko Nadižavec pripovedujejo spomine na razvoj Tekstilindusa od osvoboditve do uvedbe samoupravljanja. Franc Benedik je pribredil rokopis Ivana Pristova o letih obnovne. Peter Bogataj pa je ob koncu dodal nekaj podatkov o ustanovitvi tovarne Sava Kranj.

Že kratek prelet vsebine pove, da je brošura zanimiva, da naravnost kljče po novih snopcih, in kakor je povedal Franc Benedik iz Gorenjskega muzeja, imajo že v mislih drugega, v katerem bi predstavili utrip in spremenjanje življenja v prvih povojskih letih v vaseh v okolici Kranja, tedaj še kmečko-delavskih, ki so kasneje prerasle v nova delavska naselja. Podobno bi lahko pisali tudi o drugih industrijskih središčih na Gorenjskem.

Brošura je lepo opremljena, njen tehnični urednik Marijan Masterl je izbral za branje prijeten fomat, besedilo pa opremil s pravsnim številom fotografij, ki ga učinkovito dopolnjujejo. Brusura ima 92 strani in 52 fotografij.

V prodaji bo na sobotnem srečanju, stala bo 500 dinarjev, kupiti pa jo bo mogoče tudi kasneje, za to pa bo poskrbel kranjski občinski sindikalni svet.

VABILO

Drevi ob 19. uru bodo v razstavišču Mestne hiše v Kranju odprli dokumentarno razstavo Kranj v osvoboditvi in obnovi 1945-1950, ki jo je Gorenjski muzej pripravil pod pokroviteljstvom Občinskega sindikalnega sveta Kranj. Podobno kot brošura torej namenja pozornost povojskemu času in javnosti predstavlja dokumente, ki jih hrani v muzeju.

Iz zbornika BPT Tržič

PRVA TEKSTILNA STAVKA JE BILA V TRŽIČU

Srečanje gorenjskih tekstilnih delavcev in upokojencev je posvečeno spominu na veliko tekstilno stavko pred petdesetimi leti v Kranju. Ne gre pa pozabiti na prvo. Kdaj in kje je bila, smo izvedeli iz zbornika Bombažne predilnice in tkalnice Tržič, natisnili so ga lani, ob 100-letnici tovarne. Uporniki pa so bili tržički tekstilci tudi med okupacijo.

Prva stavka v slovenski tekstilni industriji je bila v Tržiču 22. oktobra 1892. leta. Trajala je dve dni. Stavka je izbruhnila spontano kot odgovor na zniževanje mezd: podjetnik je zavrnil vse pritožbe, zato je 110 delavk začelo stavkat. Stavka je potekala mirno. Po posredovanju obrtnega inšpektorja so bile

mezde izplačane in delavke so se vrstile na delo. Ta stavka je bila ena prvih večjih stavk industrijskega delavstva. Imela je velik odmev tudi pri oblasteh. Zelo hitro je posredoval obrtni inšpektor, o njej je poročal okrajni glavar, deželni predsednik pa je klical na zagovor poslovodju tekstilne tovarne.

O tekstilih so pisali Danica Dolenc, Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Cvetko Zaplotnik in Marija Volčjak, ki je strani vsebinsko uredila, oblikoval jih je Igor Pokorn, fotografiral pa je Franc Perdan.

Klub nemškemu pritisku se je v podjetju naglo pričelo širiti odporniško gibanje. Tončka Mokorel je že 25. junija 1941. leta organizirala dveurno stavko tkalk v tkalnici, ker je pri zamjenjavi dinarjev v marke njihov zaslužek občutno padel. Obrazovala Böhm in dr. Elbert sta tako poklicala gestapo, ki je aretiral Andreja Janežiča, Joža Pegrina in Petra Zaplotnika, medtem ko je Tončki Mokorel in Petru Ahačiču uspel pobegniti in se priključiti partizanom, ki so se že zbirali v okolici Tržiča.

Prvo delovno-proizvodno tekmovanje slovenskih tekstilcev

GORENJSKE PREDICE IN TKALKE NAJSPRETNJEŠE

KRANJ, 13. SEPTembra — Tako v predenju in tkanju bombaža kot v predenju volne so na sobotnem tekmovanju prva mesta, posamično in ekipno, osvojile predice in tkalke gorenjskih tekstilnih tovarn, natančneje kranjskega Tekstilindusa in škofjeloške Gorenjske predilnice. S tem so se uvrstile na zvezno tekmovanje, ki bo od 23. do 26. oktobra v Beogradu v organizaciji Beograjskega volnarskega in bombažnega kombinata.

Tekmovanje v predenju bombaža je potekalo v predilnici kranjskega Tekstilindusa, kjer so se zbrale tričlanske ekipe Tekstilindusa, Predilnice Litije, Tekstine Ajdovščina, BPT Tržič in MTT-Melje iz Maribora. Po teoretičnem preskusu znanja, ki je obsegalo poznanje stroke in

kakovst tkanine. Najboljšo je stekala Tekstilindusova tkalca Edina Kurbegovič, ki je zbrala 935 točk. Prav zanimivo je, da

Prvega delovno-proizvodnega tekmovanja, katerega pokrovitelj je bil republiški odbor sindikata delavcev tekstilne in usnjarskopredelovalne industri-

Pri predenju bombaža in volne je bila najpomembnejša hitrost.

je, se je udeležilo 45 predic in tkalk. Priložnostni opazovalci, ki tega dela pobliže ne poznamo, smo v ropotu predilnih strojev in statev opazovali, kako hitro in spremno roke predice in tkalk, in odhajali z tistim misljijo, kako zaslužene so njihove plače in kako zelo jim želimo, da ne bi več dolgo delale v oglušujočem ropotu odpisanih strojev. Želimo, da bi v naših tekstilnih tovarnih hitreje prihajali novi, sodobni stroji in z njimi lažje delo.

Tekstilindusove predice Devka Jovanovič, Draga Šešič in Romana Balažič so v predenju bombaža ekipno osvojile prvo mesto, najhitrejša pa je bila med petnajstimi tekmovalkami Devka Jovanovič.

samoupravljanja, dalo pa je največ 300 točk. so se predice odpravile k strojem, kjer je bila pomembna predvsem hitrost; pri praktičnem delu je bilo moč osvojiti največ 700 točk. Merili so čas dvajsetih vpeljav predpreje skozi raztezalo ter vezanje pretrgov na sto vretenih. Najhitrejša je bila Devka Jovanovič iz Tekstilindusa, ki je zbrala 970 točk, na drugo mesto se je uvrstila Tekstilindusova predica Draga Šešič, ki je dosegljala 806 točk, na tretje pa Aleksandra Posega iz Tekstine Ajdovščina, zbrala je 776 točk. Ekipno so prvo mesto osvojile Tekstilindusove predice, poleg omenjenih dveh je bila v ekipi Še Romana Balažič.

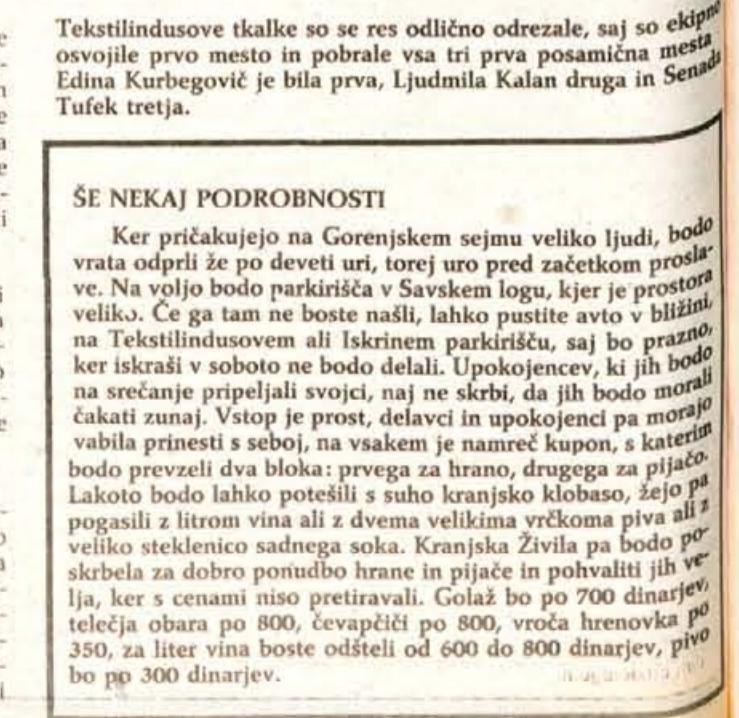
Tekmovanje v predenju volne je potekalo v škofjeloški Gorenjski predilnici. Razen domačih ekip so se ga udeležile še ekipe iz MTT-Tabor Maribor, Novoteka-Predilnica Metlika in MTT-TVI Majšperk. Podobno kot pri bombažu je bila tudi pri predenju volne najpomembnejša hitrost. Najhitrejša je bila Mara Josipovič iz Gorenjske predilnice, zbrala je 880 točk, na drugo mesto se je uvrstila so se daleč najbolje odrezale prve Tekstilindusove tkalke, saj se je Ljudmila Kalan z 880 točkami uvrstila na drugo mesto. Senada Tufek s 685 točkami pa na tretje. Tako so res zasluženo ekipno osvojile prvo mesto in se z njim uvrstile na zvezno tekmovanje.

Tekmovanje v tkanju volne pa je bilo že v petek v novomeškem Novoteksu. Gorenjskih ekip tam ni bilo, razen domačih, pa se ga je udeležila še ekipa MTT-Tabor Maribor. Zmagale so domača tkalca, najboljša tkalca pa je stekala Marina Kronič iz Novoteka.

Tekstilindusove tkalke so se res odlično odrezale, saj so ekipno osvojile prvo mesto in pobrale vse tri prve posamična mesta. Edina Kurbegovič je bila prva, Ljudmila Kalan druga in Senada Tufek tretja.

ŠE NEKAJ PODROBNOSTI

Ker pričakujejo na Gorenjskem sejmu veliko ljudi, bodo vrata odprta že po deveti uri, torej uro pred začetkom proslave. Na voljo bodo parkirišča v Savskem logu, kjer je prostora veliko. Če ga tam ne boste našli, lahko pustite avto v bližnji na Tekstilindusovem ali Iskrinem parkirišču, saj bo prazno, ker iskraši v sobote ne bodo delali. Upokojencev, ki jih bodo na srečanje pripravili svoji, naj ne skrbi, da jih bodo moralčati zunaj. Vstop je prost, delavci in upokojenci pa morajo vabilo prinesi s seboj, na vsakem je namreč kupon, s katerim bodo prevzeli dva bloka: prvega za hrano, drugega za pijačo. Lakoto bodo lahko potešili s suho kranjsko klobaso, žejajo pa pogasili z litrom vina ali z dvema velikima vrčkoma piva ali z veliko stekljenico sadnega soka. Kranjska Živila pa bodo poskrbela za dobro ponudbo hrane in pohvaliti jih velenja, ker s cenami niso pretiravali. Golaž bo po 700 dinarjev, telečka obara po 800, čevapčiči po 800, vroča hrenovka po 350, za liter vina boste odšteli od 600 do 800 dinarjev, pivo pa po 300 dinarjev.

TV SPORED

SOPOTA

20. septembra

8.00 Poročila
8.05 Otoška matinija
11.50 Poročila (do 11.50)
15.20 Charlie in Maria, švedski mladinski film
18.15 Nikšić: DP v nogometu — Sutjeska:Hajduk, prenos Clovek in voda, dokumentarna oddaja TV Novi Sad
18.50 Daniska
18.50 Danes:pred jesensko setvijo
18.20 TV dnevnik
18.45 Vreme
18.50 Zrcalo tedna
20.15 Odločitev pri Breakhartu, ameriški film
21.55 TV dnevnik
22.10 Videogodba

oddajniki II. TV mreže:

12.45 Test
13.00 Vinkovci: DP v tenisu (m) — finale, prenos
16.00 Otoški festival Djakovica
17.00 Kože, 2. del nadaljevanke
19.20 Firenze: EP v športno ritmični gimnastiki, prenos
21.05 Porocila
21.20 Sportna sobota
Glasbeni večer: Jubilej glasbenih šole »Kornelije Stanković« (do 22.50)

TV Zagreb I. program:

9.00 TV v šoli (do 10.35)
13.05 Sedem TV dni
13.35 Kako biti skupaj
14.05 Miti in legende
14.20 Filmi z Greto Garbo: Marija Walevska, ameriški film
16.00 poročila
16.05 TV KOLEDAR
16.15 Nikšić: DP v nogometu — Sutjeska:Hajduk, prenos
18.00 Narodna glasba
18.30 Prisravnost, dokumentarna oddaja
19.30 TV dnevnik
20.00 Lady Caroline, angleški film
21.45 TV dnevnik
22.00 Od našega dopisnika
23.30 Program plus
00.30 Poročila

Bogdan Jug, svetovni mladinski prvak v padalskih skokih na cilj, o sebi, prvenstvu in padalskem športu

Nova padala dobili pet pred dvajsto

Lesce, 16. septembra — Padalci Alpskega letalskega centra Lesce, ki so zastopali Jugoslavijo na svetovnem prvenstvu v Ankari, so odšli na pot slabe volje, ker jim je sarajevski Kluz šele pet dni pred začetkom tekmovalja dosegel nova padala. Časa, da bi jih dobro preskusili in se jih navadili, jim je zmanjkalo.

Razplet prvenstva je znan. Leško moštvo je po prvem dnevu celo vodilo s čisto ničlo, potem pa je šlo iz dneva v dan slabše in na koncu je seštevek centimetrov začel le še za skromno deseto mesto. Darko, Dušan, Branko, Roman in Benjamin so bili potri zaradi slabe uvrstitev.

Zalost pa je bila tokrat le kratkotrajna. Ko je 22-letni Bogdan Jug iz Radovljice, ključavničar leške Verige, po hudem boju (v štirinajstem skoku) ugnal avstrijskega padalca Nageleja in postal svetovni mladinski prvak v skokih na cilj z 800 metrov, je v jugoslovenskem taboru zavladalo nepopisno veselje.

Sportni navdušenci iz Radovljice so v nedeljo zvečer pričakali »zlatega« Bogdana na leškem letališču s konjsko vprego, v torek zjutraj pa je bil novi svetovni prvak že na delovnem mestu v Verigi.

• Bogdan, če se povrneva za nekaj let nazaj ... kdaj, kje in kako se je vse skupaj začelo?

»Doma sem v bližini letališča in še kot osnovnošolca me je pogosto zaneslo med leške padalce, piloti in športne delavce. Pri šestnajstih letih sem se vpisal v začetni padalski tečaj. Prvi skok mi je ostal dobro v spominu: bilo me je strah, razmišljal sem le o tem, ali se bo padalo odprlo ali ne ... Doslej je za mano 2100 skokov, dvakrat sem bil članski državni prvak, pred dvema letoma v Lescah in letos v Boru, prav tolikorat sem zmagal tudi med mladinci — pred tremi leti v Mariboru in letos v Subotici. Letos sem bil vso sezono v dobrimi formi, še zlasti veliko sem napredoval v figurativnih skokih. V tej disciplini sem tudi na svetovnem prvenstvu v Ankari pričakoval boljšo uvrstitev.«

• Na prvenstvo ste odhajali slabe volje, vrnili ste se s kolajno.

»Čeprav mi je na vseh tečajih tekmovaljalo šlo dobro v skokih na cilj in sem računal na dobro uvrstitev tudi v Ankari, mi je zamenjava padala pet dni pred prvenstvom močno omajala samozavest. Ne morem razumeti, zakaj saraevski Kluz ni dosegel padal še pred začetkom priprav za svetovno prvenstvo. Tudi si ne znam razlagati, zakaj Jugoslaviani trmasto vztrajamo pri domačih padalih, medtem ko domala ves »svete skače z ameriškimi, med drugim tudi padalci iz Sovjetske zveze ... Mislim, da je zamenjava padal tuk pred dvajsto eden od razlogov za slab rezultat moštva v skupinskih skokih na cilj. Le kako naj si razlagam, da je Brane Mirt na prvenstvu v enem skoku zgrešil cilj za 20 centimetrov, medtem ko je na zadnjih tekmovaljih pred odhodom v Ankaro v vsej seriji »zbrala« le nekaj centimetrov. Darko Svetina, ki je na treningu tudi dvajsetkrat zapored skočil v ničlo, je na prvenstvu v enem poskusku zgrešil cilj za šest centimetrov ...«

• Tudi na prvenstvu ni šlo brez zapletov.

»Vsi člani leške odprave z izjemo Franca Primožiča, direktorja ALC, smo imeli težave z prebavo. Kosila in večerje skorajda nisem poskusil, jedel sem predvsem prepečenec in čokolado, pil ruski čaj in jemal zdravila, ki sem jih dobil pri Sreču Medvenu, našemu sodniku na prvenstvu. V dveh tednih sem shujal za stiri kilograme, nekateri so še več. Večina reprezentanc je imela precej hrane s sabo, Leščani smo zbrali komaj dovoljen denarja za dolgo pot.«

• Sliši se neravnadno, a vendar je res: zdaj vas poleg rednega »šilhta« v Verigi čaka še delo v Zelezarni in v letališki delavnici, da si boste zasluzili skoke za novo sezono.

»Prihodnje leta nameravam opraviti 400 do 500 skokov. Za to bom moral delati približno sto ur. Upam, da bo dela dovolj tudi v naslednjih letih in da se bomo lahko dobro pripravili za svetovno prvenstvo, ki bo leta 1990 v Lescah.«

C. Zaplotnik

Po vrnitvi z uspešnega nastopa na svetovnem kolesarskem prvenstvu

Zvezni trener in kapetan Hvasti odstopil

Kranj, 17. septembra — Razprtije že dolgo spremljajo naš kolesarski šport, ki je klub temu dosegal uspehe. Zvezni trener in kapetan Franc Hvasti ima veliko zaslug, vendar je moral vseeno odstopiti. Očitno nekateri že dolgo rovarijo zoper njega.

Nesoglasja so celo vsako leto ostrejša. Podžigajo jih predvsem ljudje, ki kolesarski šport podpirajo le z besedami, premalo ali skoraj nič pa z dejanji. Kali razprtij segajo v leto 1974, ko je iz Beograda prišel v Kranj odličen kolesar Franc Hvasti in postal poklicni trener kolesarjev Save. Uspehi so vrstili in kranjsko kolesarjenje se je vedno bolj prebijalo v vrh jugoslovenskega kolesarstva. Drugi odličen slovenski klub Rog tega ni mogel in še ne more mirno prenašati in prihajalo je do klubskoga rivalstva. Hvasti je postal leta 1980 tudi zvezni trener in kapetan naših kolesarjev. Od tega leta dalje so uspehi našega kolesarstva sploh največji.

Omenimo samo uspehe Polončiča, Buliča, Čerina, Lampiča, Cudermana, Pavliča, Ropreta in mladih kolesarjev sedanje generacije. Na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih ter mednarodnih tekmovaljih visoke kakovosti smo dosegali uspehe, ki jih do tedaj naša kolesarstvo ni poznalo. Z imenoma Hvastija je povezano tudi oblikovanje našega kolesarskega sklada po vzoru smučarjev. Klub temu je nekaterim ime Hvasti še vedno trn v peti.

Vsem je več ali manj znano, da je prihajalo prihaja do nesoglasij med Hvastijem, Zanoškarjem in Majesom iz novomeške Krke, da prihaja do tehtanja, kdo je dal več kolesarstvu, Rog ali Sava, vendar se vseeno lahko vprašamo, zakaj je moral Hvasti oditi. Ne zanika svojih napak, vendar je pozitivnega v njegovem delu več kot slabega.

Hvasti se od kolesarstva ne poslavljajo. Ostal mu bo zvest predvsem kot trener in strokovnjak svetovne vrednosti v klubu Sava.

O odstopu pravi takole:

»Iz Colorada Springsa smo se vrnili v domovino z uspehi, zlasti če mislimo na naše razmere za delo. Načrtovali smo ekipo večji uspeh, vendar se moramo zavedati, da je bila to ekipa še neizkušenih tekmovalcev. Za mlade je bilo tekmovalje mladostno doživetje. Fantje so dali vse od sebe, a prav neizkušenost in strah, ki sta jih tlačila, sta naredila svoje. Konkurenca je bila izjemna. Naš fantje so klubu hudem vetr v ekipni vožnji vozil dobro. Bojevali so se do konca. Pavlič in Glivar sta v gorskih vožnjah dosegli manj, kot sem pričakovale. A nato se je izkazal med posamezniki Jure Pavlič. Imel je nekaj smole, a vseeno je enajsto mesto velik uspeh. Na tej dirki so se namreč izkazali tisti, ki so imeli več moči, da so vse izkoristili in nadoknadi. Naša sedanja ekipa je tako, da se bo sposobna na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih vedno prebiti do petega mesta.«

Razvoj kolesarskega športa je namreč tak, da uspeva, padaš in spet uspeva. Lahko prideš v svetovni vrh ali pa padeš. Toda Jure Pavlič je z enajstim mestom to dokazal, in dokazal je tudi, da je sposoben dosegči še več. Jaz sem se naveličal podtikan in zato se bom umaknil. Imel sem nekaj pomočnikov, toda vse sem moral narediti sam. Rad imam kritike, ki so na strokovni ravni. A take, kot jih doživjam že nekaj let, niso umestne. Kar je preveč, je preveč. Zato tudi odstopam. Čim bolje pa bom skušal delati v našem klubu Sava.«

D. Humer

Kadetski finalni vaterpolski turnir za državni naslov

Mladi vaterpolisti Triglava drugi

Splitski bazen Jadrana je od 5. do 7. septembra gostil osem najboljših kadrovnih moštev, ki so tekmovala za letošnji državni naslov. To so bila moštva Crvena zvezda in Partizan iz Beograda, Jug iz Dubrovnika, Kotor, Jadran iz Herceg Novega, Mladost iz Zagreba, Triglav iz Kranja ter Morjan in Jadran iz Splita.

V prvi skupini je bil prvi Partizan iz Beograda, v drugi pa so prednjačili kadeti Triglava. Za vstop v finale

so najprej igrali s Crveno zvezdo, Jugom in Jadranom iz Splita in so izgubili le eno srečanje, a so bili vseeno prvaki svoje skupine. Izidi — Crvena zvezda : Triglav 11:9, Jug : Triglav, Jadran (Split) : Triglav 8:9.

Za prvaka sta nato tekmovali najboljši moštvci tega turnirja. Triglav je vodil vse do zadnje četrtine in to je bilo zanj tudi usoden. Partizanovi so jih ujeli in dali zmagovali gol. Izid — Triglav : Partizan 4:5.

Vsekakor je tudi drugo mesto za Triglav eden največjih uspehov v zadnjih letih. Pod vodstvom trenerja Toma Baldermana so igrali Dejak, Vončina, Pičulin, Rautar, Štrömajer, Štirn, Hajdinjak, Rožman, B. Rebolj, Margita, Cvitovič, Homolec, Nadižar in Verčič.

D. Humer

Na Jezerskem smučarska loterija

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Tržič, 17. septembra — TKS Tržič organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

Jesenice, 17. septembra — Hokejska sezona se začenja. V prvi zvezni hokejski ligi organizira v torek in v sredo, obakrat ob pol štirih popoldne, na športnem igrišču v Bistrici atletsko prvenstvo tržiške občine za posameznike. Obsegalo bo pet disciplin v moški, ženski in pionirski konkurenči. Prijave sprejemajo do torka do 12. ure v pisarni TKS Tržič, telefon 50-342.

Atletsko prvenstvo Tržiča

**KOMPAS
JUGOSLAVIJA**

SMUČANJE, REKREACIJA, SONCE,
ZABAVA ...

**IZŠEL JE KATALOG »ZIMA 86/87« Z
NAJŠIRŠO PONUDBO ZA ZIMSKI
DOPUST**

- 33 največjih smučarskih centrov v Jugoslaviji (Kranjska gora, Vogel, Velika planina, Kravavec, Kanin, Popova Šapka ...)
- 15 smučarskih centrov v tujini (Chamonix, Val d'Isère, Val Thorens, Falcade, Bad Kleinkirchheim, Malnitz ...)
- **NOVOSTI:** Kompas klub Bovec
Kompas klub Malnitz
kmečki turizem pod Roglo
smučanje v ČSSR
- tedenske smučarske karte, organizirani prevozi, apartmaji, bungalovi, hoteli, zasebne sobe ...
- **POPUSTI!!**

SI ŽELITE MIRNEJŠEGA ODDIHA, ZDRAVA
IN REKREACIJE?
SEZITE PO KATALOGU »JESEN—ZIMA—PO-
MLAD«.

**INFORMACIJE IN KATALOGE LAHKO
ŽE
DOBITE V VSEH POSLOVALNICAH
KOMPASA!**

TOZD Detajl
KOKRA
Trgovska DO Kranj,

**JE ODPRLA NOVO
PRODAJALNO VESNA
na JESENICAH,
Cesta maršala Tita 47/a**

Prodajni program: konfekcija,
pletenine, srajce, bluze, perilo,
modni dodatki

40 N vsak dan kaj novega
N nama Škofja Loka

PRITLIČJE:

- kristalni kožarci Kristal Zaječar po polovičnih cenah
- otroške pižame, puljji in puloverji po zelo ugodnih cenah
- ženske, moške in otroške nogavice ugodno
- moške srajce po 2.546 din

SAMOPOSTREŽBA

- nekateri mesni izdelki CITROS - 15% popusta
- keksi, sardine, vložena mešana solata - ugodno

HIŠA DOBREGA NAKUPA!

**GOZDNO GOSPODARSTVO
KRAJN n.s.o.**

Delovna skupnost skupnih služb
Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in na-

LOGE FINANČNE MANIPULACIJE

Pogoji: - 4-letna administrativna šola, 6 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje sklepamo za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na porodniškem dopustu).

Kandidati naj pošljajo vloge v 15 dneh po objavi na naslov: Gozdnino gospodarstvo Kranj, n.s.o., Delovna skupnost skupnih služb, Cesta Staneta Zagorja 27, Kranj, ko-

JESENSKO RAZPOLOŽENJE TUDI V PRODAJALNI PEKO NA GREGORČIČEV 8 V KRANJU

**Pestra izbira obutve Peko vas čaka tudi v
prodajalnah na Titovem trgu in v
Prešernovi ulici.**

Poleg bogate ponudbe obutve za vso družino za šport in rekreacijo imajo v trgovini tudi veliko izbiro oblačil za prosti čas in kolesarjenje.

S POSEBNIMI VLAKI PO JUGOSLAVIJI
Črna gora — Cetinje, Kotor, vrh Lovčena, Budva, Ulcinj, Bar, Skadarsko jezero. Odhod 15. oktobra popoldne, povratek 19. oktobra

Vožnja po progi Beograd — Bar. Cena 42.000 din.

Makedonija — Skopje, Bitola, Herakleja, Kruševo, Ohridsko in Prespansko jezero, Struga in Ohrid. Odhod 1. oktobra popoldne, povratek 5. oktobra. Cena 39.800 din.

Z vlakom zaradi udobja! Na dolgo pot se boste tja in nazaj peljali v spalnikih oziroma v vagonih z ležalniki; v vlaku bo tudi vagon — bife (osvežilne in alkoholne pijače, topli napitki in prigrizki)

Cena vsebuje vse prevoze z vlaki in avtobusi, gostinske usluge (polne penzije v Črni gori in Makedoniji), vodstvo, vstopnine in organizacijo potovanja.

Prijave in informacije: poslovalnica TTG v Ljubljani, Mariboru, Celju, Rogoški Slatini, Murski Soboti, Novi Gorici, Bohinjski Bistrici, Kopru in Portorožu. Lahko se prijavite tudi po pošti na naslov:

**TTG, turistična poslovalnica
Ljubljana, Titova 40
(telefon 061/325-651.)**

ALPETOUR

IZLETI ZA POSAMEZNIKE:

KORNATI, 3 dni, odhod 28. 9.
BENETKE, 1 dan, odhod 4. 10.
SALZBURG, 1 dan, odhod 4. 10.

ZLATA PRAGA ZA DAN REPUBLIKE, odhod 27. 11.

AVTOBUSNI IZLETI ZA SKUPINE:

BRIONI, eno in dvodnevni izleti
ISTRJA, 2 dni

AVSTRIJA — POMURJE — MADŽARSKA, 3 dni

BUDIMPEŠTA, 2 dni

DUNAJ, 2 dni

ZLATA PRAGA, 3 dni

DUNAJ — BRATISLAVA, 2 ali 3 dni

RAZEN TEGA ŠE: izbor izletov po domovini in zamejstvu.
Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

ALPETOUR DO PROMET

TOZD MEHANIČNE DELAVNICE ŠKOFJA LOKA

objavlja po sklepu delavskega sveta tozda javno licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:
izklicna cena

1. IMV 1600 super kombi-furgon, leta izdelave 1970, vozen	480.000 din
2. stružnica TS-1180 — 1150, leta izdelave 1958, uporabna	1.300.000 din
3. stroj za parno pranje — FEROMON, leta izdelave 1981, neuporaben	120.000 din
4. kanalna dvigala — hidravlična — 7 kom, uporabna	20.000 din

— velika
30.000 din

Licitacija bo v petek, 26. septembra 1986, ob 13. uri v prostorih tozda Remont DE Labore, Kranj, Ljubljanska cesta 22.

Ogled vozila je mogoč istega dne uro pred licitacijo na mestu licitacije (pod zap. št. 1), druga osnovna sredstva si lahko ogledate 25. septembra 1986, to je dan pred licitacijo, od 10. do 12. ure v prostorih tozda Mehanične delavnice, Kidričeva 11, Škofja Loka. Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo vplačajo 10-odstotno varščino od izklicne cene posameznega osnovnega sredstva.

Kupoprodajno pogodbo bomo sklenili s ponudnikom, ki bo ponudil najvišjo ceno. Predstavniki pravnih oseb morajo ob vplačilu varščine predložiti poblastilo DO, ki jo zastopajo.

Prodajni pogoji: najnižji možni dvig cene znaša 1.000 din. Kupec mora vplačati dogovorjeno kupnino v gotovini ali z virmanskim nalogom pred prevzemom vozila, vendar najkasneje v treh dneh po sklenjeni pogodbi.

Prometni davek in stroški prepisa plača kupec. Prodaja bo po načelu videno-kupljeno in kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec mora pri prevzemu vozila pregledati številke motorja in šasije in druge značilnosti vozila ter jih primerjati s podatki v dokumentih.

TEKSTILNA TOVARNA ZVEZDA KRAJN, Savska cesta 46

vabi k sodelovanju

DIPLOMIRANE TEKSTILNE INŽENIRJE
za dela oziroma naloge

1. VODENJE RAZVOJNO-KONTROLNE SLUŽBE

2. RAZVOJNEGA TEHNOLOGA

Od kandidatov pričakujemo:

- visoko strokovno izobrazbo tekstilne usmeritve in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v tekstilni industriji
- aktivno znanje enega svetovnega jezika (začlenena nemščina) in pasivno drug svetovni jezik
- organizacijske sposobnosti

Kandidatom nudimo:

- stimulativne osebne dohodke
- možnost reševanja stanovanjskega vprašanja
- kreativno delo na področju razvoja novih kvalitet proizvodov lepljivih medvlog, kaširanih izdelkov ...
- možnost strokovnega izpopolnjevanja doma in v tujini

Pokličite nas po telefonu 064-22-651, vsak dan od 6. do 14. ure ali se zglašite osebno v kadrovski službi DO TT Zvezda Kranj, Savska cesta 46.

Kandidati! Prepričali se boste, da je Zvezda Kranj po proizvodnem programu in po poslovnih rezultatih zanimiva OZD za vašo sklenitev delovnega razmerja.

Ijubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske, Kranj, n. sub. o.
JLA 1, Kranj

objavlja po sklepu izvršilnega odbora z dne 12. 9. 1986 javno licitacijo

AVTOMOBILA RENAULT 30, letnik 1979

1. oktobra 1986 ob 14. uri na pokritem parkirišču poslovne stavbe LB-TBG V Kranju, cesta JLA 1.

Izklicna cena 2.000.000 din.

Prometni davek plača kupec.

Informacije po telefonu: 064/27-271.

MALI OGLASI**tel.: 27-960
cesta JLA 16****aparati, stroji**

Prodam TRAKTOR deutz 4506 S, 300 ur, ali ferguson 35 KM z bočno ksilnico garibaldi. Sebenje 38, Tržič 15556

Prodam GLASBENI CENTER, Telefon 23-414 15557

Prodam MINIKOMPONENTO, novo, deklarirano, 2 x 10 W. Tel.: 82-971 15558

Prodam AVTOVIDEO in AVTOZVOČNIKE pionir 2 x 150 W, vse novo. Tel.: 21-021 15559

Prodamo rabljen barvni TELEVIZOR telefunkenski in rabljen črno-beli TV gorenje. St. Zagorja 21, Kranj, tel.: 24-682 15560

Prodam stružni AVTOMAT bechler, pr. 7 mm. Drulovka 48 15561

Prodam SIP samonakladalno PRIKOLICO, 19 m², rabljeno tri sezone, rotacijsko KOSILNICO z gnetilcem 1650, rabljeno dve sezioni, vzamem v račun tudi manjši traktor do 30 KM. Cca 1000 kg semenskega KROMPIRJA REZI, druga množitev, ali menjanje za semenski krompir: jaka, aurora, klostar, cca 1500 kg (kupim). Rant, Podbrezje 20 15562

YAMAHA-RECEIVER R-5 2 x 65 W, star 5 mesecev, ugodno prodam. Tel.: 23-554 15563

Prodam črnobel TELEVIZOR. Marija Beton, Grosova 9, Kokrica, Kranj 15564

Prodam TV sprejemnik jasna, star 7 mesecev. Bohneč, Gorenjskega predela 16, Kranj, tel.: 37-848 15565

Prodam IZRUVAČ za krompir, polski, dverni, transporter dolg 8 m. Jože Jenko, Virmaše 32, Šk. Loka 15566

Nujno prodam nov dvojni deklariran KASETOFON. Tupaliče 22/a. Tel.: 45-422 15567

Ugodno prodam dobro ohranjen PRALNI STROJ gorenje bio 14. Tel.: 39-016 15568

Prodam barvni TV sprejemnik, star 7 let, ei ni senzomatik. Tel.: 38-052 15569

Barvni rabljen TV gorenje in ZX spectrum 48 K. Tel.: 21-703 15570

Prodam SLAMOREZNICO in rotacijsko KOSILNICO 135. Sajovic, Britof 34, Kranj 15571

Prodam PRALNI STROJ gorenje v dobrem stanju. Zorka Vertel, Valjavčeva 4, Kranj 15572

Mizarstvo in profiliranje lesa

OVSENIK ALOJZKranj,
Jezerska cesta 108 c
tel.: (064) 35-770

Nudimo več vrst ogledal, garderobne stene, mizice, stenske in stropne oblage, kotne letve ter več vrst letev za uokvirjenje slik in gobelinov

Se priporočamo!

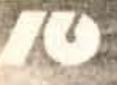
Ena hranilna knjižica – manj stroškov

Pa poskusimo dokazati zapisano geslo. Mnogim varčevalcem se je zaradi različnih razlogov nabralo več hranilnih knjižic, pri čemer pa najpogosteje za poslovanje z banko uporabljajo le eno ali največ dve knjižici, pri čemer je druga ponavadi kar devizna, zelena knjižica. Vsekakor je pri večini, ki imajo več rdečih hranilnih knjižic, tako da je najbolj v prometu le ena, na drugih pa so manj pomembni zneski, včasih le nekaj dinarjev.

Klub temu pa morajo tudi za najmanjši znesek, včasih za nekaj dinarjev, v banki voditi ustrezno evidenco, zaradi tega tudi bolj, kot je potrebno, obremenjevati računalniški spomin, pripisovati vsako leto obresti in podobno. To evidentiranje pa pomeni tudi nepotrebne stroške pri bančnem poslovanju, v domačih razmerah pa včasih pri varčevalcih tudi zmedo zaradi iskanja »prave« knjižice.

Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske priporoča, da se vendar odločite za eno hranilno knjižico. Na ta način boste banki (pa tudi sebi) prihranili nekaj nepotrebnih stroškov, in imeli boste boljši pregled nad svojimi prihranki, če boste imeli samo eno knjižico. Potrebno je le vse zneske iz več knjižic prenesti na eno in prav sedaj ob pripisovanju obresti je za to najlepša priložnost.

Torej naj res velja: ena hranilna knjižica – manj stroškov in boljši pregled nad prihranki!

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

Velika javna TOMBOLAna Poljanah nad Jesenicami
21. septembra 1986 ob 14. uri

Glavni dobitki:
dva avtomobila ZASTAVA 101
dva mopeda TOMOS
pralni stroj, hladilnik, premog, betonsko železo, cement in drugi dobitki v skupni vrednosti pol miljarde starih dinarjev.

Vabi Smučarski klub Blejska Dobrava

Prodam OKNA, VRATA in kopalno KAD 170 cm. Telefon 70-300 15602

stan.oprema

Zaradi selitve prodam trajnožarečo PEČ plamen – magma 10, staro eno leto. Grošelj, Ulica XXXI. div. 46, podstreno stanovanje, Kranj 15603

Prodam mladinsko SOBO belo-zele na kombinacijo (omara, most, pisalna miza, predalnik). Tel.: 26-088, po 16. uri 15604

Ugodno prodam zelo ohraneno PREDSOBO bor (dve visoki omari) in nov OBESALNIK. Informacije po tel.: 34-213 po 15. uri 15605

Prodam kuhinjsko OPREMO s kom. ter vitrino – oreh. Grošelj, Valjavčeva 29, Kranj, tel.: 21-882 15607

Dve samski POSTELJI svetle barve, novejše, z jogijem, prodam za 7 SM. Tel.: 21-194 15608

Ugodno prodam dobro ohranjen kombiniran ŠTEDILNIK (4 plin, 2 električna v plinska pečica), malo rabljen plinski BOJLER 325 ca/min in po delih PRALNI STROJ naonis S – 45. Informacije zvečer po tel.: (064) 26-044 15609

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK gojenje (2 plin, 2 električna), star eno leto. Kalinščka 41, Kranj (Gorenje) 15610

Prodam sedežno GARNITURO (ležišče) za 15 SM. Tel.: 22-180 15611

Prodam rabljen ŠTEDILNIK kuperbusch. Tel.: 25-233 15612

Prodam PEČ etažno, novo, TVT special, 24 kcal. Milan Zupan, Zg. Bitnje 143, Lukšev Francej 15613

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK gojenje (2 plin, 2 električna), star eno leto. Kalinščka 41, Kranj (Gorenje) 15614

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15615

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15616

Ugodno prodam rabljeno SPALNICO. Kavčič, Godešič 17, Šk. Loka 15617

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15618

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15619

Prodam KAVČ, malo rabljen, počeni. Tel.: 37-600 15620

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15621

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15622

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15623

Prodam KAVČ, malo rabljen, počeni. Tel.: 37-600 15624

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15625

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15626

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15627

Prodam KAVČ, malo rabljen, počeni. Tel.: 37-600 15628

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15629

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15630

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15631

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15632

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15633

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15634

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15635

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15636

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15637

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15638

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15639

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15640

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15641

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15642

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15643

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15644

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15645

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15646

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15647

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15648

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15649

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15650

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15651

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15652

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15653

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15654

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15655

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15656

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15657

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15658

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15659

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15660

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 15661

Prodam dnevno OMARO. Ogleđa sobota in nedelja ves dan. Cankarjeva 12, stan. 3, Radovljica 15662

Prodam rabljen KAVČ, 3 FOTELJE, MIZO, VITRINO in OMARO, Hrastje 99, Kranj 15663

ŠTEDILNIK (2 plin, 2 električna), dobro ohranjen, in električni RADIATOR prodam. Tel.: 70-353 1566

GOLF diesel, letnik 78, prodam.
Kranj, Nova ulica 9, Koroška Bela,
Jesenice, tel.: 83-119 15336
Prodam RENAULT 4, letnik 78. Raj-
ko Mrak, Frankovo naselje 177, Šk. Lo-
ka 15435
Prodam karamb
Izrani LADO tip 2106, letnik 78. Jezer-
ška c. 124, Kranj 15436
Prodam SPACKA, letnik 75, in MO-
PED APN 6. Kljajič, Grdinovka 4,
Kranj 15437
Prodam RENAULT 4, letnik 78, regi-
striran do septembra 1987. Na Logu
12, Tržič, tel.: 50-987 15438
Prodam leto in pol star ohranjen
AVTOMATIK A 3 MS. Robi Kocbek,
Mlje 47 p. Šenčur, tel.: 43-190 15439
Prodam APN 6, letnik 83. Zalog 40,
Golnik 15440
Prodam Z-750. Vanjo Podobnik,
M. Pijade 15, Kranj, tel.: 25-702 15441
ZASTAVO 101 GT 55, letnik 83, pre-
voženih 19.500 km, temno modre bar-
ve prodam. Golniška c. 15, Kokrica,
Kranj 15442
Prodam ZASTAVO GTL 55, letnik 85,
prevoženih 6.000 km. Ilič, Rudija Pape-
za 30, Kranj 15443
Prodam neregistrirano ŠKODA 105,
električni ŠTEIDLNIK (4 plošče) in hra-
stove STOPNICE. Zupanov 10 Šenčur
15444
Prodam 125 PZ, registriran do julija
87, obnovljen. Bohinjska Bela 39/a
15445
Poceni prodam R 4 TL, letnik 78,
Golniška c. 34, Kokrica, tel.: 23-593
15446
Prodam Z 101, letnik 77. Kondič, Ko-
roška 49, Kranj 15447
JUGO 45, letnik 81, prodam. Poko-
palnika 26, Kokrica 15448
Prodam Z 750 za 25 SM, tel.: 28-426
od 14. ure dalje 15449
Prodam R 4, letnik 84. Pogačnik, Ov-
silec 54, Podnart 15450
Prodam Z 750. Voglje 107 (med št.
49-50), p. Šenčur 15451
Prodam Z 101 lux, letnik 76, registri-
ran do julija 87, z vgrajeno plinsko
napravo in radijem. Bogataj, St. Roz-
mana 9, Kranj 15452
Z 101, letnik 83/december, prodam,
cenca 135 SM. Tel.: 28-023 15453
Prodam Z 750, obnovljena. Tel.:
46-245 15454
Prodam Z 101, letnik 75, prevoženih
44.00 km. Milan Zupan, Zg. Bitnje 143
(Lukšev Francelj) 15455
Prodam MOTOR APN 6, letnik maj
88. Ferdo Kastrat, Jake Platiše 1, Plan-
ina 2, Kranj, tel.: 38-581 15456
Prodam FIČKA po delih in dele za
3. po 17. ur. Franci Hafner, Grenc
15457
Prodam ZASTAVO 101 C, letnik 81.
Planina, Kranj, tel.: 38-009 15458
Ugodno prodam tomos CROSS 50,
odlično ohranjen, možnost registracije
Lom 38, Tržič 15459
Prodam TAM 110 T 10, kasonar, in
za R 4 TLS dele. Tel. (061) 612-437, po-
poln. Boris Bravhar, Šetinova 2,
Medvode 15460
Prodam Z 750, letnik oktober 81. To-
mč, Česta 1. maja 69, Kranj 15461
Prodam dobro ohranjen, garažiran
avto Z 1300, december 77, za 30 SM.
Ogled v soboto 20. 9. Plemelj. Bohinj-
ska Bela 137 15462
Prodam Z 750 registrirana do konca
septembra z novim obnovljenim mor-
tem. Informacije po tel.: 38-076
15463
Prodam Z 101, letnik 77, in Z 101 GT,
letnik 84, v Kranju. Informacije po tel.:
34-045 15464
Prodam TOMOS avtomatik, starejši
tip. Bavdkova 5, Stražišče, Kranj 15465
Prodam FIAT 125 P, letnik 78, prevo-
ženih 64.000 km. Sp. Besnica 91/a
15466
Prodam AVTOMATIK A 3 ML, jili 86,
v ponedeljek in torek od 17. ure dalje.
Tel.: (064) 70-554 15467
Prodam POLONEZ 1500, letnik 82,
prevoženih 22.000 km. Marčan, Ulica
1. avgusta 11, Zlato Polje, Kranj 15468
KAROSERIJA JUGO 45-A, karam-
bolirana, z novimi deli, vlečni KLJKI
in dve zimske KOLESI za MERCEDES
125 in 115, novo moško športno kolo
rog na 10 prestav. MOTOR za Z 750
prodam. Zakotnik, Suh 8, Šk. Loka
15469
Prodam OPEL kadett 1000 C. Tel.:
27-618 15470
Prodam ZASTAVO 101, letnik 83,
40.000 km. Tel.: 26-553 15471
Prodam FIČKA, letnik 79. Tel.:
23-805 15472
BMW serija 3, nov model, prodam
ali zamenjam za gradbeno parcele ali
začeto gradnjo. Ponudbe pod: Prilož-
nost 15473
Prodam tovorni avto TAM 110 s ce-
rado, kason 560 x 240. Ilič, Rudija Pa-
peža 30, Kranj 15474
MERCEDES 200 D, letnik 86, in VW
1300, letnik 73. Sajovic Britof 34, Kranj
15475
Prodam Z 750, letnik 77. Kropivnik,
Grat 17, Cerkle, tel.: 42-242 15476
Prodam ZAPOROŽCA, potrebo po-
pravila izpušne cevi in žarometa, regi-
striran do marca. Gantar, Nazorjeva 6,
Kranj 15477
Prodam ZASTAVO 101 C, letnik
1982, 28.000 km. Tel.: 25-919 po 19. uri
15478
Prodam LADO standard 1200, letnik
75. Požen 51 Cerkle 15479
Prodam Z - 101, letnik 84. Juleta
Gabrovška 19, stan. 33. Ogled po
14. uri 15479
Prodam JUGO 45, september 1982.
Tel.: 50-449 15480
Prodam dobro ohranjen Z 750. Vr-
ba 15/a 15481
Z - 101, letnik 76, karambolirana,
prodam zelo ugodno. Ogled vsak dan,
Jasmin Čejanovič, Prešernova 5, Ra-
dovljica 15482
Prodam FORD taunus 1.6, letnik 71.
Tel.: 24-628 15483
BMW, letnik 71, registriran do aprila
87. prodam. Partizanska 33, Kranj
15484

Prodam GOLF, letnik 78, zelo dobro
ohranjen. Tel.: 42-307, v popoldan-
skem času 15485
Prodam GOLF diesel, letnik 84. Vi-
dic, Predvor 99 15486
Prodam R 4 (katere), dobro ohranje-
no, letnik 81. Milje 26, Šenčur 15487
Prodam VW 1300, letnik 72. Čarman,
Golniška 48/b 15488
Prodam GOLF, letnik 82, Zg. Brnik
77 15489
Z 101, letnik 81, registracija maja 87.
Perčič, Rupa 21 Kranj 15490
Prodam JUGO 45, letnik 84, prevo-
ženih 13.000 km. Mlaka 54, tel.: 22-131.
15491
Prodam GOLF J, letnik 77, z dodat-
no opremo. Dare Ravničar Hafnerjeva
pot 12 Stražišče — Kranj 15492
Prodam MERCEDES 200 diesel po
ugodni ceni, starejši letnik. Draksler
Roman, Bukovica 29, Selca 15493
Prodam FIAT 126 P, dobro ohranjen,
letnik 80, cena 45 SM. Tel.: 68-468
15494
Prodam Z 750. Vanjo Podobnik,
M. Pijade 15, Kranj, tel.: 25-702 15441
ZASTAVO 101 GT 55, letnik 83, pre-
voženih 19.500 km, temno modre bar-
ve prodam. Golniška c. 15, Kokrica,
Kranj 15442
Prodam ZASTAVO GTL 55, letnik 85,
prevoženih 6.000 km. Ilič, Rudija Pape-
za 30, Kranj 15443
Prodam neregistrirano ŠKODA 105,
električni ŠTEIDLNIK (4 plošče) in hra-
stove STOPNICE. Zupanov 10 Šenčur
15444
Prodam 125 PZ, registriran do julija
87, obnovljen. Bohinjska Bela 39/a
15445
Poceni prodam R 4 TL, letnik 78.
Golniška c. 34, Kokrica, tel.: 23-593
15446
Prodam Z 101, letnik 77. Kondič, Ko-
roška 49, Kranj 15447
JUGO 45, letnik 81, prodam. Poko-
palnika 26, Kokrica 15448
Prodam Z 750 za 25 SM, tel.: 28-426
od 14. ure dalje 15449
Prodam SPAČKA, letnik 75, za rezer-
vne dele. Fister, Pucljeva 5, Kranj (na-
sproti plinarne) 15503
Prodam VW 1500, lepo ohranjen,
42.000 SM. Jože Žnidarič, Trg svobo-
de 23, Tržič 15504
Prodam dobro ohranjen Z 125 PZ.
Informacije po tel. 82-362 od 14. do
16. ure 15505
Prodam Z confort, letnik 79. Ogled:
nedelja od 8. do 13. ure, in JOGI za
otroško poselje. Karel Primožič, Bled,
Kolodvorska 20 15506
Prodam tomos MOPED avtomatik.
Tel.: 45-017 15507
Prodam Z 101, letnik 77. Klasan, Če-
vljarska 6, Tržič 15508
Prodam dobro ohranjen LADO
1500, letnik 81. Tel.: 81-608 15509
Prodam FORD — ESCORD, letnik
november 76. Boris Jeglič, Linhartov
trg 26, Radovljica 15510
Prodam Z 750 SC, letnik 79. Živojin
Krdjaljin, Alpska 11, Bled 15511
Prodam dobro ohranjen Z 750 LE,
letnik 80. Tel.: 80-715 15512
Ugodno prodam Z — 101, prevoženih
67.000 km, poškodovana, v voz-
nom stanju. Franc Milič, Virje 14, Tržič,
tel.: (064) 50-148 15513
Zamenjam Z 101 GTL, letnik 85, za
LADO karavan ali lago 1200 ali 1300.
Tel.: 38-056 15514
Prodam MOTORNKOLOKO znamke
MZ 250 kubikov, celado in dva ledvi-
čna pasova, za 18 SM. Tel.: 81-967, od
20. ure dalje 15515
Prodam VW 1200, letnik 75, prva registracija
november 76, prevoženih 62.000 km.
prodam. Tel.: 83-977 15516
Prodam Z 101, letnik 77, in Z 101 GT,
letnik 84, v Kranju. Informacije po tel.:
34-045 15464
Prodam TOMOS avtomatik, starejši
tip. Bavdkova 5, Stražišče, Kranj 15465
Prodam FIAT 125 P, letnik 78, prevo-
ženih 64.000 km. Sp. Besnica 91/a
15466
Prodam AVTOMATIK A 3 ML, jili 86,
v ponedeljek in torek od 17. ure dalje.
Tel.: (064) 70-554 15467
Prodam POLONEZ 1500, letnik 82,
prevoženih 22.000 km. Marčan, Ulica
1. avgusta 11, Zlato Polje, Kranj 15468
KAROSERIJA JUGO 45-A, karam-
bolirana, z novimi deli, vlečni KLJKI
in dve zimske KOLESI za MERCEDES
125 in 115, novo moško športno kolo
rog na 10 prestav. MOTOR za Z 750
prodam. Zakotnik, Suh 8, Šk. Loka
15469
Prodam OPEL kadett 1000 C. Tel.:
27-618 15470
Prodam ZASTAVO 101, letnik 83,
40.000 km. Tel.: 26-553 15471
Prodam FIČKA, letnik 79. Tel.:
23-805 15472
BMW serija 3, nov model, prodam
ali zamenjam za gradbeno parcele ali
začeto gradnjo. Ponudbe pod: Prilož-
nost 15473
Prodam tovorni avto TAM 110 s ce-
rado, kason 560 x 240. Ilič, Rudija Pa-
peža 30, Kranj 15474
MERCEDES 200 D, letnik 86, in VW
1300, letnik 73. Sajovic Britof 34, Kranj
15475
Prodam Z 750, letnik 77. Kropivnik,
Grat 17, Cerkle, tel.: 42-242 15476
Prodam ZAPOROŽCA, potrebo po-
pravila izpušne cevi in žarometa, regi-
striran do marca. Gantar, Nazorjeva 6,
Kranj 15477
Prodam FORD taunus 1.6, letnik 71.
Tel.: 24-628 15478
BMW, letnik 71, registriran do aprila
87. prodam. Partizanska 33, Kranj
15479

DEŽURNI VETERINARI

od 19. 9. do 26. 9. 1986
za občini Kranj in Tržič
od 6. do 22. ure Živinorejski
veterinarski zavod Gorenjske, tel.: 25-779 ali
22-781, od 22. do 6. ure pa na tel.:
36-121

za občino Škofja Loka
DAVORIN VODOPIVEC, dipl. vet., Gorenja vas 186,
tel.: 68-580
MIRO KRIŽNAR, dipl. vet., Godešič 134, tel.:
62-130

za občini Radovljica in Je-
senice
JANEZ URH, dipl. vet., tel.: 23-716 ali 25-779

Mirno pošteno dekle išče GARSO-
NJERO ali manjše stanovanje v Kranju.
Šifra: Možno predplačilo ali po-
moč pri gospodinjstvu 15381

S puncu išče STANOVAJNE, ob-
vezna kopalnica, WC, v Kranju ali okoli-
cici. Začeleno mirno okolje. Šifra: Za-
četek je težak. 15382

Mati s štirletnim otrokom išče SO-
BO s kuhinjo ali garsoniero v Kranju,
lahko neopremljeno. Šifra: Slovenka
15383

Zamenjam dve družbeni GARSO-
NJERI za dvo ali trisobno STANOVA-
NJE. Tel.: 26-429 15384

Dvema dekle toma oddam SOBO s
souporabo kopalnice. Tel.: 25-418
15385

Dvojpolobno STANOVAJNE s
podstrešjem zamenjam za dvosobno
ali enosobno v Kranju ali Šk. Loka. Bri-
gita Ferbar, Benedikova 16, Kranj
15386

Mlada uslužbenka išče SOBO v Kranju
ali bližnji okolici, souporaba kopal-
nice, Šifra: Jesen 15387

Mlada družina z enim otrokom išče
STANOVAJNE v okolici Kranja. Lahko
pomagamo na kmetiji. Šifra: Reden
plačnik 15388

STANOVAJNE, dvosobno s kabine-
ton, 55 m², v Kranju, vseljivo do konca
leta, prodam. Tel.: 28-935 ali 25-791
15389

Menjam družbeno enosobno STA-
NOVAJNE, 38 m², na Zlatem polju, za
večje v Kidričevi ali Šorljevi ulici. Šifra:
Zamenjava 15384

Iščem SOBO s souporabo sanitarij,
v jesenski občini. Informacije po tel.:
82-681, int. 76, dopolnite 15385

Tako, zaposlimo mladega fanta s
končano ali nedokončano osemletko
(prva zaposlitev) KERN ČEVILJAR-
STVO Partizanska 5, Kranj 15387

Nov BISTRO L (piceria) v Radovljici
vabi k sodelovanju KUHARJA in de-
kleti z veseljem do gostinstva. Infor-
macije: Pibernik, tel.: 77-886 15388

MLADIM OSEBAM z lastnim prevo-
zem nudimo akvizitersko delo na tenu-
zu z možnostjo hitrega zasluga. Šifra:
Priložnost 15389

Nujno najamem ali kupim GARAŽO
v Radovljici ali Lesčah. Tel.: 74-328,
popoldne 15402

Prodam trisobno STANOVAJNE,
Preddvor 8 15388

Kupim gradbeno PARCELO ali
manjše STANOVAJNE — garsonero

Nujno najamem ali kupim GARAŽO
v Radovljici ali Lesčah. Tel.: 74-328,
popoldne 15402

Prodam VW 1200, letnik 74, v odlič-
čnem stanju, in 4 BLATNIKE za
VW 1200, rabljeni. Janez Rakovec,
Podlubnik 168, Škofja Loka 15517

Prodam R 18, letnik 83, prevoženih
50.000 km. Sp. Brnik 81, tel.: 42-053
15518

Prodam generalno obnovljen
OTOR za Z 750, prvo steno ter POKROV
motorja in prtljažnika. Albini, Sp.
Dobrava 4, tel.: 79-808 15519

Prodam Z 101, letnik 77 december.

Linhartov trg v Radovljici je bil prvič prek poletja zaprt za promet

Zapora ali zmeda?

Radovljica, 16. septembra — V ponedeljek naj bi uradno ne-hala veljati prepoved vožnje skozi stari del mesta Radovljice, vendar je prometni znak v torek še vedno prepovedoval vožnjo po Linhartovem trgu in tudi miličniki so pridno lovili kršitelje. Prve ocene o poletnih zapori so si dokaj podobne: to ni bila zapora, temveč navadna zmeda.

V radovljški občini so se za zaporo starega dela mesta odločili zato, da bi zavarovali mesto kot kulturni spomenik in da bi lahko na trgu lažje izvajali razne prireditve. Dobri nameni so se žal izjavili. Prireditve je bilo na trgu malo, pro-

metni režim se ni spoštoval. Ljudje so vozili po trgu, tu parkirali in kot bi tekmovali, kdo si upa več.

Tanja Konič iz gostinskega lokala Čebelica: »Takšna zapora je nesmiselna. Na trgu se je zelo malo

dogajalo, še največ ob občinskem prazniku. V naš lokal zahajo Radovljčani in okoličani, veliko je stalnih strank, zato se zapora ni poznala pri dohodku. Mislim, da bi bilo bolje, če bi mesto zapirali za promet le ob koncu tedna, ob sobotah in nedeljah.«

Julka Dermota, poslovodkinja Almirine prodajalne na Linhartovem trgu, je povedala, da je bil promet v trgovini zaradi zapore manjši za deset do dvajset odstotkov. »Vsi smo namreč že tako razvajeni, da se najraje pripeljemo z avtom do vrat,« je dejala. »Zunaj nismo postavili prodajne stojnice, ker bi morali dodatno zaposliti eno trgovko. Če bodo Linhartov trg res zaprili za promet prek vsega leta, kot se sliši, potem bodo morali najti v bližini večji parkirni prostor.«

»Zapora se ni spoštovala, parkirišča so bila vedno polna avtomobilov, le tovornjakov je bilo letos nekaj manj kot prejšnja leta,« je dejala Ana Šuštar, stanovalka na Linhartovem trgu.

»To ni bila zapora, temveč zmeda,« se je jezila Angela Šinkovec iz gostilne Pri Avguštinu. Eni so se vozili, drugi ne, vse skupaj pa je zgledalo precej neresno. Trg ni živel, tako kot je pred dvema letoma ob občinskem prazniku. Ne vem, v čem je smisel zapore. Le malo turistov zaida semkaj in še ti gredo ponavadi mimo čebelarskega muzeja. Šivčeve hiše in tudi mimo gostinskih lokalov.«

C. Zaplotnik

Kmečki praznik pod Storžičem

Bašelj, 16. septembra — Turistično društvo Bela-Trstenik bo s pomočjo krajanov Bašlja in Gorenjske turistične zveze priredilo ob koncu tedna na Celarici v Bašlju tretji Kmečki praznik pod Storžičem. V soboto ob 16. uri bo občinsko srečanje ljudskih pevcev, godev in humoristov. Za nastop se je do torka prijavilo trideset harmonikarjev, kitaristov, citrašev, pevcev in drugih, še nekaj jih pričakujejo v teh dneh. Po srečanju bo »noč pod Storžičem«, na kateri bodo harmonikarji in pevci pokazali še vse tisto, česar niso mogli v uradnem delu.

Praznovanje se bo nadaljevalo v nedeljo popoldne. Ob dveh bodo bašeljski ovčerejci prigrali s planinovcev in prikazali striženje, domačini in okoličani bodo prikazali pletenje cajn in košev ter mlačev s cepci, zaplesala pa bo tudi folklorna skupina iz Predvorja. Praznik se bo ob zvokih in petju ansambla Melos sklenil z rajanjem na Celarici in s kegljanjem za koštruna.

Če bo slabo vreme, bo prireditve ob konecu naslednjega tedna.

(ez)

Jutri in v nedeljo v Završnici

Kresni večer in Živinorejski bal

Žirovnica, 19. septembra — Turistično društvo Žirovnica prireja ob koncu tedna kar dve zanimivi prireditvi. Ob Završniškem jezeru bodo jutri, v soboto, ob 16. uri pripravili najprej piknik, ki se bo potem nadaljeval s Kresnim večerom. V nedeljo pa bo v Završnici Živinorejski bal. Ob 10. uri bo najprej prigon živine s prikazom kmečkih običajev. Po kulturnem programu pa bodo na vrsti rekreacijska in zabavna tekmovalja. Obljubljajo, da bodo postregli s prvoravnimi jedili in pičajo. Za ples bo igral ansambel Rž. Se posebej vabijo na nedeljski prireditve narodne noše, planšarje in planšarice ter vozarje. Za obiskovalce bodo vstopnice po 300 dinarjev, otroci in vojaki pa imajo prost vstop.

Glasov jež

Ljubljanska banka je pravi naslov za denarne zadeve, pravi reklama. Zato pa bolj slabo skrbijo za »svoje zadeve«. Takšne razglednice namreč že vse poletje ponuja banka pred kranjskim Globusom.

Prihodnji teden bo prišel na obisk v Kranj župan iz nizozemskega mesta Valkenburg. Kranjčanom prinaša darilo — več tisoč čebulic znamenitih nizozemskih tulipanov.

Ne da bi bil poseben, bi dejal: skrajni čas. Nekdaj lep park pred kinom Center — slovel je po čudovitih tulipanih — je namreč že nekaj let zanemaren in brez cvetja.

Kože bodo še plavale po Savi

Kmet iz okolice Cerkelj je nesel v Koteks-Tobus v Kranj kožo srednje velikega prašiča in zanjo dobil — reci in piši — 420 dinarjev. Zamudil se je poldruge uro, prevozil dvajset kilometrov in izračunal, da bi kožo bolje storil, če bi kožo odvrgel v najbližji potok.

O, še bodo plavale po Savi...

Prekoračitelji še niso kršitelji

Samoupravljalski besednjak je naravnost čudovit in navadnemu zemljjanu večkrat povsem nerazumljiv. Ko sem zadnjicu zapisal, da so vse delovne organizacije, ki so glede na ustvarjeni dohodek izplačale preveč za plače, kršitelji resolucije, so nekateri direktorji nagnali vik in krik in me podučili: češ: »V naših podjetjih smo le prekoračitelji, kršitelji pa bomo šele potem, če delitvenih razmerij ne bomo uskladili do konca leta, do zaključnega računa.« Ko bi bili še pri delu tako natancni in dosledni...

GLASOVA ANKETA

Pozimi vse prav pride

Vsako jesen zgrabitva gospodinje nekakšen poseben zanos in nemir: preskrbeti zaloge jesenskih sadežev za zimo, da ne bo treba po vsaku malenkost v trgovino ali na tržnico, da ne bo treba plačevati drago, predrago. Če sama vloži, shrani ali vkuha, vsaj ve, kaj ima v kozarcu. Marsikaj se dobri tudi brezplačno v gozdu. Tržnice so te dni polne vsega, blago se samo ponuja, samo denar... A ga za ozimnico, vsaj za zelenjavjo, se vsako gospodinjstvo spravi skupaj, ko bi le ostalo ne bilo tako drago. Vsekakor pa je ceneje, če zelenjavjo za čez zimo pripraví sam. Trenutno so cene za vloženo zelenjavjo še dokaj nizke, vendar gre za lansko letino: kumarice od 520 do 630 din za kozarec, paprike 333, ajvar 580, srbska solata 210, korenje 210, rdeča pesa 150 dinarjev. Nove cene bodo zagotovo dosti višje.

Gabrijela Zelnik iz Predosej: »Letos bom prvič vlagala le zase, hčerka sta se odselili. A bom vseeno vložila v kis šest kg paprika. Se

vseeno se izplača. Pa tudi druge stvari sem pripravila za zimo: nasušila sem bezga za čaj — limono je odličen proti prehladu, borovnice sem nabrala v Udinem borštu in jih dala v skrinjo, te dni sem vložila slike v rum, stročji fižol sem vložila v slano vodo. Ni veliko, nekaj pa človek le lahko vzame v roke.«

Metka Kert iz Kranja: »Vsa leta vlagam paprike v kis. Te pozimi največ odvrnejo. Naredim tudi ajvar, zadnja leta pa dam v skrinjo popečene paprike. Ta način shranjevanja zahteva najmanj de-

la, paprika ostane najdlje, pa tudi najbolj okusna je. Vsako leto skuham tudi slišov džem. Tudi precej gob vložim; bolj sočne gobe, kot so jurčki in štorovke, dajem v kis, bolj pustne, golobice, cigančke in druge, pa dam v skrinjo, da jih imam po tem za juhe in omake.«

Katarina Boncelj iz Kranja: »Domov pripravljam ozimnico še štiri leta. Včasih cene niso bile takov visoke, posebno še, ker smo ozimnico

co od Ete dobivali prek sindikata. Zdaj pa te cene prisilijo, da sam naredim. Kumarice sem pridelala doma in jih vložila v kis, 10 kg paprike sem kupila na trgu in jo vkuhal v kisu, potem sem jo pa še dokupovala za polnjeno v skrinjo. Pa tudi veliko sladkega pripravim. Imam namreč dve punčki, radi imata sladko, zato pri hiši brez sokov in marmelad ne gre. Skuhala sem česnjevno marmelado, kompot iz česnjev in ringlojev, marmelado iz brusnic ter sok iz ringlojev in borovnic. Letos je bilo v gozdu veliko borovnic in brusnic, pa smo še s temi gozdnimi sadeži bogatili shrumbo.«

Milan Tavčar iz Družovke: »Vsako leto kar precej vložim: paprike, stročji fižol, kompot iz česnjev in čespljev ter paprika, radižnik skuhamo v mezzo. Tudi čespljeva marmelada je vedno pri hiši. Te dni pa vneto nabiramo gobe. Nekej jih bo za v kis, nekaj za v skrinjo. Razen paprik nam vse zraste doma. Škoda bi bilo, da bi tega ne hraniли za zimo. Saj je draga vlagati, ko pa sta se takoj podražila olje in sladkor, pa veliko dela je, vendar se še vedno izplača.«

D. Dolenc

Delavci Hladilstva izsilili sestanek

Žalostno, da ne gre drugače

Škofja Loka, 16. septembra — Zjutraj ob šestih 45 delavcev iz obratne enote Toplotni izmenjevalci v tozdu Hladilstva, ki v okviru LTH zaposluje 460 ljudi, ni začelo delati tako kot vsak jutro. Povod: nizke plače v zadnjem mesecu.

Decembra lani so v kolektivu dobili novo analitsko oceno delovnih mest, ki pa v praksi ni zaživel, saj je eden od direktorjev zagovarjal staro oceno ozimske star pravilnik.

Delavci so na sestanku opozorili na neurejanje samoupravnih dogovorov, na neurejanje odnosev med vodilnimi oziroma vodstvenimi na eni in delavci na drugi strani. Zahtevali so, naj

Srečanja samskih Slovenk in Slovencev

Kranj, 17. septembra — Aktiv samskih slovenskih dekle特 in fantov skuša poprestiti monotono življenje teh ljudi in zato se je skupaj s potovalno agencijo Kompas odločil za štiri enodnevne izlete po Sloveniji, od katerih bo vsak sklenjen z zabavo s plesom.

Prvi izlet bo v nedeljo, 5. oktobra, in bo namenjen Gorenjkam in Gorenčcem. Izletniki bodo potovali prek Vršiča v dolino Trente, do izvira Soče, do Bovca in Kobarida. Proti večeru bo na Čremu vrhu nad Idrijo zabava s plesom. Na zabavo bodo povabljeni tudi primorski fantje in dekleta. Avtobus bo odpeljal iz Kranja izpred hotela Creina ob 9. uri. Izletniki ga bodo lahko počakali tudi na radovljški avtobusni postaji in pred Kompasom v Kranjski gori. Prijave sprejemajo Kompas Ljubljana, sektor za iniciativno, Titova 12. Cena izleta je 7000 dinarjev. Kompas daje tudi vse pojasnila.

-jk

Odkritje spominske plošče

Arihovo peč, 14. septembra — V nedeljo je bila na mestu, kjer je bil med zadnjim vojno bunker aktivistov beljakovskega okrožja pod Arihovo pečjo pod Bleščecu planino, odkrita spominska plošča osmim padlim borcem. Ploščo so ulili v jesenški Železarni. Slovesnost, ki sta jo skupno organizirala Področni odbor koroških partizanov Gorjanske in Zveza koroških partizanov iz Čelovca, so se udeležili številni nekdanji borci in aktivisti iz Slovenije in avstrijske Koroške.

D. D.

Glasbeno-folklorna prireditve

Bled — Jutri, v soboto, ob 20. uri bo blejski Festivalni dvorani prireditve z naslovom Planinska pesem, glasba in ples. Organizira jo komisija pri Planinski Zvezi Slovenije, nastopajo pa baritonist Jaka Jeraša, solist ljubljanske opere, Primož Kerštajn, pianist, študent srednje glasbene šole, vokalni oktet Lip Bled, folklorna skupina s Primskovega pri Kranju in članica pihalne godbe iz Gorj. Dohodek od prireditve je namenjen urejanju muzejske zbirke Planinske zveze Ljubljana. Vstopnice dobitne pri Generalturistu in uro pred začetkom prireditve v Festivalni dvorani.

Tehnik praznuje

Škofja Loka, 19. septembra — Splošno gradbeno podjetje Tehnik si je v 35 letih pridobilo slovesne gradbene, ki dela dobro, se drži dogovorjenih rokov in ima konkurenčne cene. Jutri, v soboto, bo kolektiv prideloval jubilej s prireditvijo, ki bo ob 10. uri v dvorani Poden.